

Årssammanställning fågelrapporter 2023

Prutgås (*Branta bernicla*)

Enbart ett vårfynd av ett ex förbiflygande Askö i Trosa. Fyndet faller väl in i bilden när arten ses under våren i rapportområdet, alltså då ofta i andra halvan av april. Under året enbart en rapport från inlandet och då avseende fyra sträckande fåglar vid Torshälla huvud i sista halvan av september, vilket faller väl in i bilden när sträckande fåglar är rapporterade från kusten. I övrigt hyfsade sträcksiffror från kusten under sista tredjedelen av september. Sista fyndet för året är från Hävringe i mitten av november.

Vår: 1 ex. förbiflygande Oxeludden, Askö, Trosa 21.4 (Göran Andersson, Örjan Jitelius, Janne Oldebring).

Inlandsfynd: 4 ex. sträckande SV Torshälla huvud, Eskilstuna 23.9 (Sten Ljungars).

Större sträcksiffror (kust, höst): 35 ex. sträckande SV Marviken, Brannäs våtmark, Oxelösund 17.9 (Tommy Knutsson). 803 ex. sträckande SV Södra udden, Enskär, Nyköping 19.9 (Göran Andersson, Janne Oldebring, Örjan Jitelius). 23 ex. sträckande SV Södra udden, Enskär, Nyköping 20.9 (Göran Andersson). 43 ex. sträckande SV Hävringe, Oxelösund 22.9 (Samuel Wivstad, Niklas Liljebäck, Kalle Brinell). 220 ex. sträckande S Hävringe, Oxelösund 29.9 (Lennart Wahlén, Jan Karlsson, Jan Gustafsson m.fl.).

Sista fynd: 2 ex. förbiflygande Hävringe, Oxelösund 11.11 (Samuel Wivstad, Niklas Liljebäck).

Rödhalsad gås (*Branta ruficollis*)

(-2022:7/7) (2023:1/2)

I år ses två ex tillsammans under första halvan av mars vid inlandslokalen Lövsund, tillsammans med främst grågäss, och en del sångsvanar. 2019 sågs arten senast och då var det två sträckande fåglar utanför Femöre, Oxelösund i oktober tillsammans med vitkindade gäss. Fyndet är nr åtta i rapportområdet, och första gången som man ser fler än ett ex samtidigt. Fynden som varit är sedda i dessa kommuner, Gnesta, Nyköping och Oxelösund.

Samtliga fynd: 2 2K rastande Lövsund, Nyköping 8-11.3 (*Samuel Wivstad, Nils-Erik Evers, Fredrik Larsson m.fl.).

Kanadagås (*Branta canadensis*)

Observationer under januari från flera kommuner. De största flockarna finns i Eskilstuna och Vingåker. Från december största ansamlingarna från Eskilstuna och då vid eller i närheten av Ekeby våtmark.

Största flockarna under januari och december: 110 ex. födosökande Västerleden Årna, Torshälla, Eskilstuna 6.1 (Leif Carlsson). 125 ex. sträckande O Nordvästra Kolsnaren, Vingåker 29.1 (Ronny Nilsson). 126 adult rastande Ekeby våtmark, Eskilstuna 28.12 (Arne Nielsen).

Rödhalsad gås. Foto: Leif Nyström

Vitkindad gås (*Branta leucopsis*)

Många häckningar/par på häckplats rapporterade från kusten, framförallt från de södra delarna. Hur många häckande par det är går inte att utläsa utifrån det rapporterade materialet. Vi behöver göra regelrätta inventeringar för att få fram rättvisa antalsuppskattningar av hur stor den häckande populationen är i länet. Man ser mindre antal årsungar/pull på strandängar och gräsmattsytor i Oxelösund och Nyköping, jämfört med för ungefär fem år sedan. Från inlandet endast en rapport om fynd under häckningstid. Från våren flera höga antal av fåglar, samt en från hösten, alla från kustområdet. Vinterobservationer från 15 januari kring Nyköping med troligtvis rörande 4 ex. Under december inga rapporter.

Höga sträckningsföret, maj och oktober: 1500 ex. sträckande Lacka, Trosa 9.5 (Pierre Stålnäbb). 2700 ex. sträckande NO Strandstuviken, Nyköping 13.5 (Alex Roetemeijer). 1500 ex. sträckande O Marviken, Brännäs våtmark, Oxelösund 13.5 (Tommy Knutsson). 2600 ex. sträckande NO Baravägen 42, Oxelösund 13.5 (Kalle Brinell). 1487 ex. sträckande SV Femöre huvud, Oxelösund 20.10 (Samuel Wivstad).

Vinterobservationer januari: 2 ex. rastande Svanviken, Nyköping 15-31.1 (Peter Lantz, Per Folkesson, Sofi Nordfeldt, m.fl.). 1 ex. födosökande Tystberga, Nyköping 15.1 (Ragnar Falk, Anna Falk). 1 ex. rastande Erkan, Nyköping 21.1 (Marianne Mattiasson, Krister Andersson).

Vitkindad gås x kanadagås (*Branta leucopsis* x *canadensis*)

I år ses ett ex kortvarigt vid Marsäng. Inga foto-dokumenterade fåglar har inkommit till artportalen 2023. Hybridformen vitkindad gås x kanadagås rapporteras då och då, i de flesta fall så rör det sig om "felfärgade" kanadagäss främst i hals och huvud. Vi inom rrk önskar att alla rapporter av denna hybridform dokumenteras med bild.

Samtliga fynd: 1 ex. rastande Marsäng, Nyköping 30.8 (Björn Erixon).

Stripgås (*Anser indicus*) (-2022:39/42) (2023:3/3)

Med välvillig tolkning så bedömer man att det rör sig om tre olika individer. Fynden ligger alla under sommaren - hösten, och skulle faktiskt kunna vara samma fågel som rört sig över rapportområdet. Då det inte finns några speciella karaktärer som har kunnat påvisa att det inte är samma fågel gör att vi bedömer fynden som att det rör sig om tre olika fåglar. Fyndbilden att det är höstfynd, eller i varje fall fynd av andra halvåret, följer det normala.

Bläsgås. Foto: Leif Nyström

Vitkindad gås. Foto: Niklas Liljebäck

Sädgås. Foto: Leif Nyström

Samtliga fynd: 1 ex. rastande Sjösaviken, Nyköping 6.7 - 5.10 (Fredrik Enoksson m.fl.). 1 1K+ rastande Skåraområdet, Nyköping 26-27.8 (Tommy Pettersson m.fl.). 1 ex. rastande Ekeby våtmark, Eskilstuna 9-13.9 (Arne Nielsen m.fl.)

Grågås (*Anser anser*)

Stora flockar på flera tusen individer ses på flera håll i rapportområdet, främst under sensommaren.

Högsta antalsiffra i kommuner med mer 1000 ex: Eskilstuna, 2000 ex. rastande Stenkvistafältet, Eskilstuna 17.8 (Yonas Ericsson. m.fl.). Nyköping, 5000 ex. stationär Vadsjön, Nyköping 28.9 (Leif Carlsson. m.fl.). Oxelösund, 1500 ex. rastande Duvholmen, Oxelösund 12.9 (Peter Skoglund). Strängnäs, 1000 ex. rastande Hörnfältet, Aspö k:a, Strängnäs 16.9 (Fredrik Hellner).

Sädgås (*Anser fabalis*)

Från mitten av januari finns rapporter av sädgäss i Nyköpings kommun, även ett fynd av ett ex från Eskilstuna i sista delen av januari. De största flockarna ses också i trakterna kring Skåraområdet under både vår och höst. Vinterfynden i januari stämmer bra in i bilden de år som det är milda/snöfria perioder. Decemberfynd saknas helt i år, sannolikt p.g.a. att vinter med kyla och snö kom i slutet av november. Inga fynd av fåglar med indikation om häckning eller revir.

Första fynd Nyköping: 8 ex. förbiflygande Bollbacken, Skåraområdet, Nyköping 13.1 (Markus Forsberg).

Första fynd Eskilstuna: 1 ex. Ekeby våtmark, Eskilstuna 19.1 (Roland Svensson).

Största antalet (vår och höst): 6000 ex. födosökande Skåraområdet, Nyköping 28.3 (Jonny Werdin). 5000 ex. stationär Skåraområdet, Nyköping 13.10 (Jonny Werdin).

Tundrasädgås (*Anser fabalis rossicus*)

Rasen rapporteras sporadiskt, många fler exemplar finns säkert i de stora flockarna av tajgasädgäss. Man/många orkar inte gå igenom flockarna av sädgäss för att hitta dessa, samt att det är svårt att finna dessa individer bland de övriga gässen. I många fall är det lättare att rasbestämma när det är små grupperingar, alternativt enbart någon/några enstaka fåglar.

Fynd i Eskilstuna, januari: 1-2 ex. rastande Ekeby våtmark - Tummelsta, Eskilstuna 20.3 (Elias Ernvik. m.fl.).

Största flockarna vår och höst: 40 ex. rastande Stärkessedammarna, Nyköping 11.4 (Jan Sjöstedt. m.fl.). 20 ex. rastande Sätterstamaden, Nyköping 11.11 (Alex Roetemeijer. m.fl.).

Spetsbergsgås (*Anser brachyrhynchus*)

Spetsbergsgäss ses numera i stort sett över hela länet, både under vår och höst. De första vårfynden är från i februari.

Första vårfynd i kommuner med vårfynd, samt större flockar: Eskilstuna, 2 ex. födosökande Brunnsta, Eskilstuna 12.3 (Yonas Ericsson m.fl.). 47 ex. sträckande SV Kvicksundsbron, Eskilstuna 1.10 (Johan Mellquist m.fl.). 23 ex. sträckande V Torshälla huvud, Eskilstuna 8.10 (Sten Ljungars, Monica Ljungars). Flen, 10 ex. rastande Ålspångaviken, Långhalsen, Flen 7.4 (Henrik Aspeborg). Gnesta, 1 ex. rastande Hollandsjön, Vängsö, Gnesta 21.3 (Bertil Karlsson m.fl.). Katrineholm, 2 ex. födosökande Öknamaden, Katrineholm 23.3 (Ulrika Ahlblom. m.fl.). 20 ex. rastande Öknamaden, Katrineholm 2.4 (Andreas Grabs. m.fl.). Nyköping, 1 ex. rastande Gevle, Nyköping 22.2 (Björn Erixon. m.fl.). Strängnäs, 3 ex. rastande Solöfalten, Fogdö k:a, Strängnäs 26.3 (Fredrik Hellner). 13 ex. rastande Hovgården, Vansö, Strängnäs 1.4 (Fredrik Hellner). Trosa, 2 ex. födosökande Erikslundsfälten, Trosa 29.3 (Göran Andersson).

Bläsgås (*Anser albifrons*)

Första fynd redan i mitten av januari och sista fynd för hösten i november. Numera ses arten i stora antal under främst våren och då främst i Skåraområdet, Nyköping. Under hösten mycket mer sparsam.

Höga antal, vår och höst samt första fynd i kommun: Eskilstuna, 12 ex. rastande Slagsta, Eskilstuna 25.2 (Johan Mellquist). 200 ex. rastande Kinglötts udde, Sörfjärden, Eskilstuna 9.4 (Peter Carlsson, Kent Carlsson). 400 ex. rastande Stenkvistafältet, Eskilstuna 11.11 (Kerstin Spjuth). Flen, 36 ex. rastande Bårestafälten, Vadsbro k:a, Flen 21.3 (Per Flodin). 40 ex. rastande Ålspånga, Flen 8.4 (Per Flodin). Gnesta, 2 ex. rastande Vängsö flygfält, Gnesta 10.3 (Tomas Widlund). 380 ex. rastande Ålsta, Gnesta 12.4 (Tomas Widlund). Katrineholm, 5 ex. födosökande Kyrkvattnet, Stora Malm, Katrineholm 1.3 (Gunilla Carlsson, Leif G Carlsson). 1000 ex. rastande Öknamaden, Katrineholm 9.4 (Andreas Grabs). Nyköping, 2 ex. förbiflygande Bollbacken, Skåraområdet, Nyköping 13.1 (Markus Forsberg). 3000 ex. rastande Helgesta allé, Skåraområdet, Nyköping 10.4 (Jonny Werdin). Oxelösund, 10 ex. sträckande NV Marviken, Brännäs våtmark, Oxelösund 21.3 (Tommy Knutsson). 281 ex. sträckande NO Femörehuvud, Oxelösund 22.4 (Samuel Wivstad). 140 ex. sträckande SV Femörehuvud, Oxelösund 20.10 (Samuel Wivstad). Strängnäs, 2 ex. sträckande N Gesta gård, Strängnäs 2.3 (Peter Kappel). 76 ex. rastande Hörnfältet, Aspö k:a, Strängnäs 1.4 (Fredrik Hellner). Trosa, 2 ex. födosökande Västerviken Tullgarn, Trosa 11.3 (Örjan Jitelius). 52 ex. sträckande NO Skogsstigen, Trosa 10.4 (Göran Andersson). Vingåker, 3 ex. rastande Hanstagården, Vingåkersslätten, Vingåker 23.2 (Lillemor Däckfors).

Knölsvan (Cygnus olor)

Två höga noteringar i år, båda från Näsnaren, Katrineholm. Sjön Näsnaren är vår säkraste lokal med höga antal knölsvanar främst under sommar - höst. I år max 364 ex vilket är något mer än fjolårets 305 ex, men ganska långt ifrån de 496 ex som noterades 2021 i Näsnaren.

Största antal: 298 ex. stationär Näsnaren, Katrineholm 7.7 (Krister Andersson). 364 ex. födosökande Näsnaren, Katrineholm 4.9 (Krister Andersson).

Mindre sångsvan (Cygnus columbianus)

Första rapporten för året är som vanligt tidigt på året, i år redan i januari, men här rör det sig om sydsträckande fåglar. De första vårfågarna dyker som vanligt upp tillsammans med sångsvan, men ofta bara i enstaka exemplar.

Första fynd för året: 2 ex. sträckande SV Marviken, Brännäs våtmark, Oxelösund 3.1 (Tommy Knutsson).

Första vårfynd: 1 ex. sträckande N Sjösa, Nyköping 21.3 (Morgan Andersson).

Sista höstfynd: 4 ex. sträckande SV Marviken, Brännäs våtmark, Oxelösund 23.11 (Tommy Knutsson).

Största flocken: 6 ex. rastande Kallmyra, Sörgården, Nyköping 22.3 (Niklas Liljebäck).

Sångsvan (Cygnus cygnus)

Under året enbart 37 säkerställda häckningar rapporterade, 2022 var det 48, från rapportområdets elva kommuner. Sedan finns det flera lokaler med individer där man inte rapporterat högre häckningskriterie, men där det sannolikt varit häckning eller misslyckad häckning. De fyra föregående åren har antalet rapporterade häckningar varit 34-48, alltså har vi år en minskning av rapporter. Det är svårt att dra några säkra slutsatser av det material som finns till förfogande, Rapporterade säkerställda häckningar i resp. kommun har varit (2022 inom parantesen). Eskilstuna 3 (10), Flen 4 (6), Gnesta 5 (5), Katrineholm 3 (6), Nyköping 12 (11), Strängnäs 5 (8), Trosa 3 (1) och Vingåker 1 (1). Under främst våren rastar större flockar i rapportområdet, främst ser man det i Kiladalen i Nyköping. Högsta antal rastande fåglar under året i resp. kommun, i de 11 olika kommunerna som finns i rapportområdet, har varit. Eskilstuna 152 ex. Gräsmatteodlingarna, Stenkvistafältet 12.11 (Björn Skogsberg). Flen 55 ex. Broby gård, Åkfors 26.3 (Per Flodin).

Gnesta 148 ex. Torsåker viltvatten, Torsåkers k.a. 4.4 (Bertil Karlsson). Katrineholm 300 ex. Sjöholmskärret, Näsnaren 6.4 (John-Erik Nyman, Marie-Louise Nyman). Kungsör 25 ex. Svarthäll 3.4 (Ingvar Torsson). Norrköping 2 ex. Lövvik 20.3 (Janne Oldebring). Nyköping 576 ex. Kiladalen 18.3 (Henrik Andersson). Oxelösund 15 ex. Bara 18.11 (Peter Lantz). Strängnäs 100 ex. Mer-länna 3.11 (Leif Ekblom). Trosa 200 ex. Hillevista, Västerlång 22.3 (Örjan Jitelius). Vingåker 100 ex. Bistorpsåkrar 5.4 (Lillemor Däckfors)

Knölsvan. Foto: Leif Nystrom

Grågås x kanadagås

(*Anser anser* x *Branta canadensis*)

Totalt 66 rapporter av hybridvarianten, spridd över stora delar av rapportområdet. Svårt att spekulera i hur många det rör sig om. Från sex lokaler rapporter om häckning eller trolig häckning, på flera av dessa är det rapport om ungfåglar.

Gravand (*Tadorna tadorna*)

Två stycken säkerställda häckningar och en rapport gällande trolig häckning från kustområdet är i paritet med föregående år. Vidare så gjordes det fem stycken inlandsfynd i år.

Häckningsindikationer: 1 ex. permanent revir Hävringe, Oxelösund 7.6 (Jan Karlsson, Lennart Wahlén, Göran Andersson m.fl.). 2 adult i par föda åt ungar Vattungarna, Oxelösund 15.6 (Leif Nyström). 2 i par föda åt ungar Strandstuviken, Nyköping 24.6 (Peter Skoglund).

Inlandsfynd: 1 hane sträckande O Norrsundet, Hjälmaresund, Eskilstuna 22.4 (Tommy Emanuelsson, Elias Ernvik). 1 ex. sträckande V Torshälla huvud, Eskilstuna 23.7 (Sten Ljungars, Björn Fors, Kent Carlsson). 1 IK rastande Fyrtorps våtmark, Katrineholm 5-10.8 (Anette Andersson, Ulrika Ahlblom, elias ernvik m.fl.). 4 ex. rastande Lötfälten, Gorsingeholm, Strängnäs 13.8 (Leif Ekblom, Fredrik Hellner, Torbjörn Larsson m.fl.). 2 adult + 4 IK rastande Vadsjön, Nyköping 27.8 (Johan Ehrenkrona).

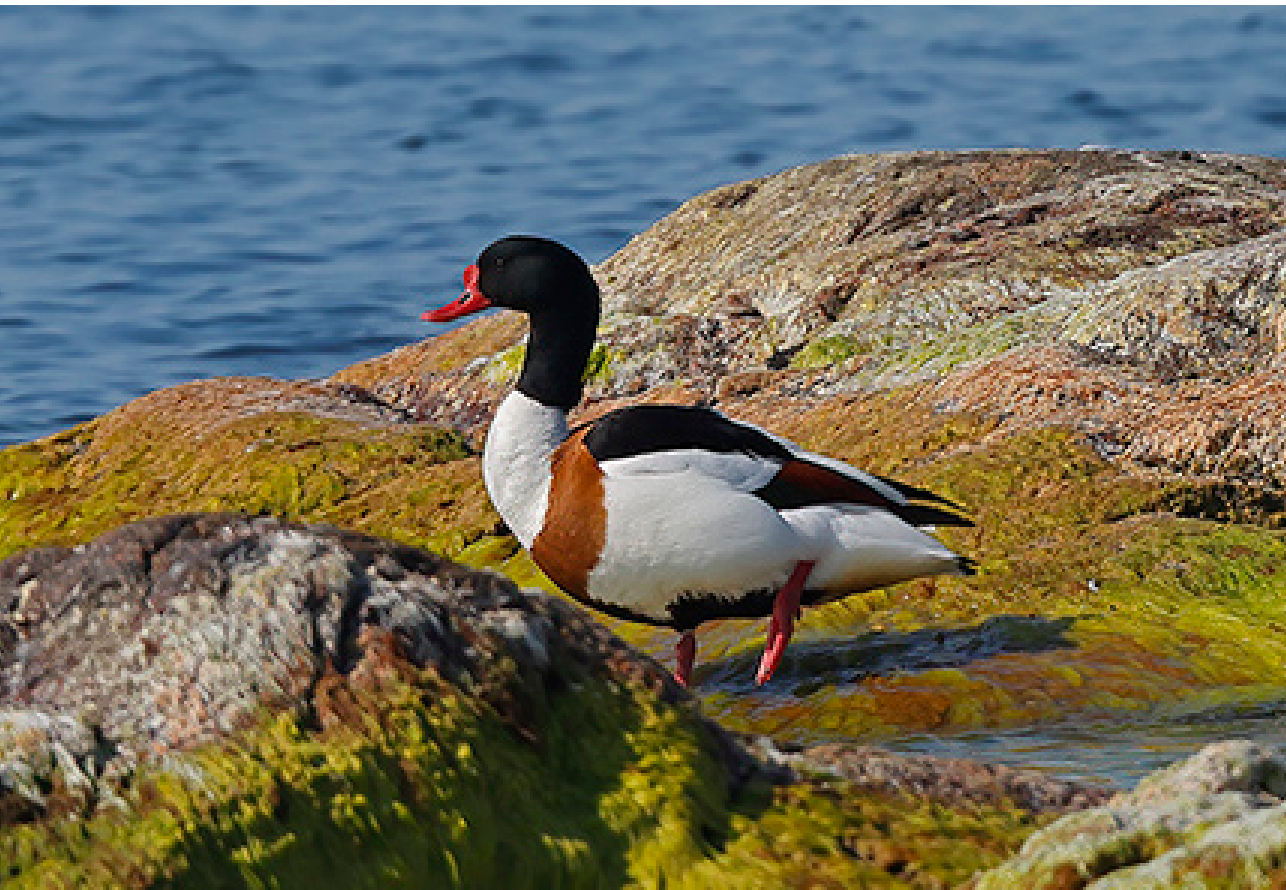
Mandarinand (*Aix galericulata*)

(-2022: 60/64) (2023: 3:4)

Under året gjordes tre fynd gällande totalt fyra individer som samtliga var hannar. Två stycken individer uppehåll sig länge vid Gripsholms slott i Mariefred från 23:e april till 13:e september. Även förra året mellan maj och oktober uppehöll det sig en hane vid just Gripsholms slott. Samtliga fynd bedöms vara spontana. Muntlig information har även inkommit om att en hane har setts vid en havsvik med sommarstugor på Femöre, Oxelösund, under hela sommaren och hösten. Ingen rapport har dock inkommit till Artportalen gällande detta. Det kan antas att det är samma individ som sågs vid Kylvattendammen, Oxelösund, mellan 7-8:e april.

Samtliga fynd: 1 hane rastande Kylvattendammen, Oxelösund, 7-8.4 (Marcus Runeson, Lars Sundin, Leif Nyström m.fl.). 2 hane födosökande Gripsholms slott, Mariefred, Strängnäs 23.4 - 13.9 (Kjell Thorsén, Maria Barkell, Susanne Lindqvist Larsson m.fl.). 1 hane födosökande Lilla Almby Tuvboudde, Eskilstuna 27.5 (Elvira Klang, Tore Dahlberg).

Gravand. Foto: Leif Nyström

Årta (*Spatula querquedula*)

Gällande möjliga häckningar så har uppskattningsvis fem par rapporterats, detta är i paritet med tidigare år. Årets första fynd gjordes den 21:a mars i Ekeby våtmark vilket är det tidigaste fyndet någonsin i Eskilstuna kommun och tangerat det fjärde tidigaste fyndet för rapportområdet som helhet.

Första fynd: 1 hane rastande Ekeby våtmark, Eskilstuna 21.3 (Bengt Alpe, Johan Mellquist, Yonas Ericsson m.fl.).

Skedand (*Spatula clypeata*)

Från året finns det inrapporterat två säkerställda häckningar och fyra troliga häckningar, vilket är i paritet med föregående år. Utöver dessa finns det uppskattningsvis inrapporterat 60 par med möjliga häckningar med stor tyngdpunkt på anlagda och återställda våtmarker i östra Sörmland och skärgården. Totalt sett i paritet med föregående år.

Snatterand (*Mareca strepera*)

Det har under året rapporterats 17 stycken säkerställda häckningar, vilket är i paritet med föregående år. Årets högsta enskilda notering är på 734 individer som sågs rastandes vid Sjösaviken, Nyköping. Det är det enskilt största antalet som har rapporterats längs kustområdet i vårt rapportområde någonsin. Större antal har tidigare bara rapporterats från Näsnaren utanför Katrineholm och vid Tynnelsö, Strängnäs. Ett antal vinterfynd görs varje år, så även i år. Det största antalet vintertid från i år är på 25 individer och sågs i Kylvattendammen, Oxelösund. Näst största antalet vintertid är på 14 individer som sågs vid Tureholmsfälten, Trosa.

Stora antal: 280 ex. rastande Lagunen, Tynnelsö, Strängnäs 6.8 (Petter Sundin). 734 ex. rastande Sjösaviken (norra), Nyköping 26.9 (Kalle Brinell).

Stora antal (vinter): 25 ex. rastande Kylvattendammen, Oxelösund 6.1 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell). 14 ex. födosökande Tureholmsfälten, Trosa 17.1 (Örjan Jitellius).

Bläsand (*Mareca penelope*)

Årets högsta notering är på 3133 exemplar som sträckte förbi Enskär den 18:e september. Den högsta noteringen gällande stationära fåglar gäller 600 individer som rastade vid Näsnaren, vilket är i paritet med tidigare år för den lokalen. Ett fåtal vinterfynd finns som brukligt.

Stora antal: 3133 ex. sträckande SV Södra udden, Enskär, Nyköping 18.9 (Göran Andersson). 600 ex. Näsnaren, Katrineholm 30.9 (Ulrika Ahl-bom, Krister Andersson). 1000 ex. sträckande S Hävringe, Oxelösund 3.10 (Niklas Liljebäck, Johan Hammar). 1121 ex. sträckande V Kviksundsbron, Eskilstuna 3.10 (Yonas Ericsson).

Vinterfynd: 3 ex. rastande Ekeby våtmark, Eskilstuna 1.1 (Magnus Enbarr, Lotta Enbarr). 2 hane

stationär Kylvattendammen, Oxelösund 3.1 (Tommy Ubbesen). 1 ex. Tureholm, Trosa 16.1 (Gustav Eriksson). 1 ex. rastande Gamla Oxelösund, Oxelösund 8.12 (Samuel Wivstad). 2 adult stationär Ekeby våtmark, Eskilstuna 19.12 (Arne Nielsen).

Amerikansk bläsand x bläsand (*Mareca americana x penelope*)

(-2022: 2/2) (2023: 1/1)

Rapportområdets tredje fynd av denna hybrid gjordes i år då en hane sågs vid Lövsund, Nyköping. Tidigare fynd gäller båda hanar och är båda från år 2007 då en individ sågs vid Vadsjön, Nyköping och en annan individ sågs vid Lilla Blackhäll, Eskilstuna.

Samtliga fynd: 1 3K+ hane rastande Torsberga ängar, Lövsund, Nyköping 11-16.4 (Kalle Brinell, Samuel Wivstad m.fl.).

Stjärtand (*Anas acuta*)

Olikt tidigare år så gjordes inga vinterfynd i år. Däremot så gjordes det likt tidigare år ett fåtal sommarfynd. Noterbart från i år är det stora antalet (100 individer) som rastade i den nyanlagda dammen på Stenkvistafältet utanför Eskilstuna. Det är det näst högsta noteringen från rapportområdets inland någonsin och den högsta noteringen för inlandet vad gäller stationära antal.

Sommarfynd (20 maj-31 juli): 2 ex. sträckande S Marviken, Brännäs våtmark, Oxelösund 24.6 (Tommy Knutsson). 1 honfärgad stationär Edeby våtmark, Edeby, Strängnäs 6.7 (Markku Kemppi). 1 honfärgad rastande Hovgårdsdammen, Vansö, Strängnäs 23.7 (Markku Kemppi, Petter Kappel, Bo Karlsson m.fl.). 1 ex. förbiflygande Gräsmatteodlingarna, Stenkvistafältet, Eskilstuna 29.7 (Tommy Emanuelsson). 1 honfärgad födosökande Labromaden, Nyköping 30.7 (Fredrik Enoksson). **Stora antal:** 100 ex. rastande Stenkvistafältet, Eskilstuna 30.8 (Elias Ernvik).

Kricka (*Anas crecca*)

Ett antal vinterfynd finns från året likt föregående år. Likt förra året finns rapporter om säkerställda häckningar från åtta stycken lokaler gällande lika många par. Alla par häckade i konstgjorda eller återställda våtmarker.

Häckningar: 1 hane bobygge Spetbydammen, Magda, Eskilstuna 18.5 (Nicke Helldorff). 11 pulli pulli/nyligen flygga ungar Björnholmskärrer, Björksunds gård, Nyköping 3.6 (Mats Andersson). 6 ex. pulli/nyligen flygga ungar Stora dammen, Lilla Nyby återvinningsstation, Eskilstuna 5.6 (Yonas Ericsson). 4 ex. pulli/nyligen flygga ungar Stenbro, Hällets naturreservat, Nyköping 28.6 (Christer Strömberg). 1 adult hona föda åt ungar Kärrliden NV våtmark, Nynäs, Trosa 4.7 (Stephan Gäfvert). 5 1K pulli/nyligen flygga ungar Strömningstorps våtmark, Nynäs, Nykö-

ping - Trosa, Nyköping 6.7 (Markus Forsberg, Stephan Gäfvert). 1 hona avledningsbeteende Östra Vingåkers viltvatten, Katrineholm 26.7 (Monica Ström, Ulf Ström). 1 adult hona pulli/nyligna flygga ungar Buddetorp våtmark, Flen 31.7 (Per Flodin).

Vinterfynd: 1 ex. stationär Brannäs våtmark, Oxelösund 1.1 (Tommy Knutsson). 1 hona rastande Ekeby våtmark, Eskilstuna 1.1 (Bengt Alpe). 1 hane födosökande Diket och diket utlopp, Brandholmen, Nyköping 1.1 (Fredrik Lundberg, Monika Dalhäll). 1 hona stationär Reningsverksdammarna, Gorsingeholm, Strängnäs 3.1 (Markku Kemppi). 8 ex. rastande Täppan, Brannäs våtmark, Oxelösund 6.1 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell). 15 ex. rastande Kylvattendammen, Oxelösund 6.1 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell). 4 ex. födosökande Norasjön, Trosa 16.1 (Janne Oldebring). 1 adult hane rastande Ljungholmen, Femöre, Oxelösund 21.1 (Jan Sjöstedt, Valdemar Holmgren). 1 hane Äpskäer, Stendörrens naturreservat, Nyköping 26.1 (Lena Finn). 2 ex. rastande Vagnhärads våtmark, Trosa 30.1 (Thomas Persson). 8 ex. rastande Åby gård, Vagnhärad, Trosa 30.1 (Thomas Persson). 1 ex. rastande Kylvattendammen, Oxelösund 2.12 (Samuel Wivstad). 2 ex. rastande Gamla Oxelösund, Oxelösund 8.12 (Samuel Wivstad). 1 ex. rastande Täppan, Brannäs våtmark, Oxelösund 10.12 (Mats Andersson). 2 ex. rastande Nyköpings hamn, Nyköping 15.12 (Samuel Wivstad). 2 ex. Diket och diket utlopp, Brandholmen, Nyköping 26.12 (Peter Lantz, Sofi Nordfeldt).

Skedand x gräsand

(*Spatula clypeata* x *Anas platyrhynchos*)

(-2022: 0/0) (2023: 1/1)

Rapportområdets allra första fynd av denna hybrid rapporterades i år då en hane sågs vid Kisjön, Nyköping.

Samtliga fynd: 1 hane stationär Kisjön, Nyköping 14.4 (Björn Erixon).

Brunand (*Aythya ferina*)

Inga rapporter gällande konstaterade eller troliga häckningar finns från rapportområdet. Däremot gällande möjliga häckningar så finns rapporter om uppskattningsvis 15 par från kommunerna Nyköping, Gnesta och Strängnäs. Årets högsta notering är gällande 94 individer som likt tidigare år är rapporterade från Näsnaren, Katrineholm. Det är lägre än förra årets 226 individer, men i paritet med år 2021. Som brukligt finns det ett antal vinterfynd från rapportområdet.

Vinterfynd: 4 ex. Sandviken, Gamla Oxelösund, Oxelösund 3.1 (Anders Jönsson). 4 ex. Snäckviken, Strandstuviken, Nyköping 12.1 (Mikael Ackelman). 2 hane rastande Vivesta badplats, Oxelösund 19.1 (Kalle Brinell). 2 hane rastande Rävuddan, Trosa 3.2 (Göran Andersson). 1

hane rastande Trosa havsbad, Öbolandet, Trosa 5.2 (Claes Leijon). 4 ex. födosökande Fiskarstugeviken, Oxelösund 24.2 (Jan Karlsson). 8 hane rastande Västerviken Tullgarn, Trosa 24.2 (Claes Leijon, Ida Leijon). 4 ex. födosökande Sjösaviken (södra), Nyköping 28.2 (Monika Dalhäll, Fredrik Lundberg). 1 hane rastande Näsbyholm, Sörfjärden, Strängnäs 30.12 (Magnus Brandel). 4 ex. rastande Ämyningen, Trosa 31.12 (Örjan Jitelius).

Stora antal: 94 ex. rastande Östra Näsnaren, Katrineholm 7.7 (Krister Andersson). 36 ex. rastande Lagunen, Tynnelsö, Strängnäs 6.8 (Petter Sundin).

Vigg (*Aythya fuligula*)

Som brukligt rastade ett större antal vigg längs kusten i rapportområdet. Årets högsta notering är på 25000 individer rastades vid norra Örsbaken, Nyköping. Det är i paritet med föregående år.

Stora antal (>9999 exemplar): 15000 ex. rastande Gamla Oxelösund, Oxelösund 7.1 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell). 12000 ex. rastande Anderviken, Trosa 15.1 (Örjan Jitelius). 14000 ex. förbiflygande Getnäsudden, Oxelösund 27.12 (Peter Skoglund). 25000 ex. rastande Örsbaken, Nyköping 27.12 (Jan Sjöstedt).

Bergand (*Aythya marila*)

Inlandsfynd finns från åtta stycken lokaler vilket är i paritet med tidigare år. Likt tidigare år så gjordes även ett litet antal sommarfynd. Årets högsta notering var på 800 individer från Örsbaken, Nyköping, vilket är lägsta noteringen sedan år 2008 då högsta noteringen var 500 individer.

Stora antal: 500 ex. rastande Vivesta badplats, Oxelösund 19.1 (Kalle Brinell). 630 ex. födosökande Fiskarstugeviken, Oxelösund 24.2 (Jan Karlsson). 550 ex. stationär Vivestafjärden, Oxelösund 17.3 (Jan Karlsson). 500 ex. stationär Stjärnholmsviken, Oxelösund 7.4 (Jan Karlsson). 500 ex. rastande Sjösaviken (norra), Nyköping 8.5 (Lennart Wahlén). 800 ex. rastande Örsbaken, Nyköping 27.12 (Jan Sjöstedt).

Ejder (*Somateria mollissima*)

Två inlandsfynd finns från året från Mälaren i Strängnäs kommun. Likt tidigare år så gjordes ett antal vinterfynd från kusten. Det enskilt största fyndet från året gäller 3299 exemplar som rastade vid Hävringe den 12:e april.

Inlandsfynd: 3 ex. sträckande N Gisselfjärden, Strängnäs 8.4 (Fredrik Hellner). 1 hane födosökande Eksågstornet, Sörfjärden, Strängnäs 3.6 (Kjell-Arne Larsson).

Vinterfynd: 2 ex. rastande Aspafjärden, Nyköping 27.1 (Lennart Wahlén). 1 adult hane rastande Femöreflagen, Oxelösund 21.2 (Lennart Wahlén). 2 hane stationär Örsbaken, Oxelösund 24.2 (Tommy Knutsson). 1 hane rastande Rödsjär, Femöreflagen, Oxelösund 27.2 (Ulrik Lötberg,

Svärta. Foto: Niklas Liljebäck

Jan Gustafsson, Bo Hallman m.fl.). 4 hane stationär Örsbaken, Oxelösund 28.2 (Tommy Knutsson). 2 hona stationär Örsbaken, Oxelösund 28.2 (Tommy Knutsson). 2 ex. sträckande NO Femöreflagen, Oxelösund 28.2 (Jan Karlsson).

Stora antal: 1800 ex. rastande Vinterklasen, Femöreflagen, Oxelösund 4.4 (Jan Sjöstedt). 1000 ex. rastande Ramnöflagen, Nyköping 9.4 (Hans Norelius, Eva Edmert). 3299 ex. rastande Hävringe, Oxelösund 12.4 (Kalle Brinell, Niklas Liljebäck).

Svärta (*Melanitta fusca*)

Gällande inlandsfynd så rapporterades det från Mälaren och Hjälmaren 39 individer under året. Anmärkningsvärt är att det är görs vinterfynd både i Eskilstuna kommun och Vingåker kommun. Det har tidigare enbart gjorts ett vinterfynd från inlandet tidigare då tre exemplar sågs vid östra delen av Läppe, Vingåker, år 2021. Utöver dessa så finns det även som brukligt vinterfynd från kustområdet. Konstaterade häckningar med sammanlagt 83 pulli rapporterades från fyra platser i skärgården, vilket är något färre pulli än vad som har rapporterats föregående år. Gällande par med möjliga häckningar så rapporterades totalt 273 par från kustområdet fördelade kommunvis enligt följande, Trosa (49 par), Nyköping (39) och Oxelösund (185).

Häckningar: 1 adult hona ruvande Stora skäret, Källskären, Oxelösund 25.6 (Jan Gustafsson, Henrik Andersson, Per Flodin m.fl.). 5 ex. pulli/nyligen flygga ungar Hävringe, Oxelösund 30.6 (Bo Hallman, Jan Sjöstedt, Jan Karlsson). 73 ex. pulli/nyligen flygga ungar Hävringe, Oxelösund 27.7 (Samuel Wivstad, Adam Stålnäbb). 3 hona permanent revir Vinterklasen, Femöreflagen,

Oxelösund 1.8 (Lennart Wahlén). 1 hona pulli/nyligen flygga ungar Stora Garkast, Hartsö skärgård, Nyköping 5.8 (Ragnar Lagerkvist). 5 pulli pulli/nyligen flygga ungar Hävringe, Oxelösund 22.8 (Niklas Liljebäck).

Vinterfynd: 7 ex. stationär Örsbaken, Oxelösund 10.1 (Tommy Knutsson). 1 ex. rastande Södra Hjälmaren, Vingåker 10.1 (Ronny Nilsson). 6 ex. rastande Ramnöflagen, Nyköping 19.1 (Kalle Brinell). 2 ex. födosökande Drottningsskärr, Strandstuviken, Nyköping 27.1 (Lennart Wahlén). 1 honfågad rastande Bibybron, Hedfjärden, Eskilstuna 16-21.2 (Bengt Alpe, Johan Mellquist, Tord Johansson m.fl.). 1 hane rastande Örsbaken, Nyköping 7.12 (Lennart Wahlén). 1 hona födosökande Gamla Oxelösund, Oxelösund 7.12 (Jan Sjöstedt). 3 ex. förbiflygande Ängudden, Ramnöflagen, Nyköping 14.12 (Jan Sjöstedt).

Sjöorre (*Melanitta nigra*)

Två stycken större sträckssiffror finns från skärgården i år då 2587 exemplar sågs sträckande förbi Hävringe den 12:e april och 1079 exemplar sågs sträckande förbi Femörehuvud den 14:e april. Noteringen från Hävringe är den största sträckssiffran från vårt rapportområde någonsin. Det tidigare rekordet var på 1383 sträckande individer som sträckte förbi Hävringe den 21:a april 2021. Likt tidigare år så finns flertalet fynd från inlandet och då speciellt från Mälaren och Hjälmaren.

Stora antal: 2587 ex. sträckande NO Hävringe, Oxelösund 12.4 (Kalle Brinell, Niklas Liljebäck). 1079 ex. sträckande NO Femörehuvud, Femöre, Oxelösund 14.4 (Samuel Wivstad, Jan Sjöstedt).

Alfågel (*Clangula hyemalis*)

Årets största notering är på 1000 individer, vilket är i paritet med föregående år. Likt tidigare år så gjordes det även några inlandsfynd i år. Dock så gjordes det inga sommarfynd i år.

Stora antal: 700 ex. Trosa havsbad, Öbolandet, Trosa 25.4 (Claes Leijon). 1000 ex. rastande Asköfjärden, Trosa 29.4 (Göran Andersson, Janne Oldebring, Örjan Jitelius). 600 ex. rastande Yttre Fågelöfjärden, Trosa 29.4 (Göran Andersson, Janne Oldebring, Örjan Jitelius).

Inlandsfynd: 3 ex. rastande Torshälla huvud, Eskilstuna 20.4 (Sten Ljungars, Björn Fors, Kent Carlsson). 3 ex. sträckande O Torshälla huvud, Eskilstuna 24.4 (Björn Fors). 1 hona sträckande Torshälla huvud, Eskilstuna 15.10 (Sten Ljungars, Monica Ljungars). 2 adult hane rastande Eksågstornet, Sörfjärden, Strängnäs 11.11 (Petter Sundin).

Knipa (*Bucephala clangula*)

Likt de flesta år så finns det även i år notering gällande stort antal rastande knipor från kusten. Noterbart är rapporten gällande 1870 exemplar rastande vid Furuholmarna, Trosa, vilket är den

högsta noteringen sedan år 2013.

Stora antal: 1870 ex. rastande Furuholmarna, Trosa 22.1 (Ulrik Lötberg, Claes Kyrk, Bo Hallman).

Salskrake (*Mergellus albellus*)

Likt tidigare år har enstaka exemplar setts under sommaren i rapportområdet. Stora ansamlingar har även som brukligt observerats längs kusten under vintern. Årets högsta notering är på 398 individer från Vivsestafjärden den 7:e januari, vilket är i paritet med föregående år.

Sommarfynd: 1 hane rastande Åkra våtmark, Nyköping 6.6 (Björn Erixon, Lillian Silfverduk). 1 hona rastande Strandstuviken, Nyköping 16.6 (Lennart Wahlén). 3 honfärgad rastande Snäckviken, Strandstuviken, Nyköping 5.7 (Lennart Wahlén). 3 honfärgad rastande Snäckviken, Strandstuviken, Nyköping 17.7 (Mats Andersson).

Stora antal: 398 ex. rastande Vivsestafjärden, Oxelösund 7.1 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell). 300 ex. rastande Snäckviken, Strandstuviken, Nyköping 27.2 (Ulrik Lötberg, Jan Gustafsson, Bo Hallman m.fl.).

Storskrake (*Mergus merganser*)

Likt tidigare år har större flockar på 500 individer eller fler exemplar setts under vår och vinter från kustområdet. Dock så är det andra året i rad som inga rapporter finns gällande flockar på 1000 individer eller fler.

Stora antal: 700 ex. stationär Örsbaken, Oxelösund 1.2 (Tommy Knutsson). 800 ex. rastande Strandstuviken, Nyköping 19.11 (Mova Hebert). 500 ex. födosökande Trosa havsbud, Öbolandet, Trosa 26.11 (Claes Leijon).

Småskrake (*Mergus serrator*)

Inga konstaterade häckningar rapporterades från inlandet i år. Däremot observerades fem par under häckningstid från Mälaren. Detta är i paritet med föregående år.

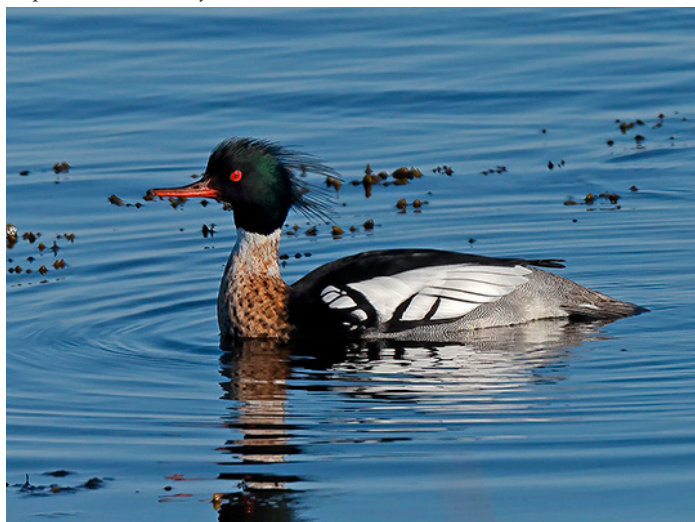
Inlandsfynd i häckningstid: 2 i par obs i häcktid, lämplig biotop Saralund, Svedäng, Strängnäs 6.5 (Ulf Gustafsson). 2 ex. par i lämplig häckbiotop Torshälla huvud, Eskilstuna 15.5 (Sten Ljungars, Monica Ljungars). 2 i par, par i lämplig häckbiotop Dansken, Mälaren, Strängnäs 22.5 (Björn Sjögren).

Alfågel. Foto: Jan Karlsson

Knipa. Foto: Niklas Liljebäck

Småskrake. Foto: Leif Nyström

Järpe (*Tetrastes bonasia*)

Det finns rapporter av järpar från fjorton olika platser. Ingen säkerställd häckning finns rapporterad. Utifrån inkomna rapporter går det inte att utläsa någon tydlig trend för arten inom rapportområdet.

Samtliga fynd: 1 ex. rastande Perstorpsskogens NR, Vingåker 2.1 (Ronny Nilsson). 1 ex. förbiflygande Stormossen, Vingåker 16.1 (Lillemor Däckfors). 1 hona obs i häcktid, lämplig biotop Skogssjön, Eskilstuna 20.3 (Nicke Helldorff). 1 ex. förbiflygande Ringsjön, Trosa 2.4 (Claes Leijon, Ida Leijon). 1 ex. Skiren-Kvicken NR, Eskilstuna 11.4 (Eva Hedström). 1 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Månbackskogen, Trosa 16.4 (Örjan Jitelius). 1 ex. locklåte, övriga läten Långmossen, Nyköping 16.4 (Lars Danielsson). 1 ex. förbiflygande Römossen, Eskilstuna 17.4 (Johan Mellquist). 1 ex. förbiflygande Mogetorp, Katrineholm 20.4 (Kerstin Norin). 1 ex. obs i häcktid, lämplig biotop L. Trädtorp, Hedlandet NR, Eskilstuna 7.6 (Johan Mellquist). 1 hane stationär Björkviks flygplats, Katrineholm 25.8 (Jan Sjöstedt). 1 ex. Skiren-Kvicken NR, Eskilstuna 30.10 (Joachim Strengbom). 1 ex. permanent revir Sjösa, Nyköping 7.11 (Björn Erixon). 1 ex. stationär Långgölet, Eskilstuna 22.11 (Per

Folkesson). 1 ex. förbiflygande Övre fallet, Nyköping 21.12 (Björn Erixon).

Tjäder (*Tetrao urogallus*)

Totalt finns 172 rapporter om sammanlagt 305 tjädrar rapporterade under 2023. Det är drygt 20 % fler tjädrar är vad som rapporterades under 2022. Om det är en faktisk ökning av populationen eller om det beror på att det rapporterats mer går inte säga säkert. De flesta fynd är som vanligt från Mälarmården och skogsområdena i södra delen av rapportområdet. Som flest har tretton tuppar observerats på en spelplats. Fortsätt rapportera tjäderobservationer i Artportalen. För att rapporterna ska komma till störst nytta i myndigheternas naturvårdsarbetet är det viktigt att rapportera med hög noggrannhet och med relevanta häckningskriterier.

Orre (*Lyrurus tetrix*)

Från våren finns rapporter om spelande orrtuppar på ett tjugotal platser. Från rapportområdets centrala jordbruksdominerade delar finns inga rapporter om orrar. Spel med tio tuppar finns enbart rapporterat från Fjällmossen, Nyköping/Norrköping.

Tjäder. Foto: Leif Nyström

Rapphöna (*Perdix perdix*)

Under 2023 har raphöhns rapporterats från fyra lokaler/områden i rapportområdet och en summering av antalet fåglar ger totalt 40 raphöhns i rapportområdet som helhet. På en lokal sågs två fåglar under tidig vår och på de övriga tre lokalerna sågs större flockar under en stor del hösten. Som vanligt kan man utgå ifrån att samtliga rapporterade raphöhns härstammar från utplantningar i viltvårdande syfte. Största flocken under 2023 var 20 ex vid Hovgården, Strängnäs 13.9-29.12 (Ulf Gustafsson, Fredrik Hellner, Stefan Andersson).

Lokaler/områden med rapporter om raphöhns under 2023 var följande: Sörkärr och Husby-Oppunda, Nyköping. Stora Malm, Katrineholm och Vansö, Strängnäs.

Vaktel (*Coturnix coturnix*)

Totalt 49 vaktlar har rapporterats under perioden 1 maj till 21 augusti 2023. 48 av fåglarna är rapporterade som spelande och en fågel sågs rastande under våren. Antalet är betydligt färre än förra årets 93 fåglar men uppträdandet får ändå betraktas som rätt normalt sett i ett längre perspektiv. Genomsnittet för tidsperioden 2000-2022 är 57 vaktlar/år och under samma tidsperiod har antalet vaktlar/år varierat mellan 13 ex (2013) och 111 ex 2011. Årets fynd är väl spridda i rapportområdet med fynd från alla kommuner men huvuddelen av fynden kommer som vanligt från slättbygderna i norra och södra delen av rapportområdet.

Fynd (2 eller fler spelande): 2 ex. spel/sång Solö, Fogdö, Strängnäs 12.5 - 21.7 (Magnus Brandel, Leif Ekblom, Simon Ström m.fl.). 2 ex. spel/sång Skällsta, Nyköping 14.5 - 10.8 (Rickard Gustafsson). 3 ex. spel/sång Snestafälten, Nyköping 14.5 - 14.6 (Samuel Wivstad, Hans Norelius, Peter Lantz m.fl.). 2 ex. spel/sång Hillesta, Trosa 26.5 - 15.6 (Janne Oldebring, Örjan Jitelius). 2 ex. spel/sång Rinkesta, Eskilstuna 5.6 (Lars Eriksson). 3 ex. spel/sång Aspa, Nyköping 8-15.6 (Jan Karlsson, Jan Gustafsson, Björn Erixon m.fl.). 2 ex. spel/sång Kafjärdsslätten, Eskilstuna 9-24.6 (Björn Skogsberg, Elias Ernvik, Sten Ljungars m.fl.). 2 ex. spel/sång Floda, Katrineholm 11-16.6 (Stefan Wastegård, Astrid Wastegård, Kristin Andersson).

Nattskärna (*Caprimulgus europaeus*)

Totalt har det under året rapporterats 117 revirspelande fåglar i rapportområdet. Genomsnittet för de senaste tio åren är drygt 90 så årets antal är klart fler än genomsnittet. Liksom tidigare år är det svårt att göra en bedömning av antalet revir då detta i stor grad påverkas av hur frekvent arten eftersöks på lämpliga platser under nätterna när nattskärorna spelar. Liksom tidigare finns flest

revir i Nyköping kommun. Årets första fynd gjordes i mitten av maj och det sista fyndet i mitten av september vilket är normala datum för arten.

Kommunfördelning (antal revir): Nyköping 65, Eskilstuna 14, Trosa 11, Strängnäs 10, Gnesta 6, Flen 4, Katrineholm 4, Vingåker 2 och Oxelösund 1

Första fynd: 1 ex. rastande Väg 219, Trosa 14.5 (Janne Oldebring). 2 ex. spel/sång Nyckelbro, Eskilstuna 14.5 (Kristina Sööberg, Tord Johansson).

Sista fynd: 1 ex. rastande Hartsö-Enskär fstn, Enskär, Nyköping 10.9 (Monika Dalhäll m.fl.).

Tornseglare (*Apus apus*)

Årets första tornseglare sågs i början av maj vilket är normalt ankomstdatum för arten. Sista observationen för året gjordes i slutet av september vilket är något senare än normalt då de sista tornseglarna ofta brukar ses i mitten av september.

Första fynd: 1 ex. födosökande Ekeby våtmark, Eskilstuna 4.5 (Arne Nielsen, Björn Fors).

Sista fynd: 1 ex. sträckande SV Palmtorps allé, Oxelösund 30.9 (Jan Karlsson).

Stora antal >999 ex: 2500 ex. sträckande SV Marviken, Brannäs våtmark, Oxelösund 3.7 (Tommy Knutsson). 3000 ex. sträckande SV Marviken, Brannäs våtmark, Oxelösund 4.7 (Tommy Knutsson). 1200 ex. sträckande SV Marviken, Brannäs våtmark, Oxelösund 5.7 (Tommy Knutsson). 3700 ex. sträckande SV Marviken, Brannäs våtmark, Oxelösund 7.7 (Tommy Knutsson). 2000 ex. förbiflygande Tista, Nyköping 13.7 (Jonny Werdin). 4500 ex. sträckande SV Marviken, Brannäs våtmark, Oxelösund 17.7 (Tommy Knutsson). 2100 ex. sträckande SV Marviken, Brannäs våtmark, Oxelösund 18.7 (Tommy Knutsson). 1729 ex. sträckande V Kvicksundsbron, Eskilstuna 13.8 (Tommy Emanuelsson).

Gök (*Cuculus canorus*)

Sista april gjordes årets första observation vilket är några dagar tidigare än medelvärdet för artens ankomstdatum senaste åren. Detta datum är ändå inom normalspannet då de första observationerna brukar göras under första dagarna i maj. Sista observationen gjordes i mitten på september vilket även det är normalt för arten.

Första fynd: 1 ex. spel/sång Pilthyttedammen, Nyköping 30.4 (Tobias Skarström).

Sista fynd: 1 1K rastande Brostugan, Ludgo, Nyköping 22.9 (Hasse Berglund).

Turturduva (*Streptopelia turtur*)

(-2022:61/61) (2023:1/1)

Arten är inte årlig i rapportområdet, men nu tre år i rad i varje fall.

Samtliga fynd: 1 ex. födosökande Österby, Råby-Rekarne, Eskilstuna 1-2.7 (Bengt Andersson).

Turkduva (*Streptopelia decaocto*)

Enstaka observationer finns under årets alla månader från olika delar av rapportområdet. Vid 5-6 lokaler har det under häckningstid hörts spelande turkduvor samt setts 2-4 ex vid flera tillfällen, vilket tyder på att revir hålls på dessa platser. Under häckningstid har det dessutom hörts eller setts enstaka individer vid enstaka tillfällen på ytterligare några lokaler. Ströobservationer under vår och höst har även gjorts på flertalet lokaler men inga större flockar har setts under året.

Skogsduva (*Columba oenas*)

Det häckar skogsduvor inom hela rapportområdet. Rapporteringen från 2023 ger en siffra på omkring 150 revir med en jämn geografisk spridning. Ett fåtal skogsduvor övervintrar inom rapportområdet.

Stora sträcksiffror: 585 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 1.10 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell och Jan Hägg m.fl.)

Årets första och sista fynd: 2 ex. förbiflygande Bergvägen 5, Nyköping 1.1 (Jan Sjöstedt). 1 ex. stationär Skåraområdet, Nyköping 18.12 (Jan Sjöstedt).

Ringduva (*Columba palumbus*)

Under vintern sågs enstaka eller mindre flockar på flera lokaler utspridda över rapportområdet. Liket de senaste vintrarna ses ibland även lite större flockar i städerna under vintern. Bland annat sågs en flock med 29 ringduvor i Nyköping i januari. Under första halvan av oktober inträffade några dagar med kraftigt sträck av ringduvor mot sydväst. Höga antal sträckande ringduvor observerades längs kusten och den 8 oktober räknades hela 83760 ex vid Horns båtvarv utanför Nyköping. Detta antal är ett nytt rekord för rapportområdet, det tidigare var från 2018 på 67800 ex. Det höga stäckantalet är även en av de högsta noteringarna i landet bortsett från observationer från Falsterbo i Skåne.

Stora antal >4999 ex: 5590 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 1.10 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Jan Hägg m.fl.). 46770 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 5.10 (Kalle Brinell). 5500 ex. sträckande SV Ångsviken, Brannäs våtmark, Oxelösund 5.10 (Peter Skoglund). 60950 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 6.10 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell). 13310 ex. sträckande SV Furholmens skans, Trosa 6.10 (Örjan Jitelius). 15000 ex. sträckande SV Marviken, Brannäs våtmark, Oxelösund 6.10 (Tommy Knutsson). 83760 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 8.10 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Jan Hägg). 5855 ex. sträckande SV Furholmens skans, Trosa 8.10 (Örjan Jitelius). 6500 ex. sträckande SV Ångsviken, Brannäs våtmark, Oxelösund 8.10 (Peter Skoglund). 22680 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 9.10

(Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Teet Sirotkin). 22820 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 10.10 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Teet Sirotkin). 7000 ex. sträckande SV Marviken, Brannäs våtmark, Oxelösund 13.10 (Tommy Knutsson). 5000 ex. sträckande SV Marviken, Brannäs våtmark, Oxelösund 15.10 (Tommy Knutsson). 17040 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 15.10 (Samuel Wivstad, Teet Sirotkin).

Vattenrall (*Rallus aquaticus*)

Sammanlagt 21 vattenrallar finns rapporterade från vintermånaderna januari och december 2023. Antalet är något lägre än de två senaste åren då 43 ex (2022) och 49 ex (2021) rapporterades. Årets antal får dock betraktas som rätt normalt baserat på hur det sett ut tidigare under 2000-talet. Vattenrallen är numera en regelbunden övervintrare i rapportområdet och antalet rapporterade fåglar styrs till stor del av vintervädret och isläget.

Fynd (januari och december) (2 eller fler ex): 2 ex. Brannäs våtmark, Oxelösund 1-24.1 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Tommy Knutsson m.fl.). 5 ex. Brandholmens reningsverk, Nyköping 1-31.1 (Lennart Wahlén, Björn Erixon, Fredrik Lundberg m.fl.). 4 ex. Brandholmens reningsverk, Nyköping 1-26.12 (Samuel Wivstad, Lennart Wahlén, Björn Erixon m.fl.). 2 ex. Ekeby våtmark, Eskilstuna 3-30.12 (Leo Mäkinen, Arne Nielsen, Björn Fors).

Kornknarr (*Crex crex*)

Sammanlagt 18 kornknarrar, fördelat på 14 fynd, under perioden 21.5-8.7 är något färre än de tre senaste åren och även något under genomsnittet för 12-årsperioden 2011-2022 på 25 kornknarrar/år. Antalet kornknarrar varierar dock påtagligt mellan åren och under 2000-talet har det årliga antalet rapporterade fåglar varierat mellan 3 ex (2019) och 49 ex (2007 och 2013).

Årets kornknarrar, samtliga rapporterade som spelande, är rätt väl spridda i rapportområdet och fördelningen kommunvis ser ut enligt följande:

Strängnäs 8 ex, Nyköping 4 ex, Eskilstuna 3 ex, Katrineholm 1 ex, Vingåker 1 ex och Flen 1 ex. Fynd (2 eller fler spelande): 4 ex. spel/sång Näsbyholmssundet, Sörfjärden, Strängnäs 21.5 - 6.6 (Markku Kemppe, Ulf Gustafsson, Bo Karlsson m.fl.). 2 ex. spel/sång Åstorp, Näshulta-området, Eskilstuna 18-20.6 (Nicke Helldorff, Kent Carlsson, Tommy Emanuelsson m.fl.).

Småfläckig sumphöna (*Porzana porzana*)

Totalt 15 småfläckiga sumphöna, fördelat på elva fynd, under perioden 23.4-24.6 2023 får betraktas som ett relativt normalt uppträdande. Antalet ligger nära medelvärdet på 13 fåglar/år under perioden 2000-2022. Samtliga av årets fåglar är

rapporterade som spelande. Precis som förra året är samtliga fynd koncentrerade till rapportområdets östra-sydöstra halva och fynd saknas helt från den västra-nordvästra halvan av rapportområdet.

Samtliga fynd: 2 ex. spel/sång Lövsund, Nyköping 23.4 - 23.5 (Samuel Wivstad, Lennart Wahlén, Kristoffer Hylander m.fl.). 2 ex. spel/sång Haversjön, Gnesta 23.4 - 4.5 (Samuel Wivstad, Ann Karlsson, Bertil Karlsson m.fl.). 1 ex. spel/sång Rönneln, Strängnäs 29.4 - 17.6 (Leif Ekblom, Markku Kemppi, Kjell Thorsén m.fl.). 1 ex. spel/sång Aspamaden, Nyköping 9.5 (Samuel Wivstad). 1 ex. spel/sång Skavstarondellen, Nyköping 19.5 (Samuel Wivstad, Olle Pers). 3 ex. spel/sång Skåraområdet, Nyköping 25.5 - 16.6 (Jan Hägg, Lennart Wahlén, Sofi Nordfeldt m.fl.). 1 ex. spel/sång Långsjön, Nyköping 1-9.6 (Jan Gustafsson, Jan Sjöstedt, Jan Karlsson). 1 ex. spel/sång Vadsjön, Nyköping 5.6 (Lennart Wahlén). 1 ex. spel/sång Långbromaden, Nyköping 8-16.6 (Lennart Wahlén, Eva Edmert, Alf Andersson m.fl.). 1 ex. spel/sång Norrtunasjön, Gnesta 13.6 (Anders Eriksson). 1 ex. spel/sång Skarasjön, Nyköping 14-24.6 (Mikael Gemsjö).

Rörhöna (*Gallinula chloropus*)

Under 2023 har rörhöns under häckningstid rapporterats från 34 lämpliga lokaler runt om i rapportområdet och säkra häckningar kunde konstateras på tio av dessa lokaler. En sammanräkning baserat på rapporterna ger 41 par i rapportområdet som helhet. Antalet ligger nära förra årets resultat då sammanställningen för rapportområdet gav 45 par på 41 lokaler. Rapporterna med rörhöns under häckningstid är spridda i rapportområdet men med en mycket tydlig koncentration till tätortsnära lokaler i Nyköping och Eskilstuna.

Fördelningen av lokaler med rörhöns under häckningstid och par i rapportområdet ser ut enligt följande:

Nyköping (15 lokaler/ 18 par), Eskilstuna (8 lokaler/11 par), Strängnäs (4 lokaler/4 par), Trosa (3 lokaler/3 par), Oxelösund (1 lokal/2 par), Katrineholm (1 lokal/1 par), Vingåker (1 lokal/1 par) och Gnesta (1 lokal/1 par). Från vintermånaderna finns rapporter om nio ex i januari och fem ex i december.

Vinterfynd (januari och december) (2 eller fler ex):

4 ex. Ekeby våtmark, Eskilstuna 1-27.1 (Elias Ernvik, Johan Mellquist, Kent Carlsson m.fl.). 4 ex. Ekeby våtmark, Eskilstuna 1-31.12 (Arne Nielsen, Johan Mellquist, Björn Fors m.fl.).

Sothöna (*Fulica atra*)

Högre antal rastande sothöns har rapporterats från tre lokaler under 2023. Lokaler är välkända och återkommer i stort sett årligen när det gäller högre ansamlingar med rastande sothöns under framför allt höst och vinter. Som vanligt rapporteras högre antal från Näsaren, Katrineholm som genomgående är den lokal i rapportområdet

där störst antal regelbundet rapporteras. Samtliga rapporter med fler än 2000 rastande sothöns som finns tillgängliga i Artportalen kommer från just Näsaren och det högsta antal som rapporterats därifrån är 3000 ex 6 september 2009.

Fynd (500 ex eller fler): 684 ex. Gamla Oxelösund, Oxelösund 10-14.1 (Mikael Ackelman, Jan Sjöstedt, Lennart Wahlén m.fl.). 1500 ex. Näsaren, Katrineholm 7.7 - 10.9 (Krister Andersson). 1200 ex. Marsviken, inre delen, Nyköping 17.9 - 25.11 (Jan Sjöstedt, Jan Gustafsson, Mats Andersson m.fl.).

Trana (*Grus grus*)

De första tranorna 2023 noterades vid Råby-Rekarne kyrka, Eskilstuna 21.2 (Lennart Karlsson) och årets sista tranor rapporterades från Åsby, Nyköping 23.11 (Jan Sjöstedt). Sedan 2018 har de första tranorna rapporterats under andra halvan av februari och det är heller inte ovanligt att enstaka tranor dröjer sig kvar under senhösten. Rena vinterfynd saknas från 2023.

Större mängder med rastande tranor under hösten brukar årligen rapporteras från några platser i rapportområdet. Från 2023 finns rapporter om 1000 ex. vid Stenkvistafältet, Eskilstuna 28.8 - 9.9 (Leif Carlsson, Kent Carlsson, Elias Ernvik) och från områdena nordväst om Nyköping där större mängder tranor årligen samlas under hösten finns rapporter om 800 ex vid Skåraområdet 15.9 och vid Rällinge 27.9 (Jonny Werdin).

Höstens sträck av tranor bruka inträffa några dagar med bra förutsättningar i månadsskiftet september/oktober då tranorna ofta sträcker på rätt bred front genom rapportområdet. Från 2023 finns följande rapporter om högre antal med sträckande tranor, 6150 ex. sträckande SV Marsång, Nyköping 1.10 (Jan Gustafsson, Thomas Larsson, Ola Kumlin m.fl.). 2410 ex. sträckande SV Svedäng, Strängnäs 5.10 (Petter Sundin). 3940 ex. sträckande SV Marsång, Nyköping 5.10 (Jan Sjöstedt).

Smådopping (*Tachybaptus ruficollis*)

Smådoppingar under häckningstid har rapporterats från 35 lämpliga lokaler under 2023 och på tio av dessa lokaler kunde säkra häckningar konstateras. En summering utifrån de tillgängliga rapporterna ger 39 par i rapportområdet som helhet. Antalet lokaler och antalet par ligger helt i nivå med förra året då 40 par rapporterades från 37 lokaler.

Lokaler och par under 2023 fördelar sig kommunvis enligt följande, Nyköping 10 lokaler/11 par, Trosa 7 lokaler/8 par, Strängnäs 6 lokaler/7 par, Katrineholm 6 lokaler/6 par, Eskilstuna 4 lokaler/4 par, Vingåker 1 lokal/1 par och Flen 1 lokal/1 par. Från vintermånaderna januari och december finns rapporter om 3 ex under januari och 9 ex under december.

Tranor. Foto: Leif Nyström

Vinterfynd (januari och december): 1 ex. Skjulsta, Eskilstuna 1-3.1 (Eva Olofsson, Roland Svensson). 2 ex. Ekeby våtmark, Eskilstuna 1-30.1 (Stefan Karlsson, Bengt Alpe, Leif Carlsson m.fl.). 4 ex. Simpan, Femöre, Oxelösund 1-13.12 (Lennart Wahlén, Samuel Wivstad, Mats Andersson). 5 ex. Ekeby våtmark, Eskilstuna 1-30.12 (Arne Nielsen, Björn Fors, Johan Mellquist m.fl.).

Gråhakedopping (*Podiceps grisegena*)

Sammanlagt 23 gråhakedoppingar fördelat på 18 fynd under 2023 får betraktas som ett normalt uppträdande och speglar väl hur det sett ut tidigare år under 2000-talet. Från Tegnebols våtmark, Katrineholm finns rapporter om fåglar under häckningstid men säker häckning kunde inte konstateras detta år. Fåglar under häckningstid har rapporterats från Tegnebols våtmark varje år sedan 2019 och säker häckning har konstaterats 2020 och 2021. Resterande 17 fynd kommer från kusten under i huvudsak april-maj och september-oktober.

Fynd av fåglar under häckningstid på lämpliga lokaler: 3 ex. Tegnebols våtmark, Katrineholm 26.4 - 6.7 (Krister Andersson, Anders Hed, Per Flodin m.fl.).

Skäggdopping (*Podiceps cristatus*)

De årliga sammanställningarna för skäggdopping brukar redovisa större ansamlingar på 200 ex. eller fler. Från 2023 saknas dock rapporter om större ansamlingar. Som regel brukar större ansamlingar rapporteras från rapportområdets

Gråhakedopping. Foto: Leif Nyström

nordvästra delar med framförallt rapporter om höga antal rastande skäggdoppingar i Öljarén, Katrineholm/Vingåker under hösten. Årets högsta rapporterade antal är 138 ex. Ärnäsviken, Mälaren, Strängnäs 13.5 (Jesper Norrby).

Från januari finns följande rapporter om högre antal övervintrande skäggdoppingar: 32 ex. Kolstahatt, Eskilstuna 1.1 (Niklas Holmström, Sten Ljungars, Monica Ljungars). 7 ex. Örsbaken, Oxelösund/Nyköping 29.1 (Tommy Knutsson). 100 ex. Målsåker slott, Strängnäs 29.1 (Björn Carlsson).

Svarthakedopping (*Podiceps auritus*)

Svarthakedoppingar under häckningstid har under 2023 rapporterats från sammanlagt 85 lämpliga lokaler och säkra häckningar kunde konstateras på 13 av dessa lokaler. En summering utifrån rapporterna från de 85 lokalerna ger 163 par i rapportområdet som helhet. Antalet par 2023 är klart över medelvärdet på 102 par/år under perioden 2010-2022 och det klart högsta antal som rapporterats under 2000-talet.

Det tycks även vara så att svarthakedoppingarna ökar i skärgården under häckningstid. Under 2023 har fåglar under häckningstid rapporterats från 16 lämpliga lokaler längs kusten och i skärgården

och säkra häckningar kunde konstateras på två av dessa lokaler. Lokaler och par under 2023 fördelar sig kommunvis enligt följande, Nyköping 43 lokaler/83 par, Katrineholm 10 lokaler/17 par, Flen 9 lokaler/24 par, Trosa 9 lokaler/15 par, Gnesta 4 lokaler/7 par, Eskilstuna 4 lokaler/4 par, Vingåker 3 lokaler/10 par, Strängnäs 2 lokaler/2 par och Oxelösund 1 lokal/1 par. Fynd från vintern saknas från 2023.

Strandskata (*Haematopus ostralegus*)

Årets första strandskator sågs den 15 mars vilket är lite tidigare än medelvärdet för de föregående tio åren, 2 ex. sträckande N Getnäsudden, Oxelösund 15.3 (Peter Skoglund). En konstaterad häckning är rapporterad som inte ligger i direkt anslutning till kusten, 1 1K bo, ägg/ungar observerad Fetknoppen, Strängnäs 23.7 (Torbjörn Larsson).

Skärfläcka (*Recurvirostra avosetta*)

(-2021:26/39)(2023:3/3)

Arten är långt ifrån att vara årlig i vårt rapportområde och fortfarande saknas fynd av arten i tre av våra kommuner, Vingåker, Gnesta och Flen. Hos oss är skärfläcka fortfarande att beteckna

Strandskata. Foto: Leif Nyström

som en raritet, trots tecken som tyder på att arten har en positiv utveckling i landet. Den första skärfläckan någonsin i vårt område rapporterades den 12.4 1964 vid Strandstuviken i Nyköping.

Samtliga fynd: 1 ex. rastande Fyrtorps våtmark, Katrineholm 4-6.8 (Krister Andersson m.fl.). 1 ex. sträckande S Marviken, Brannäs våtmark, Oxelösund 6.8 (Tommy Knutsson). 1 ex. födosökande Västerviken Tullgarn, Trosa 7.8 (Örjan Jitelius).

Ljungpipare (*Pluvialis apricaria*)

Precis som brukligt ses de största ansamlingarna vid dåligt väder i samband med att vårflyttningen kulminerar under månadskiftet april-maj. Dessa fynd görs normalt vid stora öppna fält i jordbruksbygd. Årets utfall får ses som tämligen normalt.

Typisk ankomst för årets första ljungpipare är under sista veckan av mars vilket passar bra in på 2023 när de första fynden är rapporterade, 1 ex. rastande Fält NV Tuna, Trosa 26.3 (Örjan Jitelius). 1 ex. rastande Kafjärdsslätten, Eskilstuna 26.3 (Niklas Holmström). 1 ex. rastande Tuna svacka, Trosa 26.3 (Göran Andersson). Trenden att årets sista ljungpipare sakta förskjuts allt längre in i november förstärks med årets sista fynd, 1 ex. rastande Hävringe, Oxelösund 6.11 (Samuel Wivstad, Niklas Liljebäck).

Stort antal vår: 300 ex. rastande Tjugestafälten, Floda, Katrineholm 28.4 (Gunilla Carlsson, Leif G Carlsson, Krister Andersson). 400 ex. rastande Tjugestafälten, Floda, Katrineholm 2-6.5 (Lille-

mor Däckfors, Monica Ström, Ulf Ström m.fl.). 350 ex. rastande Gorsingeholmsfälten, Strängnäs 2.5 (Kjell Thorsén). 200 ex. rastande Lötfälten, Gorsingeholm, Strängnäs 2.5 (Bo Karlsson, Inger Karlsson). 200 ex. rastande Lötfälten, Gorsingeholm, Strängnäs 6.5 (Fredrik Hellner). 300 ex. födosökande Gärdet bakom busskuren, Vingåker 7.5 (Jan Ridell). 205 ex. rastande Gorsingeholmsfälten, Strängnäs 7.5 (Kjell Thorsén).

Kustpipare (*Pluvialis squatarola*)

Under 2000-talet har enstaka vårfynd varit nära nog årliga, men 2023 uteblev det helt.

Rapporterna av sträckande/rastande kustpipare ger indikationer på att arten har haft ett mindre lyckat år när antalen på de största flockarna som rapporterats blev förhållandevis få.

Sent höstfynd: 1 ex. rastande Vattungarna, Oxelösund 6.11 (Samuel Wivstad, Niklas Liljebäck). Kustpipare är bara rapporterad en gång i vårt område vid en senare tidpunkt på året. Fenologi-rekordet för hösten är från den 8.11 2018.

Fjällpipare (*Eudromias morinellus*)

Det stora flertalet fynd av arten i vårt rapportområde görs normalt under våren och då oftast i samband med omslag i vädret till det sämre. Dock inte 2023 när endast ett fynd gjordes på våren. Med endast två fynd på hösten gör det att året blev ett av de sämre.

Samtliga fynd: 3 ex. rastande Solöfälten, Fogdö k:a, Strängnäs 18.5 (Magnus Brandel). 3 ex. rastande Wrestta holme, Vingåkersslätten, Vingåker 27.8

Fjällpipare. Foto: Mauri Karlsberg, www.karlsbergfoto.com

Större strandpipare. Foto: Leif Nyström

(Ronny Nilsson m.fl.). 3 ex. rastande Gräsmatteodlingarna, Stenkvistafältet, Eskilstuna 27-29.8 (Måns Grundsten, Mathias Bergström m.fl.).

Större strandpipare (*Charadrius hiaticula*)

Att det ses ansamlingar på upp emot 100 större strandpipare är ovanligt i vårt rapportområde, på Stenkvistafältet sågs nästan dagligen över 100 rastande i nästan tre veckors tid med en topp 28-29.8 då hela 250 stycken sågs. Det är den största ansamling som har noterats i vårt rapportområde. Anledningen till detta massupträdande var att Stenkvistafältet hade förvandlats till en insjö med perfekta mader efter allt regn som kom sommaren 2023.

Rekord ansamling: 250 ex. rastande Gräsmatteodlingarna, Stenkvistafältet, Eskilstuna 28-29.8 (Yonas Ericsson, Leif Carlsson m.fl.).

Mindre strandpipare (*Charadrius dubius*)

Trenden från de senaste åren består med fortsatt mycket få rapporter med konstaterade häckningar.

Häckningar: 1 ex. avledningsbeteende Jungfrumaderna, Jungfruvassen, Nyköping 12.5 (Lennart Wahlén). 2 i par avledningsbeteende Slätmon, Vingåker 16.5 - 16.6 (Daniel Andersson). 4 pulli pulli/nyligen flygga ungar Kumla viltvatten, Sträng-

näs 31.5 (Kjell Ericsson, Petter Kappel). 2 adult i par avledningsbeteende Husby grustag, Nyköping 1.6 (Jan Sjöstedt, Ingvar Jansson). 2 i par ruvande Pryssgårdsvikens mader, Nävekvarn, Nyköping 12.6 (Hans Norelius, Eva Edmert). 1 ex. pulli/nyligen flygga ungar Närkemaderna, Marsviken, Nyköping 30.6 (Fredrik Lundberg, Monika Dalhäll). 2 ad + 2 pulli pulli/nyligen flygga ungar Larslunds grustakt, Stigtomtalmalen, Nyköping 9-15.7 (Lennart Wahlén, Jan Sjöstedt).

Tofsvipa (*Vanellus vanellus*)

Från sommaren är ett par större flockar noterade i vårt område. Flockar på 1000 ex eller fler är bara rapporterade till Artportalen med ett tiotal fynd från länet någonsin, som flest 4200 ex sträckande vid Mälby kvarn, Malmköping den 14.4 2013.

Inkluderat årets två fynd som rapporterats till Artportalen från rapportområdet har totalt drygt tio fynd under januari månad rapporterats. Fynd under december månad är att beteckna som sparsamma men förekommer vid milda vintrar.

Höga antal: 500 ex. rastande Stenkvistafältet, Eskilstuna 16-23.8 (Johan Mellquist).

Januarifynd: 1 ex. rastande Pumphuset, Björksunds gård, Nyköping 12.1 (Kerstin Spjuth, Björn Erixon). 2 ex. rastande Gorsingeholmsfältet, Strängnäs 18.1 (Kjell Thorsén).

Myrspov. Foto: Leif Nyström

Småspov (*Numenius phaeopus*)

Under perioden 1.5 - 29.8 rapporterades totalt 130 individer fördelade på 73 rastande och 57 sträckande. Fördelning per säsong blev 65 under flytten norrut och 65 under sydflyttningen. Fördelningen per kommun blev, Nyköping (48), Oxelösund (44), Eskilstuna (23), Strängnäs (10) samt Trosa (5).

Största fynd: 14 ex. sträckande O Norrsundet, Hjälmaresund, Eskilstuna 6.5 (Tommy Emanuelsson, Elias Ernvik).

Storspov (*Numenius arquata*)

Under flyttningen mot norr stannar en del individer upp under en kortare period och noteras då som sjungande med häckningskriteriet spel/sång. Tyvärr finns inget som tyder på att någon storspov hållit revir under mer än en kort period på våren.

Möjlig reproduktion (?): 1 ex. spel/sång Öknamaden, Floda, Katrineholm 15-26.4 (Thomas Lundell, Ulrika Ahlblom). 1 ex. spel/sång Gersnäs, Näsnaren, Katrineholm 21.4 (Jan Ridell). 1 ex. spel/sång Fyrtorps våtmark, Katrineholm 26.4 (Thomas Lundell). 1 ex. spel/sång Bänkesta, Råby-Rekarne kyrka, Eskilstuna 26.4 (Bo Gustafsson). 1 ex. spel/sång Mickelskärr, Nyköping 6.5 (Björn Erixon).

Större sträck: 439 ex. sträckande NO Femöre huvud, Oxelösund 14.4 (Samuel Wivstad, Jan Sjöstedt).

Myrspov (*Limosa lapponica*)

Värfynd under flyttningen mot norr är årliga men sparsamma i vårt rapportområde. Oftast handlar det då om sträckande fåglar, så även i år. Året bjöd på ett nytt fenologirekord och den första rapporten någonsin för november månad i rapportområdet. I Artportalen finns bara ett fåtal rapporter från andra halvan av oktober. Det gamla fenologirekordet var från Enskär 1966-10-30.

Värfynd: 41 ex. sträckande NO Femöre huvud, Oxelösund 11.5 (Kalle Brinell). 1 ex. sträckande NO Marviken, Brännäs våtmark, Oxelösund 30.5 (Tommy Knutsson).

Fenologirekord: 1 ex. rastande Vattungarna, Oxelösund 6.11 (Samuel Wivstad, Niklas Liljebäck).

Rödspov (*Limosa limosa*)

Arten rastar fåtaligt hos oss och årets tre individer är att beteckna som ett ganska normalt uppträdande.

Samtliga fynd: 2 ex. rastande Marsäng, Nyköping 6.6 (Lennart Wahlén). 1 ex. rastande Tornmaden, Strandstuviken, Nyköping 7.6 (Christer Strömberg).

Dvärgbeckasin (*Lymnocyptes minimus*)

25 dvärgbeckasiner finns rapporterade 2023. Det är något färre än under 2022 och 2021. Det finns inga indikationer på häckningar inom rapportområdet utan det är enbart rastande eller övervintrande individer.

Spelande dvärgbeckasiner: 1 ex. spel/sång Lövsund, Nyköping 25-28.4 (Hans Norelius, Eva Edmert, Samuel Wivstad). 1 ex. spel/sång Haversjön, Gnesta 27-28.4 (Lennart Wahlén, Janne Wahlström, Gittan Wahlström).

Vinterfynd (jan, dec): 1 ex. Brannäs våtmark, Oxelösund 4-7.1 (Tommy Knutsson, Samuel Wivstad, Kalle Brinell). 1 ex. Brannäs våtmark, Oxelösund 7.12 (Lennart Wahlén).

Morkulla (*Scolopax rusticola*)

Likt tidigare år så finns det ett par vinterfynd från januari, februari och december. Noterbart är observationen från Vingsleör som är Eskilstuna kommuns blott fjärde vinterfynd av arten.

Vinterfynd: 1 ex. rastande Gamla Oxelösund, Oxelösund 7.1 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell). 1 ex. Täppan, Brannäs våtmark, Oxelösund 21.1 (Jan Sjöstedt, Valdemar Holmgren). 1 ex. spel/sång Vingsleör, Eskilstuna 27.2 (Elias Ernvik). 1 ex. rastande Gamla Oxelösund, Oxelösund 8.12 (Samuel Wivstad).

Morkulla. Foto: Leif Nyström

Dubbelbeckasin (*Gallinago media*)

Två fynd om totalt fyra individer är ett ytterst magert resultat. Kanske kan man dra paralleller med en annan art som häckar i fjäll och fjällnära biotoper, fjällpiparen. Båda dessa arter uppvisar mycket stora variationer mellan olika år och här har säkert vädret under flyttningen en avgörande inverkan på antalet fynd.

Samtliga fynd: 3 ex. spel/sång Nyköpingsån, Skavstarondellen östra, Nyköping 12-15.5 (Kalle Brinell, Lennart Wahlén m.fl.). 1 ex. spel/sång Aspamaden, Aspa, Nyköping 12-14.5 (Samuel Wivstad m.fl.)

Enkelbeckasin (*Gallinago gallinago*)

För enkelbeckasin kan vi nära nog kopiera kommentaren för de senaste åren då vi kan konstatera att fynd på fler än 50 individer numera bara sker någon enstaka gång per säsong, och att Brannäs, Oxelösund är vår främsta lokal för övervintrande beckasiner. Gångna vintersäsongen noteras dock enkelbeckasin på ytterligare en plats.

Ansamlingar på >50 och vinterfynd: 56 ex. rastande Näsby fotbollsplan, Sättersta, Nyköping 30.3 -4.4 (Samuel Wivstad, Lennart Wahlén). 1 ex. stationär Brannäs våtmark, Oxelösund 1-22.1 (Tommy Knutsson). 1 ex. födosökande Gamla Oxelösund, Oxelösund 2.1 (Jan Karlsson). 1-2 ex. rastande Täppan, Brannäs våtmark, Oxelösund 2-5.12 (Samuel Wivstad, Tommy Knutsson).

Smalnäbbad simsnäppa (*Phalaropus lobatus*)

Sjunde året i rad där arten är fåtalig och där endast fyra rastande individer rapporterats. Årets fynd är tidsmässigt typiska för arten i vårt område där den oftast ses som rastande under någon eller några dagar i månadsskiftet maj/juni.

Samtliga fynd: 1 hona rastande Labromaden, Nyköping 28.5 (Fredrik Enoksson, Peter Lantz, Sofi Nordfeldt m.fl.). 1 ex. rastande Järna gårds Våtmark, Gnesta 3.6 (Ola Dahlbom m.fl.). 1 ex. rastande Tornmaden, Strandstuviken, Nyköping 9-11.6 (Lennart Wahlén, Fredrik Enoksson, Olle Pers m.fl.). 1 ex. födosökande Östra Näsnaren, N Katrineholms gård, Katrineholm 23.9 (Mats Andersson, Eva Lindblom, Marianne Mattiasson m.fl.).

Brednäbbad simsnäppa (*Phalaropus fulicarius*)

(-2022:2/2) (2023:1/1)

Inte sedan 2004 (18.6) har arten setts i rapportområdet då vid Hamnskär, Hartsö skärgård. Årets fynd är nr 3 i rapportområdet.

Årets fynd: 1 ex. rastande Hävringe, Oxelösund 24.5 (Niklas Liljebäck, Johan Månsson, Fredrik Haas).

Grönbena (*Tringa glareola*)

Årets första fynd noterades den 19.4 april med 2 ex. vid Västerviken Tullgarn, Trosa (Stefan Andersson). Det är tidigt, men de första enstaka individerna av arten ses regelbundet vid denna

Roskarl. Foto: Jan Karlsson

Brednäbbad simsnäppa. Foto: Niklas Liljebäck

tid i Södermanland. Årets sista fynd är däremot extremt sent. Det gäller 1 ex den 24.10 vid Tuna strandäng vid Marsviken, Buskhyttan, Nyköping. Nytt höstfenologirekord med två dagar. Fågeln sågs av Jan Sjöstedt och fågeln beskrevs som "låghalt". Att den var skadad eller i dålig kondition förklarar sannolikt varför den fortfarande var kvar.

Stora antal (>100 exemplar): 250 ex. rastande Ålspångaviken, Flen 8.5 (Per Flodin) och 150 ex. rastande Lövsund, Nyköping 7.5 (Samuel Wivstad).

Gluttsnäppa (*Tringa nebularia*)

Sista fynd: En individ observerades i Strandstuvikenområdet, Nyköping 24.10 - 5.11 (Monika Dalhäll, Fredrik Lundberg, Lennart Wahlén m.fl.). Höstfenologirekordet för rapportområdet är så pass sent som 26:e november (2016). Även det inom Strandstuvikenområdet, Nyköping.

Roskarl (*Arenaria interpres*)

Ingen konstaterad häckning är rapporterad men fåglar i lämplig biotop

under häckningstid är rapporterade från lämpliga lokaler i Nyköpings- och Oxelösunds skärgård. Häckningsutfallet är alltid svårt att värdera eftersom lokalerna är belägna i den yttre skärgården där besöksfrekvensen kan variera mellan olika år. **Trolig reproduktion:** 2 ex. permanent revir Västra Skärudden, Hävringe, Oxelösund 25.5 - 7.6 (Jan Karlsson, Lennart Wahlén, Göran Andersson m.fl.). 2 ex. permanent revir Svartrantshallan, Hävringe, Oxelösund 7.6 (Jan Karlsson, Lennart Wahlén, Göran Andersson m.fl.). 2 adult i par permanent revir Stora skäret, Källskären, Oxelösund 11.6 (Jan Gustafsson, Ulrik Lötberg, Ola Kumlin m.fl.).

Kustsnäppa (*Calidris canutus*)

Arten är förhållandevis sparsam i sitt uppträdande i inlandet där det många gånger rör sig om sträckande individer under flyttningen söderut under juli och augusti.

Inlandsfynd: 6 adult sträckande V Skabbholmen, Eskilstuna 13.7 (Niklas Holmström). 1 ex. rastande Lötälten, Gorsingeholm, Strängnäs 10.8 (Kjell Thorsén, Magnus Brandel). 1 IK rastande Gräsmatteodlingarna, Stenkvistafältet, Eskilstuna 27-28.8 (Mathias Bergström, Måns Grundsten m.fl.).

Brushane (*Calidris pugnax*)

Precis som för många andra vadare så varierar antalen med väderbetingelserna under artens huvudsakliga flyttperiod. I år har flera flockar om 100 individer eller fler noterats vilket inte hör till vanligheterna.

Stora antal (>99 exemplar): 100-400 ex. rastande Stenkvistafältet, Eskilstuna 17.8 - 2.9 (Yonas Ericsson, Leif Carlsson m.fl.). 100 ex. rastande Björsund östra, Sörfjärden, Strängnäs 26.8 (Magnus Brandel).

Myrsnäppa (*Calidris falcinellus*)

Precis som vanligt är det svårt att korrekt uppskatta antalet individer på de platser där varierande antal noteras av olika observatörer över en längre period. Om vi är lite försiktiga i årets uppskattning hamnar vi på sju individer noterade totalt med sex stycken på våren och en på hösten. Även om antalet rastande individer fluktuerar stort mellan olika år så kan man notera att årets antal är ett av de lägsta som noterats på 2000-talet.

Vårfynd: 4 ex. rastande Pryssgårdsvikens mader, Nävekvärn, Nyköping 26-27.5 (Hans Norelius, Eva Edmert m.fl.). 2 ex. rastande Tornmaden, Strandstuviken, Nyköping 29.5 - 5.6 (Nils-Erik Evers m.fl.).

Höstfynd: 1 ex. rastande Gåsudden, Strandstuviken, Nyköping 12.9 (Bertil Karlsson).

Spovsnäppa (*Calidris ferruginea*)

För flertalet av de arktiska vadarna är fynd under

våren relativt få, spovsnäppa är inget undantag. Under 2000-talet är tio fynd rapporterade till Artportalen från vårt rapportområde

Vårfynd: 1 ex. födosökande Tornmaden, Strandstuviken, Nyköping 28.5 - 5.6 (Ragnar Falk, Nils-Erik Evers m.fl.).

Mosnäppa (*Calidris temminckii*)

Fenologiskt finns inget avvikande från året. Årets första observationer var den 8:e maj från både Ekeby våtmark, Eskilstuna och Strandstuviken, Nyköping. Årets sista observation var den 2:a september från Stenkvistafältet, Eskilstuna. Likt tidigare år finns det en observation av en större flock då 25 exemplar sågs vid Strandstuviken den 17:e maj.

Stora antal: 25 ex. rastande Tornmaden, Strandstuviken, Nyköping 17.5 (Lennart Wahlén).

Sandlöpare (*Calidris alba*)

Anmärkningsvärt från året är att det sjätte fyndet någonsin gjordes från Eskilstuna kommun då två exemplar sågs vid Gräsmatteodlingarna, Stenkvistafältet. Likt tidigare år så finns det även en handfull fynd från skärgården.

Inlandsfynd: 2 ex. rastande Gräsmatteodlingarna, Stenkvistafältet, Eskilstuna 4-21.8 (Tommy Emanuelsson, Johan Mellquist, Sten Ljungars m.fl.).

Kustfynd: 1 ex. rastande Hävringe, Oxelösund 28.7 (Samuel Wivstad). 2 ex. sträckande SV Hävringe, Oxelösund 28.7 (Samuel Wivstad). 1 ex. förbiflygande Enskär, Hartsö skärgård, Nyköping 9.9 (Göran Altstedt). 1 ex. födosökande Vattungarna, Oxelösund 10.9 (Henrik Andersson). 1 ex. födosökande Kopparnageln, SO Enskär, Hartsö skärgård, Nyköping 19-20.9 (Göran Andersson, Janne Oldebring, Örjan Jitelius). 3 ex. rastande Hävringe, Oxelösund 29.9 (Lennart Wahlén, Jan Karlsson, Jan Gustafsson m.fl.). 1 ex. sträckande S Hävringe, Oxelösund 29.9 (Lennart Wahlén).

Kärnsnäppa (*Calidris alpina*)

Fenologiskt finns det inget avvikande från året. Årets första fynd är från den 11:e maj då två exemplar sågs vid flera ställen i området omkring södra Sjösaviken, Nyköping. Årets sista fynd är från den 14:e oktober från Horns båtvarv, Nyköping. Anmärkningsvärt är att 420 exemplar sågs rastandes vid översvämningarna på gräsmatteodlingarna, Stenkvistafältet, Eskilstuna. Det är den högsta noteringen av rastande exemplar någonsin i vårt rapportområde. Större observationer finns, men det gäller då sträckande exemplar.

Stora antal: 420 ex. rastande Gräsmatteodlingarna, Stenkvistafältet, Eskilstuna 27.8 (Mathias Bergström, Måns Grundsten). 200 ex. rastande Källskären, Oxelösund 12.9 (Kalle Brinell, Niklas Liljebäck). 125 ex. födosökande Tornmaden, Strandstuviken, Nyköping 25.9 (Lennart Wahlén).

Skärnsnäppa. Foto: Leif Nyström

Skärnsnäppa (*Calidris maritima*)

Anmärkningsvärt från året är att tre exemplar sågs vid Viboö, Eskilstuna, mellan den 22:a och 23:e oktober. Det är blott det tredje fyndet någonsin från Eskilstuna kommun och det antalsmässigt största fyndet från Mälaren i vårt rapportområde någonsin. Likt tidigare år så ses större flockar vintertid i skärgården. Årets största notering är på 400 exemplar som sågs vid Vattungarna, Oxelösund.

Inlandsfynd: 3 ex. födosökande Viboö, Eskilstuna 22-23.10 (Elias Ernvik, Johan Mellquist, Sten Ljungars m.fl.).

Stora antal: 170 ex. rastande Tordmulen, Källskären, Oxelösund 27.2 (Ulrik Lötberg, Jan Gustafsson, Bo Hallman m.fl.). 150 ex. rastande Södra Stångskär, Källskären, Oxelösund 27.2 (Ulrik Lötberg, Jan Gustafsson, Bo Hallman m.fl.). 400 ex. rastande Vattungarna, Oxelösund 24.4 (Lennart Wahlén). 180 ex. rastande Hävringe, Oxelösund 4.11 (Niklas Liljebäck).

Småsnäppa (*Calidris minuta*)

Anmärkningsvärt är att fynd finns från fyra stycken inlandslokaler i Eskilstuna och Strängnäs kommuner, vilket är fler än brukligt. Fenologiskt inget avvikande från året.

Inlandsfynd: 1 ex. rastande Hovgårdsdammen, Vansö, Strängnäs 31.5 (Markku Kemppi). 1 ex. rastande Ekeby våtmark, Eskilstuna 15.7 (Yonas

Ericsson, Elias Ernvik, Johan Mellquist m.fl.). 1-4 ex. rastande Gräsmatteodlingarna, Stenkvistafältet, Eskilstuna 4-30.8 (Tommy Emanuelsson, Johan Mellquist, Bengt Alpe m.fl.). 1-2 ex. rastande Lötfälten, Gorsingeholm, Strängnäs 9-28.8 (Petter Kappel, Susanne Lindqvist Larsson, Inger Strid-Andersson).

Kustlabb (*Stercorarius parasiticus*)

Från skärgården finns det under året två stycken rapporter gällande säkerställda häckningar och åtta rapporter gällande troliga häckningar. Fyra inlandsfynd gjordes under året från Eskilstuna kommun.

Häckningar: 2 adult i par föda åt ungar Hällen SV ön, Hällenaöarna, Nyköping 25.6 (Jan Gustafsson, Henrik Andersson, Per Flodin m.fl.). 2 1K pulli/nyligen flygga ungar Stora Garkast, Hartsö skärgård, Nyköping 5.8 (Ragnar Lagerkvist).

Häckningsindikationer: 2 i par permanent revir Is-skären, Askö, Trosa 20.5 (Ragnar Lagerkvist, Nils Lagerkvist). 2 2K+ i par permanent revir Skär NV Järnklubben, Nyköping 21.5 (Jan Gustafsson, Henrik Andersson, Ola Kumlin). 2 2K+ i par permanent revir Skog-Risskär (södra), Nyköping 21.5 (Jan Gustafsson, Henrik Andersson, Ola Kumlin). 2 ex. permanent revir Lilla Rödbaken, Hävringe, Oxelösund 24.5 (Jan Karlsson). 2 i par permanent revir Örskär, Lacka, Trosa 6.6 (Jan-Olov Svedberg, Pirjo Svedberg). 2 ex. permanent

Tobisgrissla. Foto: Leif Nyström

revir Svartranten, Hävringe, Oxelösund 7.6 (Jan Karlsson, Lennart Wahlén, Göran Andersson m.fl.). 1 ex. permanent revir Soparklubbshällorna, Hävringe, Oxelösund 7.6 (Jan Karlsson, Lennart Wahlén, Göran Andersson m.fl.). 2 adult i par permanent revir Stora skäret, Källskären, Oxelösund 25.6 (Jan Gustafsson, Henrik Andersson, Per Flodin m.fl.).

Inlandsfynd: 1 ex. sträckande NV Torshälla huvud, Eskilstuna 8.5 (Sten Ljungars). 1 ex. förbiflygande Säby, Torshälla, Eskilstuna 9.5 (Kristina Sööberg, Tord Johansson). 1 ex. förbiflygande Ekeby våtmark, Eskilstuna 10.5 (Martin Olgemar, David Liderfelt). 1 1K sträckande V Torshälla huvud, Eskilstuna 13.10 (Sten Ljungars).

Tordmule. Foto: Leif Nyström

Tobisgrissla (*Cephus grylle*)

Årets rapportering har medfört 15 par i Trosa skärgård och 123 par i Oxelösunds skärgård. Inga rapporter gällande misstänkta häckningar finns från Nyköpings skärgård i år. Antalet är i paritet med föregående år. Ett antal vinterfynd görs varje år, så även i år.

Vinterfynd: 1 ex. Ramnöflagen, Nyköping 1.1 (Per Flodin, Göran Andersson, Jukka Väyrynen). 1 2K+ rastande Falkens grund, Kungshamn, Nyköping 21.1 (Jan Gustafsson, Anders Jönsson, Henrik Andersson m.fl.). 4 ex. rastande Hävringe, Oxelösund 27.2 (Lennart Wahlén). 1 ex. rastande Risskären, Nyköping 27.2 (Ulrik Lötberg, Jan Gustafsson, Bo Hallman m.fl.). 1 ex. rastande Gräskären Bråviken, Nyköping 27.2 (Ulrik Lötberg, Jan Gustafsson, Bo Hallman m.fl.). 1 ex. rastande Södra Stängskär, Källskären, Oxelösund 27.2 (Ulrik Lötberg, Jan Gustafsson, Bo Hallman m.fl.). 1 ex. stationär Örsbaken, Brännäs våtmark, Oxelösund 21.12 (Tommy Knutsson).

Revir: 276 i par permanent revir Södermanland (rapportområde) 3.3 - 25.7 (Lennart Wahlén, Samuel Wivstad, Jan Karlsson m.fl.).

Tordmule (*Alca torda*)

Totalt har det inkommit rapporter ifrån skärgården om cirka 695 par fördelade kommunvis enligt följande, Nyköping (6 par), Trosa (77 par) och Oxelösund (612 par). Detta är något lägre än föregående år då antalet inrapporterade par har

legat mellan 700-800 par. Noterbart är att enbart cirka sex stycken par rapporterades in från Nyköpings kommun. Tidigare år har den siffran legat mellan 12 och 40 par. Inga inlandsfynd finns från i år. Likt tidigare år har det även gjorts ett antal vinterfynd.

Vinterfynd: 2 ex. förbiflygande Ramnöflagen, Nyköping 1.1 (Peter Lantz, Sofi Nordfeldt). 1 ex. stationär Örsbaken, Oxelösund 12.1 (Tommy Knutsson). 3 ex. förbiflygande Ängudden, Ramnöflagen, Nyköping 28.1 (Samuel Wivstad). 4 ex. rastande Femöreflagen, Oxelösund 2.12 (Samuel Wivstad). 1-3 ex. födosökande Örsbaken, Oxelösund 7-21.12 (Lennart Wahlén, Tommy Knutsson). 2 ex. rastande Mesen, Bråviken, Nyköping 14.12 (Mats Andersson).

Sillgrissla (*Uria aalge*)

Kolonin vid ön Tordmulen, Oxelösund kvarstår, max 150 par häckar här vid inventeringskontroll med ringmärkning, därutöver har 1-2 par noterats vid ön Asenskallen i Trosa även i år. Inga vinterfynd i år.

Häckningar/revir: 4 adulta Asenskallen, Trosa (Göran Andersson, Janne Oldebring m.fl.). Max 300 adulta Tordmulen, Oxelösund (Jan Gustafsson, Henrik Andersson, Per Flodin m.fl.).

Småtärna (*Sternula albifrons*)

(-2022:90/93) (2023:1/2)

Efter ett uppehåll förra året så finns det från i år

ett fynd gällande två individer från Oxelösund. Som brukligt är fyndet från kustområdet.

Samtliga fynd: 2 ex. sträckande SV Marviken, Brännäs våtmark, Oxelösund 19.7 (Tommy Knutsson).

Skräntärna (*Hydroprogne caspia*)

Summering av skräntärnorna i Srm 2023.

Antalet bon blev till slut totalt ca 80 bon i Bråviken, Nyköping (alla på den sörmländska sidan av Bråviken), och ett på Stora skäret vid Källskären i Oxelösund. Det är svårt att få fram exakt antal par som häckar, då de par som misslyckas tidigt i häckningen ofta lägger en ny ägg kull senare på säsongen. Då kommer det också till par från andra kolonier från främst Östergötlands södra skärgård.

Häckningar: 162 adult (81 par) ruvande/föda åt ungar Södermanland (rapportområde) 1.5 - 31.7 (Jan Gustafsson m.fl.).

Svarttärna (*Chlidonias niger*)

Under året sågs uppskattningsvis 33 stycken individer som kommunvis fördelar sig enligt följande, Eskilstuna (23), Katrineholm (1), Nyköping (5), Oxelösund (1) och Trosa (3). Detta är betydligt färre än förra året då 161 individer sågs och bland de lägre noteringarna senaste åren. Senaste året som det rapporterades färre individer var år 2019 då 14 individer sågs.

Skräntärna. Foto: Leif Nyström

Silvertärna. Foto: Leif Nyström

Samtliga fynd: 1 ex. rastande Vadsjön, Nyköping 29.4 (Johan Ehrenkrona, Ingvar Jansson m.fl.). 1 ex. födosökande Kinglöt, Sörfjärden, Eskilstuna 30.4 (Björn Skogsberg). 1 ex. födosökande Nora-sjön, Trosa 2.5 (Hans Norelius, Eva Edmert, Janne Oldebring m.fl.). 1 ex. födosökande Näsna-ren, Katrineholm 3-5.5 (Gunilla Carlsson, Leif G Carlsson, Krister Andersson). 1 ex. födosökande Mellanfjärden, Nyköping 7-9.5 (Olle Pers, Peter Lantz, Bertil Karlsson m.fl.). 1 ex. födosökande Sjösaviken (norra), Nyköping 8.5 (Björn Erixon, Lillian Silfverduk, Lennart Wahlén m.fl.). 1 ex. födosökande Lövsund, Nyköping 8.5 (Samuel Wivstad). 2 ex. födosökande Kolstahatt, Eskilstuna 8.5 (Niklas Holmström). 2 ex. förbifly-gande Öbacksvik, Trosa 9.5 (Thomas Persson, Claes Leijon). 2 ex. sträckande O Kolstahatt, Eskilstuna 11.5 (Niklas Holmström). 2 ex. födo-sökande Torshälla huvud, Eskilstuna 12.5 (Sten Ljungars). 1 ex. födosökande Sjösaviken (norra), Nyköping 4.6 (Fredrik Enoksson, Jan Sjöstedt, Björn Johansson m.fl.). 1 ex. födosökande Fiskar-stugeviken, Oxelösund 5.6 (Peter Skoglund). 1 adult sträckande V Skabholmen, Eskilstuna 7.7 (Niklas Holmström). 3 adult födosökande Ängs-holmshuvud, Torshälla, Eskilstuna 15.7 (Niklas

Holmström). 6 adult sträckande V Ängsholms-huvud, Eskilstuna 25.7 (Niklas Holmström). 5 adult födosökande Ängsholmshuvud, Eskilstuna 25.7 (Niklas Holmström). 1 ex. födosökande Kviksundsbron, Eskilstuna 26.7 (Sten Ljungars, Björn Fors, Bo Gustafsson m.fl.).

Vitvingad tärna (*Chlidonias leucopterus*)

(-2022: 3/4) (2023: 1/2)

Rapportområdets fjärde fynd av arten gjordes i år då totalt två individer sågs vid Mellanfjärden, Nyköping under loppet av fem dagar. Samtliga fynd som har gjorts i rapportområdet genom åren är från kustområdet i Nyköpings kommun och senast arten sågs var år 2017 då två individer sågs i ungefär samma område som i år.

Samtliga fynd: 1-2 ex. födosökande Mellanfjärden, Nyköping 7-11.5 (Peter Lantz, Samuel Wivstad, Sofi Nordfeldt m.fl.).

Silvertärna (*Sterna paradisaea*)

Årets första fynd gjordes den 3:e maj vid Vadsjön, Nyköping och det sista fyndet gjordes den 23:e oktober då en 1K-fågel sågs vid Stora Sundby slott, Eskilstuna. Noterbart är att höstfyndet är det senaste fyndet av arten i Eskilstuna kommun

någonsin tillika det näst senaste fyndet någonsin i rapportområdet som helhet. Det allra senaste fyndet gjordes den 3:e november 2010 då en 1K-fågel sågs vid Femöre, Oxelösund.

Första och sista fynd: 2 ex. födosökande Vadsjön, Nyköping 3.5 (Björn Erixon, Lillian Silfverduk). 1 1K rastande Ringhällen, Östra Hjälmarren, Eskilstuna 23.10 (Johan Mellquist).

Fisktärna (*Sterna hirundo*)

Årets första fisktärna sågs den 9:e april och den sista sågs den 13:e oktober, vilket överensstämmer med hur fyndbilden i rapportområdet kan se ut.

Första och sista fynd: 1 ex. förbiflygande Getnäsudden, Oxelösund 9.4 (Peter Skoglund). 1 ex. förbiflygande Hartsö skärgård, Nyköping 13.10 (Janne Oldebring, Torbjörn Lundahl).

Kentsk tärna (*Thalasseus sandvicensis*)

Arten fortsätter att vara årlig i vårt rapportområde sedan år 2003. I år finns tre fynd gällande totalt sex individer. Två fynd är från kustområdet, medan ett fynd gjordes i Eskilstuna kommun. Det är fjärde året i rad som arten ses i Eskilstuna kommun och det fjortonde fyndet för kommunen totalt.

Samtliga fynd: 1 ex. sträckande V Kolstahatt, Eskilstuna 1.5 (Niklas Holmström). 2 2K+ rastande Hävringe, Oxelösund 12.6 (Leif Nyström). 3 ex. sträckande SV Femörehuvud, Oxelösund 12.8 (Samuel Wivstad).

Tretåig mås (*Rissa tridactyla*) (-2022:101/103) (2023:2/2)

Arten är fortsatt årlig i rapportområdet. Totalt två fynd finns från året. Fynden gjordes i Hjälmarren och Mälaren, således inget fynd från kustområdet i år. Noterbart är fyndet gällande en fågel som rapporterades som 1K och som sågs den 11:e augusti. Det är den näst tidigaste fyndet av ungfågel i vårt rapportområde. Det tidigaste fyndet är från 3:e augusti 2014 då en fågel med ungfågelsutseende sågs vid Kvicksundsbron. Den bedömdes då eventuellt kunna vara en 2K-fågel som hade den tydliga svarta W-teckningen över vingarna kvar.

Samtliga fynd: 1 1K förbiflygande Torsälla huvud, Eskilstuna 11.8 (Kent Carlsson, Sten Ljungars, Björn Fors). 1 ex. sträckande O Södra Hjälmarren, Vingåker 21.10 (Ronny Nilsson).

Fisktärna. Foto: Leif Nyström

Kentsk tärna. Foto: Leif Nyström

Skrattmås (*Chroicocephalus ridibundus*)

Under året har uppskattningsvis 1463 par rapporterats från vårt rapportområde med trolig eller säkerställd häckning från 21 stycken lokaler som kommunvis fördelar sig enligt följande, Oxelösund (6), Nyköping (2), Gnesta (1), Trosa (1), Flen (1), Katrineholm (6), Eskilstuna (19) och Strängnäs (3). Antalet par är högre än förra årets 805 par, men vad som kan nämnas är att fler rapportörer än föregående år nu anger antal i sina rapporter. Dessutom så har en inventering av Hjälmarren under uppdrag av Länsstyrelsen bidragit till högre siffror i år för Eskilstunas- och Katrineholms kommuner. Rrk vill tacka alla som uppskattar antalet individer eller par vid besök på lokaler med häckande skrattmås och undviker att enbart ange arten som "noterad".

Stora antal (>999 individer): 4669 ex. sträckande NO Femörehuvud, Oxelösund 10.4 (Samuel Wivstad). 1000 ex.

Kaspisk trut. Foto: Niklas Liljebäck

födosökande Vida gård, Bergshammar, Nyköping 11.4 (Jan Sjöstedt). 1200 ex. födosökande Bergshammar, Nyköping 14.4 (Jan Karlsson). 1700 ex. sträckande NO Brännäsaviken, Oxelösund 15.4 (Peter Skoglund). 2240 ex. sträckande N Lövsund, Nyköping 15.4 (Samuel Wivstad). 2340 ex. sträckande NO Pottskär, Kvicksundsbron, Eskilstuna 16.4 (Jacob Rudhe). 1800 ex. sträckande SV Runnmarsudden, Brännäs våtmark, Oxelösund 26.7 (Tommy Knutsson). 2179 ex. sträckande SV Gåsudden, Strandstuviken, Nyköping 26.7 (Samuel Wivstad).

Dvärgmås (*Hydrocoloeus minutus*)

Totalt har det rapporterats uppskattningsvis 264 individer i vårt rapportområde fördelade kommunvis enligt följande, Oxelösund (10), Nyköping (21), Trosa (1), Vingåker (100), Katrineholm (18), Strängnäs (8) och Eskilstuna (106). Detta är lägre än förra årets 368 individer, men i paritet med dem 294 individer som rapporterades år 2021.

Stora antal: 15 adult födosökande observerad Julita gård, Katrineholm 8-9.6 (Per Olov Carlsson). 100 ex. rastande Södra Hjälmaran, Vingåker 1.8 (Ronny Nilsson).

Fiskmås (*Larus canus*)

Likt tidigare år finns en handfull rapporter från Nyköping och Oxelösund kommuner gällande stora antal om 500 eller fler individer.

Stora antal: 762 ex. sträckande NO Femörehuvid, Oxelösund 10.4 (Samuel Wivstad). 1000 ex. födosökande Vida gård, Bergshammar, Nyköping 11.4 (Jan Sjöstedt). 500 ex. rastande Sätterstamaden, Nyköping 13.4 (Samuel Wivstad). 1020

ex. sträckande NO Runnmarsudden, Brännäs våtmark, Oxelösund 15.4 (Tommy Knutsson). 1900 ex. sträckande NO Brännäsaviken, Oxelösund 15.4 (Peter Skoglund). 813 ex. sträckande SV Gåsudden, Strandstuviken, Nyköping 26.7 (Samuel Wivstad).

Gråtrut (*Larus argentatus*)

Rapporter gällande stora antal på 500 individer vardera finns i år från Björshults soptipp utanför Nyköping och Lilla Nyby återvinningsstation samt Gräsmatteodlingarna, Stenkvistafältet utanför Eskilstuna.

Stora antal: 500 ex. födosökande Lilla Nyby återvinningsstation, Eskilstuna 13.2 (Mati Nömm). 500 ex. födosökande Björshults soptipp, Nyköping 27.2 (Björn Erixon). 500 ex. rastande Gräsmatteodlingarna, Stenkvistafältet, Eskilstuna 4.11 (Peter Mathisen).

Kaspisk trut (*Larus cachinnans*)

(-2022:31/31) (2022:12/12)

Året inleddes med en övervintrande ungfågel i Nyköpingstrakten. Fågeln höll mestadels till på Björshults soptipp, men sågs också i Nyköpings hamn. Detta är det andra vinterfyndet för vårt rapportområde, även om man kan misstänkte att vinterfynd borde kunna göras något mer regelbundet. Utöver detta så är det väl värt att påpeka att vi i år fick in de första rapporterna någonsin utanför Nyköpings kommun och att både Strängnäs och Oxelösund nu har fått sina första fynd! Som vanligt är det september månad som dominerar fyndbilderna. Att inga rapporter inkommit under oktober beror väl dels på dåligt eftersök i kombination med ihållande V/NV-vindar.

Samtliga fynd: 1 2K rastande Björshults soptipp - Stadsfjärden, Nyköping 11.1 - 9.2 (Björn Erixon, Kalle Brinell, Lennart Wahlén). 1 1K rastande Kvittens avfallsstation, Strängnäs 3.8 (Petter Sundin). 1 1K stationär Kvittens avfallsstation, Strängnäs 25-30.8 (Petter Sundin m.fl.). 2 1K rastande Nyköpings hamn - Horn båtvarv, Nyköping 7-8.9 (Kalle Brinell, Samuel Wivstad). 4 ex. sträckande SV Hävringe, Oxelösund 22.9 (Kalle Brinell, Samuel Wivstad, Niklas Liljebäck). 1 1K rastande Stadsfjärden, Nyköpings hamn 26.9 (Kalle Brinell). 1 1K rastande Hävringe, Oxelösund 27.9 (Niklas Liljebäck, Kalle Brinell). 1 1K sträckande SV Femörehuvud, Oxelösund 9.11 (Samuel Wivstad).

Silltrut (*Larus fuscus*)

Från ön Dansken i Strängnäs kommun rapporterades det tolv par, vilket är i paritet med föregående år. Utöver dessa finns enbart rapporter gällande möjliga häckningar. Dessa inkluderar två par från Trosa skärgård och sju par från Oxelösunds skärgård. Årets första fynd gjordes den 14:e mars på Björshults soptipp.

Häckningskriterier: 4 2K+ obs i häcktid, lämplig biotop Källskären, Oxelösund 22.5 (Jan Gustafsson, Janne Oldebring, Ola Kumlin). 3 2K+ obs i häcktid, lämplig biotop Svartbådarna, Oxelösund 22.5 (Jan Gustafsson, Janne Oldebring, Ola Kumlin). 2 2K+ obs i häcktid, lämplig biotop Stångskär, Oxelösund 22.5 (Jan Gustafsson, Janne Oldebring, Ola Kumlin). 2 2K+ obs i häcktid, lämplig biotop Södra Stångskär, Källskären, Oxelösund 22.5 (Jan Gustafsson, Janne Oldebring, Ola Kumlin). 1 3K+ obs i häcktid, lämplig biotop Hänö, NV Askö, Trosa 23.5 (Jan Gustafsson, Janne Oldebring, Lars Danielsson). 1 adult obs i häcktid, lämplig biotop Tältholmen, Hänö, Trosa 23.5 (Jan Gustafsson, Janne Oldebring, Lars Danielsson). 1 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Hävringe, Oxelösund 7.6 (Jan Karlsson, Lennart Wahlén, Göran Andersson m.fl.). 24 ex. permanent revir Dansken, NO Prästfjärden, Strängnäs 5.7 (Björn Sjögren).

Första fynd: 1 adult födosökande Björshults soptipp, Nyköping 14.3 (Björn Erixon).

Havstrut (*Larus marinus*)

Sex stycken inlandshäckningar rapporterades i år, vilket är i paritet med föregående år. Likt föregående år finns rapporter om större antal vintertid från Björshults soptipp, Nyköping, med en toppnotering på 40 individer.

Inlandshäckningar: 2 i par ruvande Dansken, Prästfjärden, Strängnäs 22.5 (Björn Sjögren). 2 adult bo, ägg/ungar Fröholmen, Storhjälmaren, Katrineholm 5.6 (Per Flodin). 2 adult bo, ägg/ungar Västra Skäret, Östra Hjälmaren, Eskilstuna 5.6 (Per Flodin). 3 ex. bo, ägg/ungar Viboö, Eskilstuna 11.6 (Niklas Holmström). 2 adult bo, ägg/

ungar Bosberget, Storhjälmaren, Eskilstuna 12.6 (Per Flodin). 2 adult bo, ägg/ungar Stavhällen, Storhjälmaren, Eskilstuna 12.6 (Per Flodin).

Stora antal (vinter): 40 ex. födosökande Björshults soptipp, Nyköping 27.2 (Björn Erixon).

Tundratrut/atlantsilltrut/nordsjösiltrut

(*Larus heuglini/fuscus graellsii/fuscus intermedius*) (-2022:7/7) (2023:1/1)

En rapport med bild finns gällande en adult fågel på Björshults soptipp utanför Nyköping som antingen är av arten tundratrut eller en silltrut av antingen underarten från Nordsjön (graellsii) eller underarten från Västkusten (intermedius). Detta är rapportområdets åttonde fynd någonsin.

Samtliga fynd: 1 adult födosökande Björshults soptipp, Nyköping 17.10 (Björn Erixon).

Storlom (*Gavia arctica*)

Storlommen finns inom hela rapportområdet. Storlommar har rapporterats från omkring 100 möjliga häckningssjöar. Dock finns rapporter om säkerställda häckningar enbart från sju sjöar. Göl-sjön i Flen sticker ut som vanligt med sina stora ansamlingar av lommar i augusti. 14.8 noterades 68 ex av Leif Carlsson.

Vinterfynd: Rapporter om enstaka lommar finns som vanligt från kusten utmed Nyköping och Oxelösund i januari och februari. Inget fynd från december och det finns inga vinterfynd alls från inlandet.

Smålom (*Gavia stellata*)

Totalt 170 smålommar fördelat på omkring 80 fynd har rapporterats under 2023. Fynd finns från alla månader men som vanligt dominerar fynd under sträckperioden på våren. 58 % av årets smålommar sågs under april och maj. Från Mälaren finns sju fynd om sammanlagt elva ex. Resterande fynd kommer från de tre kustkommunerna Oxelösund, Nyköping och Trosa. Årets antal är något högre än vad som rapporterats de senaste åren men i övrigt stämmer fyndbilden väl in på mönstret från de senaste åren.

Vinterfynd (januari och december): 1 ex. Örsbaken, Oxelösund/Nyköping 1-20.1 (Tommy Knutsson, Per Flodin, Peter Lantz m.fl.). 15 ex. Ängudden, Nyköping 18-28.1 (Kalle Brinell, Samuel Wivstad). 1 ex. Örsbaken, Oxelösund/Nyköping 7-8.12 (Tommy Knutsson, Lennart Wahlén, Peter Skoglund).

Vit stork (*Ciconia ciconia*)

(-2022:64/249) (2023:2/2)

Två fynd av vit stork gjordes i rapportområdet under 2023. Båda fynden gäller enstaka fåglar under april månad. Uppträdandet med enstaka vita storkar under våren får ses som rätt normalt om man bortser från åren 2016 och 2018 då stora flockar med nyligen utsläppta projektstorkar be-

sökte rapportområdet under augusti. Dessutom finns ett tidigare opublicerat fynd från 2022.

Samtliga fynd: 1 ex. Labro ängar, Nyköping 7.4 (Johan Stork). 1 ex. Ekeby flygfält, Eskilstuna 27-28.4 (Susanne Fröjndedal, Elias Ernvik, Bengt Alpe m.fl.).

Tillägg 2022: 1 ex. Harlundfälten, Nyköping 29.4 2022 (gnm Jan Gustafsson).

Storskarv (*Phalacrocorax carbo*)

Rapporter om storskarvar med kriterier som indikerar häckningar finns från totalt 17 lokaler under 2023 och på tio av dessa lokaler kunde säkra häckningar konstateras. Ett försök till uppskattning av antalet par utifrån informationen i rapporterna ger 4500 par i rapportområdet som helhet. Antalet uppskattade par är något högre än vad som rapporterats de senaste åren, samtidigt får summan ses som en grov uppskattning. De 17 rapporterade kolonier fördelar sig enligt följande, 6 längs kusten, 4 i Hjälmaran, 4 i Mälaren och 3 i övriga insjöar. Årets största rapporterade kolonier var, Korpholmen, Oxelösund (1850 par), Stora Gärkneön, Norrköping (1500 par) och Höga Hästholmen, Oxelösund (400 par). Inga rapporter om antal par/häckningar finns från den omdebatterade Snöholmen eller den angränsande golfbanan i Trosa i Artportalen.

Rördrom (*Botaurus stellaris*)

Totalt 100 spelande rördrommar har rapporterats i rapportområdet som helhet under 2023. Rapporterna om spelande rördrommar är utspridda under perioden 21 mars till 25 juni. Årets antal revirhävdande rördrommar får betraktas som normalt och antalet ligger nära genomsnittet för perioden 2000-2022 på 93 spelande fåglar/år. De 100 spelande rördrommarna under 2023 fördelar sig kommunvis enligt följande, Eskilstuna 31, Nyköping 27, Strängnäs 15, Gnesta 10, Flen 8, Katrineholm 6, Vingåker 2 och Trosa 1. En uppskattning utifrån en mängd rapporter ger en årssumma på tolv spelande rördrommar i Sörfjärden, Eskilstuna/Strängnäs. Från vintermånaderna januari och december finns rapporter om 1 ex i januari och 2 ex i december.

Vinterfynd (januari och december): 1 ex. Sjösa, Nyköping 7.1 (Göran Altstedt). 2 ex. Brandholmens reningsverk, Nyköping 1.12 (Samuel Wivstad).

Gråhäger (*Ardea cinerea*)

Gråhäger under häckningstid där rapporterna anger säkra eller troliga häckningar har rapporterats från nio lokaler i rapportområdet. En summering utifrån informationen i rapporterna ger omkring 180 par i rapportområdet som helhet. Årets antal kolonier och antal par stämmer väl överens med hur det sett ut tidigare under 2000-

Storskarv. Foto: Niklas Liljebäck

Ägretthäger, Foto: Per Thyren, www.flickr.com/photos/71812399@N02

talet och man kan nog utgå ifrån att de inkomna rapporterna inte speglar det verkliga antalet kolonier och par särskilt väl. Årets största rapporterade koloni var 109 par på Korpholmen, Oxelösund (Jan Gustafsson).

De nio lokalerna med säkra och troliga häckningar 2023 var följande, Korpholmen och Höga Hästholmen, Oxelösund. Nävekvarn, Nyköping. Hultastrand, Katrineholm. Buska, Eskilstuna. Kanningholmarna, Gesta gård, och Merlänna, Strängnäs och Södertuna, Gnesta. Likt storskarv så inga rapporter om säkra eller troliga häckningar på Snöholmen och den angränsande golfbanan i Trosa.

Ägretthäger (*Ardea alba*)

Från 2023 finns en mängd rapporter av ägretthägrar under perioden 21 mars till 31 december. Den stora mängden rapporter gör det mycket svårt att uppskatta antalet inblandade fåglar men ett försök till uppskattning ger att omkring 285 ägretthägrar, fördelade på cirka 120 fynd, sågs i rapportområdet under 2023. Antalet är det klart högsta som rapporterats i rapportområdet ett enskilt år och mer än en dubbling av förra årets 140 fåglar. Långstannade fåglar under hösten, som rimligen rör sig en del mellan närliggande lokaler, och fåglar som rapporteras som sträckande men som möjligen enbart förflyttar sig mellan närliggande lokaler försvårar sammanställningen och gör det svårt att utesluta dubbelräkningar.

De senaste årens uppträdande av ägretthägrar i rapportområdet ser i stora drag ut på samma sätt med en topp under april och maj, relativt få fynd under sommaren och ett tydligt inflöde av nya fåglar som skapar en markant topp under augusti och september. Som regel stannar dessutom enstaka fåglar kvar rätt länge under senhösten om

vädret är mildt. Ingen av årets rapporter indikerar häckning eller häckningsförsök.

Fynd (8 ex eller fler): 21 ex. Vadsjön, Nyköping 31.7 - 14.10 (Mattias Ohlsberg, Johan Ehrenkrona, Kjell Widén m.fl.). 21 ex. Marsäng, Nyköping 1.8 - 16.10 (Karl-Erik Häger, Åke Kristiansson, Thomas Larsson m.fl.). 10 ex Strandstuviken, Nyköping 13.8 - 7.10 (Lennart Wahlén, Jan Hägg, Bertil Karlsson m.fl.). 10 ex. Gorsingeholm, Strängnäs 13.8 (Bo Karlsson, Inger Karlsson, Fredrik Hellner m.fl.). 9 ex. Ålspångaviken, Flen 27.8 (Henrik Aspeborg, Sven Pettersson). 11 ex. Svarthäll, Kungsör 3-11.9 (Dan Norberg, Joakim Johansson, Fredrik Johansson m.fl.).

Vinterfynd (december och januari): 1 ex. Reningsverket, Gnesta 31.12 (Chad Donaldson).

Fiskgjuse (*Pandion haliaetus*)

Vi har fått en liten förbättring av noggrannhet i rapporterna av var bon är av häckande fiskgjusar. Tyvärr är det fortfarande svårt att tolka rapporter av var häckande fiskgjusar är i rapportområdet, till största delen på helt enkelt dålig rapportering av var boet är, i många fall så anges en lokal man själv är på, vilket blir svårtolkat, framförallt när flera rapportörer anger en sådan lokal och sedan ger en kommentar åt olika håll eller ingen kommentar alls. Tyvärr ett sämre rapportår, eller om det är färre häckningar i år, 2023. 36 säkerställda häckningar (47 säkerställda häckningar 2022), varav någon/några sannolikt har misslyckats p.g.a. skogsavverkningar intill boet. Alltså mer i nivå med året 2021 då det rapporterades 32 säkerställda häckningar. I år fick vi ett nytt värfeologifynd med den fågeln som sågs den 20 mars vid Svanviken, Nyköping. Det finns tidigare fynd genom åren som inte har verifierats med dokumentation. Från sträckbevakning under hösten,

främst från kusten blev det 2 dagar med mer än 10 sträckande fiskgjusar.

Första och sista obs för året: 1 ex. sträckande O Svanviken, Nyköping 20.3 (Mats Andersson, Björn Johansson, Alf Andersson m.fl.). 1 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 15.10 (Samuel Wivstad, Teet Sirotkin).

Högste sträckssiffror: 18 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 24.8 (Samuel Wivstad). 12 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 3.9 (Samuel Wivstad, Jan Hägg).

Bivråk (*Pernis apivorus*)

Bivråksrapporterna ligger som en hagelsvärm över rapportområdet. Trots att arten är väl spridd finns ingen säkerställd häckning rapporterad. Ett tjugotal säkra revir finns rapporterade men sannolikt finns betydligt fler revir. Årets första bivråk sågs 6.5 utanför Åsköping, Katrineholm (John-Erik Nyman, Marie-Louise Nyman). Årets sista bivråk (2 ex) sågs sträckande 15.10 vid Johannesberg, Holmtorp, Nyköping (Björn Erixon). Inga stora sträckssiffror finns registrerade. Som mest var det 22 ex. sträckande SV vid Horns båtvarv, Nyköping 14.9 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Niklas Liljebäck m.fl.).

Fiskgjuse. Foto: Leif Nyström

Kungsörn (*Aquila chrysaetos*)

Under 2023, har inventering utförts i tre områden inom rapportområdet och i två av dessa områden har revir genom spelflyktskriterier kunnat konstaterats. Vid sommarkontroller har inga kungsörnar hittats i de reviren. Hur många par det ev. finns inom rapportområdet går inte längre att säga då inga inventeringar görs i hela rapportområdet.

Södermanland, revir: 4 adult i par spel/sång (2 revir) Södermanland (rapportområde) (Göran Andersson, Jan Gustafsson m.fl.).

Sparvhök (*Accipiter nisus*)

Under höstens bevakning vid Horns båtvarv i Nyköping blev det några fina dagar med höga sträckssiffror, bl.a. en dag då nära 1000 ex räknades in som sträckande.

Sparvhök. Foto: Leif Nyström

Duvhök. Foto: Leif Nyström

Höga sträckningsiffror (>150 ex): 155 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 30.9 (Samuel Wivstad m.fl.). 204 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 1.10 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Jan Hägg m.fl.). 353 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 4.10 (Kalle Brinell, Adam Stålnäbb). 904 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 5.10 (Kalle Brinell). 166 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 6.10 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell). 339 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 7.10 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Mathias Bergström). 273 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 8.10 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Jan Hägg). 164 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 9.10 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Teet Sirotkin).

Duvhök (*Accipiter gentilis*)

Knappt 20 områden där det rapporterats duvhök med möjligt, troligt eller säkert revir. Ett antal som inte speglar verkligheten alls. Eller?

Brun kärrhök (*Circus aeruginosus*)

Årets första observationer gjordes 23 mars vilket är normalt ankomstdatum för arten. Både år 2021 och 2022 gjordes första observationen redan 14 mars vilket då var nya fenologirekord för rapportområdet. Årets ankomstdatum är alltså drygt en vecka senare och närmare medelvärdet för ankomstdatumet de senaste tio åren. Sista fynden är från mitten av oktober vilket är normalt för arten.

Första fynd: 1 hona förbiflygande Marsäng, Nyköping 23.3 (Lars Sundin, Jonny Werdin). 1 hane födosökande Närsjöfjärden, Eskilstuna 23.3 (Johan Mellquist, Yonas Ericsson).

Sista fynd: 1 ex. stationär Horns båtvarv, Nyköping 14.10 (Samuel Wivstad). 1 ex. sträckande SV Marviken, Brännäs våtmark, Oxelösund 14.10 (Tommy Knutsson).

Blå kärrhök (*Circus cyaneus*)

Året var på flera sätt ett ovanligt år för arten i rapportområdet. Några enstaka vinterfynd gjordes under året. Från januari finns fyra observationer men inga fynd gjordes i december. Likt tidigare år finns ett antal fynd från slutet av våren och början på sommaren. I år gjordes dock några fler fynd än genomsnittet för de senaste åren under denna period. Kanske beror detta på att några individer var något sena i sin flytt genom området norrut. Några fynd finns även från mitten på sommaren men detta rör sig enbart om ströobservationer utan indikationer på försök till häckning. Första veckan av oktober bjöd på ett rejält inflöde av sträckande blå kärrhökar längs

Blå kärrhök. Foto: Leif Nyström

kusten. Under flera dagar räknades höga sträck-
siffror. Toppen nåddes 5 oktober då otroliga 77
ex sträckte mot SV vid Horns båtvarv öster om
Nyköping. Samma dag sågs även 66 ex sträckan-
de mot SV vid Marsäng utanför Nyköping. Detta
höga antal slår det tidigare dagsrekordet för rap-
portområdet med råge. Det tidigare rekordet var
från 2012 då 20 ex räknades under en dag.

Vinterfynd (januari, december): 1 hona förbiflygan-
de Labro ängar, Nyköping 23.1 (Alf Lettesjö). 1
honfärgad födosökande Gesta gård, Strängnäs
27.1 (Petter Kappel). 1 hane födosökande Väs-
terviken Tullgarn, Trosa 29.1 (Claes Leijon, Ida
Leijon). 1 3K+ hona stationär Marsäng, Nykö-
ping 31.1 (Jan Karlsson, Jonny Werdin).

Sommarfynd (20 maj-31 juli): 1 hane födosökande
Ekshagen, Stenhammars naturreservat, Flen 21.5
(Maria Barkell). 1 2K+ hona sträckande NO
Vattungarna, Oxelösund 22.5 (Jan Gustafsson,
Janne Oldebring, Ola Kumlin). 1 ex. födosökan-
de Järnaån, Flen 26.5 (Cecilia Olsson). 1 hona
fodosökande Ottekil, Katrineholm 28.5 (Mats
Andersson). 1 hona födosökande Marsäng, Ny-
köping 29.5 (Mats Andersson, Björn Johansson,
Alf Andersson m.fl.). 1 adult hane födosökande
Larslunda, Strängnäs (Torbjörn Larsson). 1 2K+
honfärgad födosökande Näsbyholmssundet, Sör-
fjärden, Strängnäs 29.5 (Ulf Gustafsson). 1 hane
förbiflygande Grindstugan, Vadsbro, Flen 5.6
(Melcher Falkenberg). 1 ex. förbiflygande Tärns-
holmen, Nyköping 17.6 (Fredrik Lundberg, Mo-
nika Dalhäll).

Stora antal/sträckande >9 ex: 12 ex. sträckande SV
Horns båtvarv, Nyköping 14.9 (Samuel Wivstad,
Kalle Brinell, Niklas Liljebäck m.fl.). 10 1K+ hon-
färgad sträckande SV Marsäng, Nyköping 1.10
(Jan Gustafsson, Thomas Larsson, Ola Kumlin
m.fl.). 12 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Ny-
köping 1.10 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Jan
Hägg m.fl.). 10 ex. sträckande SV Marsäng, Ny-
köping 2.10 (Lennart Wahlén). 19 ex. sträckande

SV Horns båtvarv, Nyköping 4.10 (Kalle Brinell,
Adam Stålnäbb). 63 ex. sträckande SV Marsäng,
Nyköping 5.10 (Jan Sjöstedt m.fl.). 77 ex. sträck-
ande SV Horns båtvarv, Nyköping 5.10 (Kalle
Brinell). 13 ex. sträckande S Stjärnholm, Oxe-
lösund 5.10 (Per Thyrén, Maggie Thyrén). 11
ex. sträckande SV Marsäng, Nyköping 7.10 (Jan
Karlsson, Lars Sundin, Reino Hirvonen m.fl.). 27
ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 7.10
(Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Mathias Berg-
ström). 13 ex. sträckande SV Marsäng, Nyköping
7.10 (Jan Sjöstedt). 14 ex. sträckande SV Horns
båtvarv, Nyköping 8.10 (Samuel Wivstad, Kalle
Brinell, Jan Hägg). 10 ex. sträckande SV Horns
båtvarv, Nyköping 9.10 (Samuel Wivstad, Kalle
Brinell, Teet Sirotkin).

Stäpphök (Circus macrourus)

(-2022: 90/90) (2023: 32/32)

Rekordmånga fåglar noterade under året, totalt
har det minst rört sig om 32 fåglar. Vid området
kring Marsäng och på många lokaler i Oxelösund
fanns en 1K fågel i första halvan av oktober som
gladde många skådare med fina observationer
och många fina bilder.

Samtliga fynd/rapporter: April, 1 hane förbiflygande
Lida Sibirien, O Åkers styckebruk, Strängnäs 13.4
(Jonas Jörnemark). 1 hane förbiflygande Billsbro
gård, Vingåker 15.4 (Ronny Nilsson). 1 honfärgad
fodosökande Skåraviken, Nyköping 15.4
(Gregorio Para, Björn Erixon, Kerstin Spjuth).
Augusti, 1 adult hane sträckande SV Östertorp,
Nyköping 13.8 (Jan Gustafsson). September, 2
ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 3.9
(Samuel Wivstad, Jan Hägg, Peter Lantz). 1 1K
sträckande SV Benestugan, Oxelösund 3.9 (Jan
Gustafsson). 1 adult hane sträckande Vingäkers-
slätten, Vingåker 13.9 (Ronny Nilsson). 1 1K
sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 14.9
(Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Niklas Liljebäck).
1 1K födosökande Gräsmatteodlingarna, Sten-
kvistafältet, Eskilstuna 14.9 (Johan Mellquist).
2 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping
15.9 (Samuel Wivstad, Monika Dalhäll, Fredrik
Lundberg). 2 1K+ hane födosökande Horn-Mar-
säng, Nyköping 15.9 (Samuel Wivstad, Thomas
Larsson m.fl.). 1 adult hane födosökande Mar-
säng, Nyköping 15.9 (Lars Sundin, Thomas Larsson).
1 1K födosökande Fjällskär, Nyköping 16.9
(Augustin Chilian). 1 1K honfärgad födosökande
Hamrafälten, Stora Hamra, Nyköping 19.9
(Björn Erixon). 1 1K födosökande Solöfälten,
Fogdö k:a, Strängnäs 22.9 (Johannes Ström). 1
1K sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 23.9
(Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Jan Hägg m.fl.). 2
1K sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 24.9
(Samuel Wivstad, Jan Hägg, Lennart Wahlén). 1
adult hane rastande Stensjö, Stora Malm, Katri-
neholm 24.9 (Bernth Andersson). 1 1K sträck-
ande SV Horns båtvarv, Nyköping 25.9 (Kalle

Stäpphök.

Foto: Per Thyrén, www.flickr.com/photos/71812399@N02

Brinell, Lennart Wahlén m.fl.). 1 1K födosökande Enstabergaavtaget, Larslund, Nyköping 25.9 (Jan Karlsson). 1 1K födosökande Svanviken, Nyköping 28.9 (Björn Erixon, Jan Gustafsson, Jan Karlsson m.fl.). Oktober, 1 1K födosökande Marsäng och många fler lokaler kring Nyköping och Oxelösund 1-14.10 (Thomas Larsson, Jan Gustafsson m.fl.). 2 ex. födosökande Hagbyberga, Katrineholm 1.10 (Monica Ström, Ulf Ström). 1 1K sträckande S Gnestahöjden, Gnesta 2.10 (Tomas Widlund). 1 1K honfärgad förbiflygande Väderbrunn, Nyköping 4.10 (Jonny Werdin). 1 1K sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 4.10 (Kalle Brinell, Adam Stålnäbb). 1 1K förbiflygande Edanöbron, Öbolandet, Trosa 8.10 (Claes Leijon).

Ängshök (*Circus pygargus*)

Under året har det inkommit sex rapporter, fyra av dessa är verifierade med ålder/kön eller foto. Inga indikationer om häckande par eller revir för arten i rapportområdet. Numera är det färre fynd av arten än av dess släkting stäpphök.

Samtliga fynd: 1 hane födosökande Ådalfälten, Trosa 14.5 (Göran Andersson). 1 hane födosökande Västersäby, Kungsör 29.6 (Seppo Leppälampi). 1 3K+ hona förbiflygande Skavsta flygplats, Nyköping 20.7 (gnm Jan Gustafsson). 1 2K hona sträckande SV Nyanlagda dammen, Stenkvistafältet, Eskilstuna 17.8 (Yonas Ericsson, Sten Ljungars, Monica Ljungars m.fl.).

Ob. stäpphök/blå kärrhök (*Circus macrourus/cyaneus*)

Ett vårfynd, samt 15 höstfynd rörande totalt 18 fåglar rapporterade i år av obestämd stäpphök/blå kärrhök. En rejäl ökning jämfört med fjolårets tre fynd av tre fåglar. Bra att vi får in rapporter även av obestämda fåglar av de vitgumpade kärrhökarna.

Samtliga fynd: Vår, 1 2K sträckande NO Skogsstigen, Trosa 27.4 (Göran Andersson). Höst, 1 honfärgad förbiflygande Marsäng, Nyköping 31.8 (Monika Dalhäll, Fredrik Lundberg). 3 honfärgad sträckande SV Furholmens skans, Trosa 14.9 (Örjan Jitelius, Göran Andersson). 1 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 15.9 (Samuel Wivstad). 1 honfärgad sträckande SV Marviken, Brännäs våtmark, Oxelösund 18.9 (Tommy Knutsson). 1 honfärgad födosökande Nyanlagda dammen, Stenkvistafältet, Eskilstuna 18.9 (Johan Mellquist). 1 1K födosökande Prostöknakorset, Byringe, Strängnäs 21.9 (Ulf Gustafsson). 1 ex. sträckande SV Marsäng, Nyköping 25.9 (Ola Kumlin, Reino Hirvonen). 1 honfärgad födosökande Skåra viltvatten, Nyköping 1.10 (Jonny Werdin). 1 adult hane förbiflygande Lida Sibirien, Ö Åkers styckebruk, Strängnäs 1.10 (Jonas Jörnemark). 1 ex. förbiflygande Väderbrunn, Nyköping 4.10 (Jonny Werdin). 1 adult honfärgad

sträckande S Stjärnholm, Oxelösund 4.10 (Per Thyrén, Maggie Thyrén). 1 ex. förbiflygande Labro ängar, Nyköping 4.10 (Alf Lettesjö). 1 honfärgad födosökande Skåraområdet, Nyköping 9.10 (Jonny Werdin). 1 honfärgad födosökande Skåraområdet, Nyköping 12.10 (Jonny Werdin). 1 ex. sträckande S Torshälla huvud, Eskilstuna 15.10 (Sten Ljungars).

Ob. stäpp-/ängshök (*Circus macrourus/pygargus*) (-2022:46/46) (2023:6/6)

Sex rapporter i år, en liten ökning mot fjolårets fyra Bra att vi får in rapporter även av obestämda fåglar av de vitgumpade kärrhökarna.

Samtliga fynd: Höst, 1 ex. sträckande SV Bergvägen 5, Nyköping 16.8 (Jan Sjöstedt). 1 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 14.9 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Niklas Liljebäck). 1 1K sträckande SV Furholmens skans, Trosa 14.9 (Örjan Jitelius, Göran Andersson). 1 1K födosökande Väderbrunnfälten, Nyköping 20.9 (Björn Erixon, Lillian Silfverduk). 1 ex. sträckande Isaksdal, Nyköping 4.10 (Bertil Karlsson). 1 1K födosökande Solö, Marsviken, Nyköping 7.10 (Ola Kumlin).

Ob. brun-/rödglada (*Milvus*)

En rapport om en fågel där man inte kunnat avgöra arttillhörighet.

Samtliga fynd: 1 ex. förbiflygande Vadsjön, Nyköping 21.8 (Mats Andersson, Björn Johansson, Alf Andersson m.fl.).

Röd glada (*Milvus milvus*)

Under året nära 600 rapporter, givetvis rör det sig i många fall om samma individer. Hur många olika fåglar eller revir det finns går inte längre att utrona med säkerhet. Rapporteringen måste bli noggrannare angående häckningsaktivitet och ålder på observerade fåglar, alltså om det är 1K fåglar eller 2K+ fåglar. Om vi utgår från rapporter på Artportalen av trolig eller säkerställd häckning finns bara två par. Ökar vi rapporteringsbilden till även möjlig hamnar vi kanske på 13 par. Tittar vi stället på fynd under perioden 1 juni - 10 augusti, så finner vi ca 45 områden där man kan förmoda att det finns ett revir.

Revir: Ca 45 par som håller revir i rapportområdet. Södermanland (rapportområde) 1.4 - 20.8 (Jan Gustafsson m.fl.).

Brun glada (*Milvus migrans*)

I år har tre par påbörjat (kända par) häckning inom rapportområdet. Paret i Eskilstuna och ett nytt par i Nyköping lyckades få fram ungar. Medan det "gamla" kända paret i Nyköping misslyckades med sin häckning.

Häckningar: Tre par som påbörjat häckning, två lyckade och en misslyckad. Södermanland (rapportområde) 9.4 - 31.8 (Jan Gustafsson m.fl.).

Havsörn (*Haliaeetus albicilla*)

19 rapporterade troliga och säkerställda eller misslyckade häckningar. Långt ifrån det verkliga antalet, som uppskattas till minst 65 aktiva bon 2018, och har säkerligen ökat med flertalet. Vi kanske ligger närmare minst 100 aktiva bon numera. Vid midvinterinventering i skärgården noterades stora ansamlingar vid tre platser, totalt på dessa tre lokaler sågs 95 ex. Under sommaren stor flock i Sjösaviken, Nyköping, inte omöjligt att de kalasade på döda storskarvsungar i skarvkolonin.

Troliga samt säkerställda häckningar: 19 troliga/säkra häckningar rapporterade Södermanland (rapportområde) 15.1 - 15.8 (Jan Gustafsson m.fl.).

Stora ansamlingar februari: 25 ex. födosökande Södra Stångskär, Källskären, Oxelösund 27.2 (Ulrik Lötberg, Jan Gustafsson, Bo Hallman m.fl.). 27 ex. födosökande Norra Vattungarna, Oxelösund 27.2 (Ulrik Lötberg, Jan Gustafsson, Bo Hallman m.fl.). 43 ex. födosökande Kistan, Hartsö skärgård, Nyköping 27.2 (Ulrik Lötberg, Jan Gustafsson, Bo Hallman m.fl.).

Stor ansamling juni: 26 ex. rastande Malmgrund, Sjösaviken (södra), Nyköping 30.6 (Peter Lantz).

Fjällvråk (*Buteo lagopus*)

Massvis med rapporter från vintermånaderna januari och december. Hur många individer det rör sig om är vanskligt att sja om. Fem dagar med bra sträcksiffra är rapporterad, alla inom de tio första datumen i oktober.

Stora sträcksiffror: 132 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 1.10 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Jan Hägg m.fl.). 111 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 4.10 (Kalle Brinell, Adam Stålnäbb). 294 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 5.10 (Kalle Brinell). 111 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 7.10 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Mathias Bergström). 119 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 8.10 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Jan Hägg).

Ormvråk (*Buteo buteo*)

Åtta lokaler/områden där säkerställd häckning rapporterats. Massvis med rapporter från vintermånaderna januari och december, det är omöjligt att utläsa hur många individer det rör sig om. För den nyfikne så får man söka på Artportalen. Från höstens sträckräkning vid kusten finns fem dagar i oktober med höga siffror på sträckande fåglar.

Bild 1. Brun glada

Bild 2. Havsörn

Bild 3. Fjällvråk

Bild 4. Ormvråk

Foto samtliga bilder. Leif Nyström

Bild 1

Bild 2

Bild 3

Bild 4

Stora sträcksiffror: 438 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 1.10 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Jan Hägg m.fl.). 273 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 4.10 (Kalle Brinell, Adam Stålnäbb). 721 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 5.10 (Kalle Brinell). 326 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 8.10 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Jan Hägg). 214 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 16.10 (Christer Forsberg, Ingemar Svedin, Teet Sirotkin).

Pärluggla (*Aegolius funereus*)

2023 var ett magert år för pärlugglan inom rapportområdet. Endast två enstaka spelande fåglar finns rapporterade från våren. Den ena är från området kring Stora Bötet, Nyköping (Samuel Wivstad, Jan Sjöstedt) och den andra är från Östra Magsjön, Flen (Sarah Palm, Johannes Ström). I oktober ringmärktes tre pärlugglor vid Hartsö-Enskär fågelstation, Nyköping.

Hökuggla (*Surnia ulula*)

Under året har det gjorts två fynd inom rapportområdet och båda fynden gjordes i Nyköpings kommun. Inga långstannande individer sågs under året utan fynden utgörs enbart av fåglar som setts vid ett tillfälle.

Vår- och höstfynd: 1 ex. Lekmossen, Nyköping 5.4 (Morgan Andersson). Samt en dold rapport Nyköping.

Sparvuggla (*Glaucidium passerinum*)

Rapporter om spelande sparvugglor finns från ett femtiotal platser. Dock bara en säkerställd häckning har rapporterats, 2 pulli/nyligen flygga ungar Hagbylund, Hagby, Eskilstuna 21.7 (Lasse Eisele). Baserat på årets rapportering är det svårt att dra några slutsatser hur det går för arten. Säkert är ändå att dagens skogsbruk missgynnar sparvugglan.

Jorduggla (*Asio flammeus*)

Totalt under året har det gjorts 25 fynd av 28 jordugglor vilket är en normal siffra även om antalet fynd är några fler än genomsnittet för de senaste tio åren. Flest observationer gjordes som brukligt under vår och höst när jordugglorna flyttar till respektive från häckningsplatserna. Under året gjordes även tre vinterfynd, ett i januari i Vingåkers kommun och två i december i Oxelösunds- samt Eskilstunas kommun. Vinterfynd hör inte till vanligheten då senaste vinterfyndet i rapportområdet innan årets tre fynd gjordes 2018. Fynden fördelar sig mellan kommunerna på följande sätt. Kommunfördelning, Nyköping 10, Oxelösund 6, Eskilstuna 3, Trosa 3, Vingåker 2 och Strängnäs 1.

Jorduggla. Foto: Jan Karlsson

Hornuggla (*Asio otus*)

Hornugglor finns rapporterade från ett trettiotal platser. Dock bara rapporter om elva säkerställda häckningar, vilket är betydligt färre än t.ex. 2022, då det fanns rapporter om 36 säkerställda häckningar. Det tycks gå dåligt för hornugglan och den tillhör numer rödlistekategori NT (nära hotad).

Första fynd: 1 ex. förbiflygande Rogsta, Tystberga, Nyköping 1.1 (Samuel Wivstad).

Sena höstfynd: 1 ex. rastande Hävringe, Oxelösund 22.10 (Samuel Wivstad, Niklas Liljebäck). 1 ex. födosökande Lumsätter, Nyköping 29.11 (Markus Forsberg).

Berguv (*Bubo bubo*)

Under året ca 20 lokaler där revir noterats under häckningstid.

Revir, häckningar: Ca 20 revir inom rapportområdet. Södermanland 1.1 - 30.8 (Göran Altstedt m.fl.).

Lappuggla (*Strix nebulosa*)

Från 2023 åtta lokaler/områden där fågel/fåglar setts/hörts under tider som revir bildas samt under häckningstid. Från endast en plats har det setts två fåglar tillsammans. Inga häckningar har konstaterats, men det beror kanske mest på att eftersök inte gjorts. Några höstfynd är också rapporterade.

Revir, häckningstid: 8 områden där revir noterats under 2023 inom rapportområdet Södermanland (rapportområde) 1.2 - 30.8 (Urban Rundström m.fl.).

Höstfynd: 1 ex. stationär Starsätter, Flen 24.10 (gnm Södermanlands rapportkommitté). 1 ex. rastande Hyggeby, Eskilstuna 27.10 (gnm Gunnar Carlsson).

Härfågel (*Upupa epops*)

Det var ett bra år för härfågel då flertalet individer sågs, både under våren, sommaren och hösten. Antalet fynd under året bedöms vara totalt 10-11 fynd från flera olika delar av rapportområdet. Under vår och försommar har det även hörts spelande individer på fler än en lokal i södra delen av rapportområdet. 2020 var ett rekordår för arten då det gjordes runt tio fynd så årets höga antal fynd är sannolikt ett nytt tangerat rekord.

Samtliga fynd utanför häckningstid: 1 ex. födosökande Näsudden, Strängnäs 15.5 (Anna Silén). 1 adult Södra Askö gård, Trosa 26.9 (Johan Wenngren). 1 ex. födosökande Horn, Nyköping 1-2.11 (Olle Pers, Lennart Wahlén, Monika Dalhäll m.fl.).

Kungsfiskare (*Alcedo atthis*)

Sedan några år tillbaka har det setts en ökning av antalet rapporter av kungsfiskare i rapportområdet. Att göra en uppskattning av antal individer är svårt då arten rapporterats från lokaler utspridda över hela rapportområdet och från årets

Göktyta. Foto: Leif Nyström

alla månader. I år ser denna trend ut att hålla i sig gällande antalet gjorda observationer under året även om årets rapporterade antal är något färre än föregående tre år. Flera övervintrande individer har setts vid öppna vattendrag under vintern och vid några lokaler har det under häckningstid observerats individer med beteenden som indikerar att häckning genomförts.

Göktyta (*Jynx torquilla*)

Totalt har det rapporterats fåglar från 173 revir i rapportområdet, vilket är en tydlig nedgång från fjolårets toppnotering. Reviren fördelar sig enligt följande på de olika kommunerna, Eskilstuna (51), Flen (8), Gnesta (4), Katrineholm (9), Nyköping (39), Oxelösund (10), Strängnäs (42), Trosa (14) och Vingåker (6).

Första och sista fynd: 1 ex. spel/sång Snäckbacken, Stora Flättna, Nyköping 23.4 (Gregorio Para). 1 ex. födosökande Sågbacken, Svedäng, Strängnäs 18.8 (Petter Sundin).

Tretåig hackspett (*Picoides tridactylus*)

Rapporter finns från fyra olika lokaler i länet. Alla rapporter handlar om ensamma fåglar och det finns inga indikatorer på häckning. Artens förmåga att leta upp brandfält bekräftades då en fågel snabbt hittade till området som drabbades

av skogsbrand i maj 2023 vid Trehörningen i Eskilstuna kommun. Fågeln i Bråta Göl observerades i ett område som var starkt drabbat av granbarkborre, den kunde dock inte återfinnas trots att många skådare var där och letade.

Vårfynd: 1 ex. födosökande Bråta göl, Nyköping 3.3 (Amanda Lidén, Janni Servin). 1 hona födosökande Tolamossens naturreservat, Skiren/Kvicken området, Eskilstuna 9.4 (Yonas Ericsson, elias ernvik, Björn Skogsberg m.fl.).

Höstfynd: 1 ex. födosökande Nya brandområdet, Trehörningen, Eskilstuna 18-21.7 (Johan Mellquist, Joachim Strengbom). 1 ex. födosökande Skiren, Skiren/Kvicken området, Eskilstuna 1.10 (gnm Gunnar Carlsson). 1 ex. sträckande S Kvicksundsbron, Eskilstuna 8.10 (elias ernvik, Tommy Emanuelsson).

Mindre hackspett (*Dryobates minor*)

Räknat på fåglar som rapporterats med kriterier som indikerar möjlig reproduktion och högre, så landar det totala antalet för året på 142 revir. Detta är en minskning från föregående års toppnotering, men fortfarande en hög siffra jämfört med snittet de senaste 10 åren. Reviren fördelar sig på följande sätt mellan kommunerna, Eskilstuna (44), Flen (2), Gnesta (4), Katrineholm (7), Nyköping (43), Oxelösund (9), Strängnäs (14), Trosa (14) och Vingåker (5).

Spillkråka (*Dryocopus martius*)

Totalt 16 revir med trolig eller säkerställd häckning. Troligen finns ett stort mörkertal då det finns väldigt många rapporter av arten under året. En uppmaning är således att de som rapporterar blir noggrannare och försöker lägga till aktivitet i sina rapporter om så är möjligt. Speciellt intressanta är då kriterierna permanent revir eller högre.

Gråspett (*Picus canus*)

(-2022:35/37) (2023:0/0)

Ett fynd från Eskilstuna, och från samma observatör som från 2022. Man kan nog anta att det är samma fågel som sågs under november 2022 som även visade sig i februari 2023. I och med det så uppdaterar vi inte fyndstatistiken.

Samtliga fynd: 1 adult födosökande Ringtorp, Eskilstuna 12.2 (Uffe Merell).

Tornfalk (*Falco tinnunculus*)

Totalt 25 lokaler med allt ifrån trolig, möjlig till säkerställd häckning, varav tio är med säkerställd häckning. Ligger i nivå med fjolåret. Från tre lokaler finns fynd under januari och en lokal i december. Från höstens sträckräkning vid kusten finns fyra dagar med högre sträckssiffror, alla fyra datumen är i perioden slutet av september början av oktober.

Fyndlokaler, januari: Almbyholm, Eskilstuna (elias ernvik). Tybblefalten, Stora Malm, Katri-

neholm (Bengt Larsson). SV Marieberg, Katrineholm 3.1 (Mikael Ackelman).

Fyndlokaler, december: Östra Hällsnäsmovägen, Trosa (Claes Leijon).

Höga sträckssiffror: 19 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 24.9 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Jan Hägg m.fl.). 20 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 30.9 (Samuel Wivstad m.fl.). 27 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 1.10 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Jan Hägg m.fl.). 32 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 4.10 (Kalle Brinell, Adam Stålnäbb).

Aftonfalk (*Falco vespertinus*)

Efter ett år (2022) utan aftonfalkobservation så blev det tre fynd av hanar i år. Inga fynd av ungfåglar/hontecknade eller adulta honor. Efter det enorma inflödet 2019 har vi återvänt till det mer normala med enbart något/några enstaka fynd.

Samtliga fynd: 1 hane sträckande NV Marviken, Brännäs våtmark, Oxelösund 14.5 (Tommy Knutsson). 1 2K+ hane förbiflygande Enskär, Nyköping 15.7 (Göran Altstedt). 1 adult hane sträckande N Kolstahatt, Eskilstuna 28.7 (elias ernvik, Johan Mellquist).

Stenfalk (*Falco columbarius*)

Inga udda datumfynd i år, varken från sommar eller vinter. Två dagar med fin sträckssiffra från kusten i början av oktober.

Stor sträckssiffra: 11 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 4.10 (Kalle Brinell, Adam Stålnäbb). 5 ex. sträckande SV Marsäng, Nyköping 5.10 (Jan Sjöstedt m.fl.).

Lärkfalk (*Falco subbuteo*)

Totalt 26 rapporterade lokaler/områden där häckningskriterie angivits. Rapporter med samma kriterier från åren 2020 till 2022 pendlar mellan 24 till 30, så årets resultat ligger inom de senaste årens rapporter om möjlig, trolig eller säkerställd häckning. Inga högre sträckssiffror är noterade under året, trots många sträckbevakningsdagar utmed kusten, den högsta är 5 ex i mitten av september vid Horn, Nyköping. Första fynd för året var 23 april vid Aspa, Nyköping och sedan finns ytterligare några aprilfynd. Sista fynd för året blev den 8 oktober vid Labro, Nyköping.

Aprielfynd: 1 ex. födosökande Ekhagen, Aspa, Nyköping 23.4 (Sofi Nordfeldt). 1 ex. Valsta, Nyköping 24.4 (Morgan Andersson). 1 ex. förbiflygande Skåraområdet, Nyköping 26.4 (Lennart Wahlén). 1 ex. födosökande Torshälla huvud, Eskilstuna 26.4 (Sten Ljungars).

Sista fynd för året: 1 ex. sträckande SV Labro ängar, Nyköping 8.10 (Peter Lantz).

Högsta sträckssiffra för året: 5 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 16.9 (Samuel Wivstad, Jan Hägg).

Törnskata. Foto: Leif Nyström

Jaktfalk (*Falco rusticolus*) (-2022:23/23) (2023:1/1)

Som skrivits vid den senaste observationen i länet gällande fågelåret 2016 så är arten en raritet i vårt rapportområde. Det verkar också som den blir mer och mer ovanlig också, det blir många år mellan observationerna numera. I år en rapport om en ungfågel som godkänts, fyndet är gjort under november. Det är oftast under hösten, och då oktober och november som fynd görs. Därutöver finns en rapport om en jaktfalk där man är osäker på arttillhörighet.

Samtliga fynd: 1 ex. 1K födosökande Åsby, SV Stigtomta, Nyköping 1.11 (Björn Erixon, Lillian Silfverduk).

Pilgrimsfalk (*Falco peregrinus*)

Årets häckningsresultat tangerade länets rekord i modern tid, med fem kända påbörjade häckningar i Södermanland. Till sist kunde tre av

häckningsförsöken i Nyköping, Katrineholm och Gnesta konstateras lyckade med 4+3+2 ungar producerade. /Pilgrimsfalk Sverige/Per Folkesson
Från övrigt många rapporter inom rapportområdet, även vinterfynd förekommer numera som standard.

Häckningar, lyckade och misslyckade: 5 par som gått till häckning med 3 lyckade häckningar som resultat Södermanland (rapportområde) 1.3 - 30.8 (Bertil Karlsson, Per Folkesson m.fl.).

Sommargylling (*Oriolus oriolus*)

Fullt normalt uppträdande även gångna säsongen gällande antalet fynd. Datumen lite avvikande dock från det normala då det oftast brukar handla om fynd runt månadsskiftet maj/juni. Med det i åtanke sticker årets två senare fynd ut en aning.
Samtliga fynd: 1 2K+ spel/sång Brannäs våtmark, Oxelösund 28.5 (Jan Gustafsson, Ola Kumlin). 1 honfärgad stationär Brannäs våtmark, Oxelösund 17.6 (Tommy Knutsson). 1 ex. spel/sång Jättna, Gnesta 1.7 (Mats Gärling).

Törnskata (*Lanius collurio*)

Första och sista fynd för året: 1 hona rastande Hävinge, Oxelösund 3.5 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell). 1 ex. rastande Tybblefälten, Stora Malm, Katrineholm 12.9 (Krister Andersson, Monica Jansson, Gerd Karlsson).

Nötkråka (*Nucifraga caryocatactes*)

Arten är mycket svårinventerad och likt de senaste åren finns det inga konstaterade häckningar i vårt rapportområde. Däremot finns det fynd från sju olika lokaler under häckningstid.

Råka (*Corvus frugilegus*)

Arten uppträder främst hos oss under flyttning till och från häckplatser norr om oss. Undantagsvis görs det dock både vinter- och sommarfynd i rapportområdet. Under den gångna sommaren gjordes det inga fynd men det gjordes däremot två fynd i december vilka sannolikt berör samma fågel.

Vinterfynd (januari, december): 1 ex. födosökande Strängnäs domkyrka, Strängnäs 20.12 (Inger Karlsson). 1 1K födosökande Kvittens avfallsstation, Strängnäs 23.12 (Petter Sundin).

Svartkråka (*Corvus corone*)

(-2022:37/40) (2023:1/1)

Arten svartkråka är fortsatt ovanlig i rapportområdet och efter ett år utan fynd, gjordes det i år åter ett fynd av denna art. Fyndet gjordes den här gången i början av maj i Gnesta kommun.

Samtliga fynd: 1 ex. Lifsinge Skansstugan, Gnesta 5.5 (Anders Eriksson).

Svartmes. Foto: Leif Nyström

Svartmes (*Periparus ater*)

Många aktiva skådare i våra trakter har säkert noterat ovanligt mycket svartmes i rörelse under hösten. Särskilt noterbart har det varit i kusttrakterna. Ganska långt mellan varven noterar vi mer utpräglade flyttrörelser av svartmesar i vårt landskap (exempelvis 1997, 2008 och 2012), men denna gång blir det andra året i rad då det vid ett tillfälle under 2022 räknades 144 flyttande fåglar vid Horn utanför Nyköping. Det är också god sträckbevakning från just den lokalen som ger högre antal även från hösten 2023.

Höga strücksiffror: Sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping: 124 ex. 30.9, 150 ex. 1.10, 768 ex. 8.10 och 194 ex. 9.10 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Jan Hägg m.fl.).

Pungmes (*Remiz pendulinus*)

(-2022:25/27) (2023:1/1)

Under en period 1997-2007 noterades pungmesen regelbundet från vårt rapportområde och vi trodde nog den höll på att etablera sig. Därefter har arten uppträtt mer oregelbundet med enstaka exemplar vissa år och vi har vant oss vid att betrakta den som en raritet. Årets rapport innebär dock att den noterats två år i rad, men återigen rör det sig om ett enstaka fynd. Möjligen dock i något som kan betraktas som lämplig häckbiotop.

Samtliga fynd: 1 adult födosökande Tegelängen, Vansö, Strängnäs 18.7 (Torbjörn Larsson).

Skäggmes (*Panurus biarmicus*)

Begränsar man sin sökning till endast perioden juni och juli är koncentrationen tydlig till Söderfjärden samt några vikar intill Nyköping, d.v.s. samma fyndbild vi vant oss vid de senaste fem åren nu. I övrigt under dessa sommarmånader endast tre enstaka spridda rapporter. Tittar man på samtliga rapporter från hela året ser man samma koncentration till just Söderfjärden och Nyköping, men även en del fynd från övriga Mälardalenområdet. Därutöver enstaka fynd från Vingåker, Trosa och sydvästra delen av Eskilstuna kommun.

Trädlärka (*Lullula arborea*)

För första gången sedan 2016 så gjordes det i år ett vinterfynd, 1 januari, då det sågs en tillfällig födosökandes på en gräsmatta vid Ängstugan, Nyköping (Fredrik Lundberg, Monika Dalhäll). Trots att arten är någorlunda regelbundet övervintrande, om än i få antal, i vårt närområde så är arten nästan att klassa som en raritet vintertid hos oss. Bortsett fågeln ovan, så anlände den första trädlärkan till Sörmland den 14:e mars. Det är väl att klassa som några dagar senare än förväntat, men samtidigt inte förvånande då arten är

något av en väderflyttare som likväl kan anlända i slutet av februari om våren är tidig. Fortsatt god rapporteringen utav arten under häckningstid, vilket såklart uppskattas. Årets rapportering ger en uppskattning om totalt 181 sjungande hanar/par i lämplig häckningsbiotop. Enstaka tillfälliga rastare kan såklart ingå i materialet, då en viss sträckrörelse fortfarande förekommer i exempelvis april. Majoriteten av alla trädlärkor anländer dock redan under mars eller inledningen av april, så felmarginalen är förmodligen låg. Det finns fortfarande stora luckor i rapporteringen i ett stråk från Vingåker/Katrineholm, upp genom Flen och vidare mot Gnesta. Givetvis beror det i stor utsträckning på ett lågt antal fågelskådare i dessa områden. Sträcket räknades vid Horns båtvarv, Nyköping ihärdigt under hösten. Här passerade totalt 143 trädlärkor, med som flest 28 ex den 1.10 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Jan Hägg m.fl.). Den sista trädlärkan sträckte förbi den 7:e november (Samuel Wivstad), vilket även var den sista trädlärkan som sågs i rapportområdet detta år.

Sånglärka (*Alauda arvensis*)

Garanterat en övervintrande fågel ute på Lacka, Trosa som sågs under perioden 5:e januari-6:e februari. I övrigt under januari månad sågs även sånglärkor i Strandstuviken och Marsäng, Nyköping i slutet av månaden. Dessa skulle rimligen kunna vara nyanlända fåglar, även om det dröjde fram till den 18:e februari innan det första inflödet satte igång. I månadsskiftet mars-april, i samband med ett bakslag, så sågs stora mängder rastande sånglärkor. Bl.a. två flockar i den fyrsiffriga storleksklassen. Årets sista sånglärka rapporterades ifrån Stugubråten, Norrköping den 19:e november och därmed gjordes inga fynd i december.

Vinterfynd (januari, december): 1 ex. stationär Lacka, Trosa 5.1-6.2 (Pierre Stålnåbb). 3 ex förbiflygande Vämedet, Strandstuviken, Nyköping 26.1 (Monika Dalhäll, Fredrik Lundberg). 1 ex förbiflygande Marsäng, Nyköping 31.1 (Jonny Werdin).

Stora antal (>1000 exemplar): 1000 ex. födosökande Gorsingeholms våtmark, Strängnäs 31.3 (Kjell Thorsén), 1000 ex. rastande Stenta gård, Stora Malm, Katrineholm 1.4 (Krister Andersson m.fl.).

Berglärka (*Eremophila alpestris*) (-2022:77/155) (2023:2/2)

Arten fortsätter att vara nära nog årlig i rapportområdet. Arten är även fortsatt dock notoriskt svår om man ser till hur få individer som faktiskt ses rasta på fastlandet under längre perioder. Merparten av alla fynd i vårt rapportområde fynd i ytterskärgården alternativt kortvarigt rastande på någon kustlokal. Inlandsfynd förekommer

såklart, men det hör till undantagen. Föga förvånande får man väl då säga att då bägge rapporterna från i år gäller just fåglar sedda ute i Oxelösunds yttre skärgård.

Samtliga fynd: 1 ex. rastande Hävringe, Oxelösund 22.10 (Samuel Wivstad, Niklas Liljebäck). 1 ex. rastande Källskären, Oxelösund 6.11 (Samuel Wivstad, Niklas Liljebäck).

Korttålaräka (*Calandrella brachydactyla*)

(-2022:3/3) (2023:1/1)

Rapportområdet första fynd gjordes på en ö utanför Oxelösund 1971. Den andra sågs kortvarigt rasta i Strandstuviken i slutet av april 1994 och det tredje fyndet gjordes förra året ute på Hävringe i Oxelösunds yttre skärgård. Att det nu då, till slut, dök upp en stationär och långstannande fågel på fastland var det nog många som uppskattade. Fågeln hittades ute på Gåsudden, Strandstuviken den 4:e november och höll till inom ett mindre område här på stranden fram till den 10:e.

Samtliga fynd: 1 ex rastande Gåsudden, Strandstuviken, Nyköping 4-10.11 (Monika Dalhäll, Fredrik Lundberg m.fl.).

Sånglärka. Foto: Leif Nyström

Berglärka. Foto: Niklas Liljebäck

Backsvalor. Foto: Jan Karlsson

Backsvala (*Riparia riparia*)

Säkerställd eller trolig reproduktion är rapporterad från sex lokaler. I särklass flest häckande par finns i Larslund utanför Nyköping. De andra lokalerna är mindre och hyser omkring 5-10 reproducerande par. Det är svårt att dra några slutsatser kring backsvalans status som häckfågel inom rapportområdet men en gissning är att det är en svagt negativ trend. Läs mer om inventering av backsvalor på <https://birdlife.se/fagelskydd/artprojekt/backsvala>.

Första och sista fynd: 1 ex. födosökande Ekeby våtmark, Eskilstuna 24.4 (Arne Nielsen m.fl.). 4 ex. sträckande SV Brannäs våtmark, Oxelösund 8.10 (Tommy Knutsson).

Ladusvala (*Hirundo rustica*)

Ladusvala är en sådan där art där det skiljer flera veckor mellan fenologirekord och mediandatum. Om man utgår från att mediandatumet för när ladusvalorna först brukar ses (=16 april), så är årets första rapport ett tidigt fynd. Årets första rapport gäller 2 ex sträckande NO vid Utsiktsberget, Västergården, Trosa 8.4 (Örjan Jitelius). Samtidigt är detta elva dagar senare än det nuvarande fenologirekordet. Årets sista ladusvala rapporterades vid Gorsingeholm, Strängnäs 25.10 (Kjell Thorsén), vilket även det är ett normalt sista datum för arten.

Stora antal (>2500 exemplar): 2890 ex sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 8.9 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Jan Sjöstedt m.fl.).

Hussvala (*Delichon urbicum*)

Som vanligt var arten väldigt punktlig på våren. De första rapporterna är från den 23:e april (sex fynd, många rapportörer), vilket bara är två dagar ifrån mediandatumet (=21 april). Från hösten så har vi inte heller några extremfena fynd, men däremot två observationer från oktober månad. Arten ses inte i oktober varje år, trots att arten rapporteras rätt regelbundet under sista veckan av september.

Sena fynd (oktober-): 1 ex sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 1.10 (Samuel Wivstad, Kalle

Brinell, Jan Hägg m.fl.). 1 ex. sträckande SV Marsång, Nyköping 4.10 (Hans Norelius, Eva Edmert, Göran Andersson).

Stjärtmes (*Aegithalos caudatus*)

Det var länge sedan nu vi hade anledning att uppmärksamma rörelser av stjärtmes, men de ansamlingar som noterades på Hävringe, Oxelösund i slutet av oktober och början av november är värda att lyfta. Dessa tyder rimligen på att det åtminstone under en kortare period under hösten bör ha förekommit sträckrörelser av arten.

Stora ansamlingar: 40 ex. rastande Hävringe, Oxelösund 22.10 och 30 ex på samma plats 4.11 (Samuel Wivstad, Niklas Liljebäck).

Stjärtmes, underarterna *caudatus x europaeus* (*Aegithalos caudatus caudatus x europaeus*)

(-2022:4/9) (2022:1/2)

Uppträdandet av enstaka individer med utseende som tyder på gener från både nordlig (*caudatus*) och sydlig (*europaeus*) stjärtmes fortsätter vintertid i de sydöstra delarna av Trosa. Sedan 2017 har 1-4 sådana förmodade hybrider uppträtt tillsammans med normalteknade nordliga stjärtmesar vid en fågelmatning.

Samtliga fynd: 2 ex. Skogsstigen, Trosa 19.10 (Göran Andersson).

Stjärtmes. Foto: Leif Nyström

Grönsångare (*Phylloscopus sibilatrix*)

Fynd i september fortsätter att vara ovanliga och vi får gå tillbaka till 2017 för senaste gången det hände, och även den gången samma datum som i år. Extremdatum för vårt rapportområde tycks vara 17-18/9.

Sent fynd: 1 ex. födosökande Hagvägen, Nyköping 13.9 (Christer Strömberg).

Bergtajgasångare (*Phylloscopus humei*)

(-2022:4/4) (2023:2/2)

Bergtajgasångare fortsätter att vara en första klassens raritet i vårt rapportområde även om vi kunnat skönja en viss ökning av fynd de senaste åren. Det allra första fyndet gjordes så sent som 2011 och därefter finns fynd 2019 och 2020 innan årets. Notera att arten även finns rapporterad 2021, men då avser det den övervintrande individen i utkanten av Nyköping som upptäcktes redan under december året innan. Fynd av denna art görs typiskt sent på säsongen och samtliga sex upptäckter har gjorts under perioden sent i oktober till december.

Samtliga fynd: 1 ex. rastande Hävrings, Oxelösund 26-29.10 (Niklas Liljebäck, Jan Karlsson, Andreas Sandberg m.fl.). 1 ex. Askögatan 11, Trosa 21-23.11 (Jesper Lind, Göran Andersson).

Tajgasångare (*Phylloscopus inornatus*)

Det är svårt att veta hur många tajgasångare det egentligen rörde sig om på Enskär under september, men ett rimligt antagande landar på fem. Om vi sedan antar att det rör sig om nya fåglar vid Brannäs våtmark respektive Gamla Oxelösund skulle vi landa på en årstotal om elva individer. Det mesta i uppträdandet är normalt vad gäller geografi och tidpunkt sänar som på fyndet vid Österby. Inlandsfynd är fortfarande fåtaliga i vårt rapportområde.

Samtliga fynd: 1 ex. lockläte Campingen Österby, Eskilstuna 14.9 (Elias Ernvik). 5 ex. (varav ett ringmärkt) Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 17.9-15.10 (Örjan Jitelius, Janne Oldebring Nicke Helldorff m.fl.). 1 ex. vardera 20.9 och 2.10 Gamla Oxelösund, Oxelösund (Monika Dalhäll, Fredrik Lundberg, Jan Sjöstedt). 1 ex. födosökande Blommenhovsvägen 18, Nyköping 20.9 (Lennart Wahlén). 1 ex. vardera 23.9 och 29.9 1:a Mellandammen, Brannäs våtmark, Oxelösund (Tommy Knutsson).

Kungsfågelsångare (*Phylloscopus proregulus*)

(-2022:37/37) (2023:2/2)

Årets utfall blir i det närmaste en kopia av fjolårets med två individer i kustbandet under oktober. Något vi snart får beteckna som normalt då arten varit årlig med två till fyra individer sedan 2019.

Samtliga fynd: 1 ex. ringmärktes Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 6.10 (Lennart Wahlén, Nicke Helldorff). 1 ex. rastande Femörefortet, Femöre, Oxelösund 22.10 (Samuel Wivstad).

Grönsångare. Foto: Niklas Liljebäck

Bergtajgasångare. Foto: Jan Gustafsson

Gransångare (*Phylloscopus collybita*)

För gångna säsongen kan vi kopiera kommentaren för 2022, d.v.s. gransångaren är numera välspriid i landskapets norra och södra delar där sjungande individer noteras under juni och juli. Det är svårt att reda ut hur många revir det rör sig om, men vi kan konstatera att gransångaren numera etablerat sig i vårt rapportområde. Inte heller denna säsong gjordes några vinterfynd vilket innebär två vintrar i rad utan fynd trots fortsatt god bevakning vid lämpliga lokaler såsom reningsverk och öppna diken.

Sibirisk gransångare (*Phylloscopus collybita tristis*)

(-2022:40/43) (2023:2/2)

Två fynd vid kusten under sena hösten får betraktas som helt normalt för senare år.

Samtliga fynd: 1 ex. rastande Norra parkeringskogen, Gamla Oxelösund, Oxelösund 27.10 (Samuel Wivstad). 1 ex. rastande Hävringe, Oxelösund 4-6.11 (Niklas Liljebäck, Samuel Wivstad).

Lundsångare (*Phylloscopus trochiloides*)

(-2022:53/53) (2023:1/1)

Efter att ha varit årlig i rapportområdet 2016-2021 blev det paus i uppträdandet 2022. Under gångna säsongen fick vi så återigen besök av arten, men endast en individ under en dag. Lundsångaren fortsätter alltså att vara en sporadisk gäst hos oss. Årets fynd annars typiskt avseende plats och tidpunkt.

Samtliga fynd: 1 2K+ rastande Hävringe, Oxelösund 22.5 (Niklas Liljebäck, Fredrik Haas m.fl.).

Trastsångare (*Acrocephalus arundinaceus*)

Vi skulle kunna kopiera förra årets kommentar där vi konstaterar att ”en årstotal på 30-40 individer är normalt” då den gångna säsongen summerar till uppskattningsvis 35 sjungande trastsångare. Att vi skriver uppskattningsvis beror på att det kan vara svårt att reda ut det exakta antalet fåglar i Söderfjärden där de kan sitta tätt. Precis som tidigare ligger tyngdpunkten på Mälardalen där Eskilstuna och Strängnäs tillsammans står för 28 individer.

Sävsångare (*Acrocephalus schoenobaenus*)

Fynd sent i september och början av oktober är ovanliga i vårt rapportområde varför årets oktoberfynd ska nämnas, och faktum är att detta blir blott fjärde oktoberfyndet loggat i Artportalen.

Höstfynd: 1 ex. lockläte, övriga läten Diket och diket utlopp, Brandholmen, Nyköping 3.10 (Hans Norelius, Eva Edmert).

Busksångare (*Acrocephalus dumetorum*)

Under många år när busksångaren fortfarande räknades som en raritet hade vi beskrivningskrav för samtliga fynd. Det var sedan stort omöjligt att få in dessa beskrivningar vilket framförallt är förklaringen till att det endast finns 1-3 redovisade fynd för åren 2017-2019. När vi så tog bort kravet om detaljerad beskrivning för denna ökande art hamnade vi på nivåer om 6-15 busksångare per år. Med det perspektivet blir årets total om endast tre fåglar anmärkningsvärt låg.

Samtliga fynd: 1 ex. spel/sång Spånga, Vingåkersån, Vingåker 4-5.6 (Ronny Nilsson, Lillemor Däckfors, Monica Ström m.fl.). 1 ex. spel/sång Yttern, Nyköping 11-16.6 (Jan Hägg, Peter Lantz, Samuel Wivstad m.fl.). 1 ex. spel/sång Våtmark S

Sibirisk gransångare. Foto: Niklas Liljebäck

Sävsångare. Foto: Niklas Liljebäck

Husby-Rekarne K:a., Eskilstuna 17-26.6 (Johan Mellquist, Tobias Lundström, Tommy Emanuelsson m.fl.).

Kärrsångare (*Acrocephalus palustris*)

Återigen ett gott år för arten då vi summerar 104 sjungande kärrsångare vilket kan jämföras med fjolårets rekordnotering om 140 ex. Arten håller alltså ställningarna på jämnt höga nivåer vilket är intressant vid jämförelse med kusinen busksångare som hade ett mediokert år. Fyndbilden fortsätter att vara tydligt tudelad med många fynd nära kusten och i Mäljarregionen. Eskilstuna och Strängnäs står tillsammans för 38 % av fynden medan kustkommunerna Nyköping, Oxelösund och Trosa står för 56 %. Övriga kommuner centralt i länet delar på kvarvarande 6 %.

Härmsångare (*Hippolais icterina*)

Sedan tidigare finns det endast två septemberfynd i AP från vårt rapportområde. Senaste fyndet är från 21/9 vilket gjordes 2008.

Sent höstfynd: 1 ex. födosökande Komötet, Anderviken, Trosa 10.9 (Claes Leijon, Ida Leijon).

Flodsångare (*Locustella fluviatilis*)

Under de senaste sju åren har årstotalen varierat från tre till sex individer per år varför årets fem sjungande fåglar nu får anses normalt. Rekordåret 2013 med 46 individer känns nu långt borta. Flodsångaren har dock varierat kraftigt mellan åren även tidigare utan någon uttalad långsiktig trend.

Samtliga fynd: 1 ex. spel/sång Pettersberg, Strängnäs 3-6.6 (Fredrik Hellner, Johannes Ström, Tomas Saxgård). 1 ex. spel/sång Långbromaden, Nyköping 6-24.6 (Jan Sjöstedt, Peter Lantz, Helene Lindahl m.fl.). 1 ex. spel/sång Jonslund, Nyköping 15-16.6 (Jan Hägg, Samuel Wivstad, Tommy Ubbesen m.fl.). 1 ex. spel/sång Våtmark S Husby-Rekarne K:a., Eskilstuna 17-18.6 (Niklas Holmström, Johan Mellquist, Yonas Ericsson m.fl.). 1 ex. Långsjön, N Lästringe kyrka, Nyköping 1.7 (Ulf Andersson).

Vassångare (*Locustella luscinioides*)

(-2022:78/79) (2023:7/8)

Förra säsongen talade vi om ett rekorduppträdande för arten och 2023 kommer inte långt efter. Vassångaren är annars stabil i landskapet med som oftast tre till fem fynd sedan 2007. Innan dess var den inte årlig och närmast att betrakta som en raritet. Vissa lokaler står ut som pålitliga och här har Haversjön en nästan obruten svit sedan 2013.

Samtliga fynd: 1 ex. spel/sång Haversjön, Björnlunda, Gnesta 27.4 - 22.5 (Lennart Wahlén, Ann Karlsson, Jan Sjöstedt m.fl.). 2 ex. spel/sång Örsundet, Sörfjärden, Eskilstuna 30.4 - 23.6 (Maria Barkell, Joachim Strengbom, Sten Ljungars m.fl.). 1 ex. spel/sång Österbymaden, Askholmens naturreservat, Eskilstuna 28.5 (elias ernvik). 1 ex. spel/sång Strandäng Ö Kinglöt, Sörfjärden, Eskilstuna 31.5 (Tobias Lundström). 1 ex. spel/sång Vägkröken, Valnaren, Strängnäs 8-14.6 (Leif Ekblom, Markku Kemppe, Fredrik Hellner m.fl.). 1 ex. Ostra knall, Eskilstuna 14.6 (Andreas Källman). 1 ex. spel/sång Näsbyholmsundet, Sörfjärden, Strängnäs 7.7 (Johannes Ström, Sarah Palm).

Gräshoppångare (*Locustella naevia*)

De senaste tio åren har gräshoppångaren varierat mellan dryga 20 och knappa 70 individer per år. Förra säsongen hamnade vi nära nog mitt emellan dessa ytterligheter med 44 gräshoppångare. Lustigt nog blir 2023 nära nog en kopia på föregående år med en total på 42 exemplar. Denna säsong är tyngdpunkten på Mälarre-

Härmsångare. Foto: Leif Nyström

Flodsångare. Foto: Leif Nyström

gionen än tydligare med 27 av dessa fynd inom Eskilstuna- och Strängnäs kommuner. Däremot inga fenologiskt intressanta fynd med tidiga vårfåglar eller höstfynd utan säsongen varade mellan 13.5 och 2.8.

Svarthätta (*Sylvia atricapilla*)

Inga rapporter om svarthätta under januari från denna säsong, men väl fyra olika väl spridda individer från december. Ett antal som ändå får anses tämligen normalt. För säsongen 2022 kommenterade vi en ansamling av 80 svarthättor på ön Hävringe utanför Oxelösund och konstaterade att sådana nedfall sker ibland under slutet av april till början av maj. Vi konstaterade då även att rekordet var 110 ex från 2019. Med noggrann bevakning av ön på senare år ökar sannolikheten att någon ska vara där vid just optimala betingelser för ett nedfall, och det var vad som hände gångna säsongen då ett nytt prydligt rekord sattes.

Vinterfynd: 1 ex. födosökande Blåklintsvägen, Nyköping 16.12 (Björn Sundblad). 1 1K+ hane

Brandkronad kungsfågel, Foto: Niklas Liljebäck

födosökande Granliden, Oxelösund 25.12 (gnm Jan Gustafsson). 1 hane Ekgatan, Eskilstuna 26.12 (Johan Mellquist). 1 hane födosökande Tivoligatan, Katrineholm 28.12 (Gunilla Carlsson, Leif G Carlsson).

Höga antal: 300 ex. rastande Hävringe, Oxelösund 2.5 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Niklas Liljebäck).

Höksångare (*Curruca nisoria*)

Vi har redan tidigare konstaterat att höksångaren numera får betraktas som en raritet i vårt rap-

portområde. Sedan den försvann som häckfågel på Enskär i Nyköpings skärgård uppträder den högst oregelbundet hos oss. Under de senaste tio åren har arten rapporterats med totalt fem individer 2014, 2017 och 2021 innan årets enda fynd. Av dessa numera sex fåglar senaste dekaden har fyra noterats under höstflyttningen.

Samtliga fynd: 1 ex. rastande Ö söder om Rensholmen, Nyköping 27.8 (Monika Dalhäll, Fredrik Lundberg).

Brandkronad kungsfågel (*Regulus ignicapilla*)

(-2022:71/73) (2023:17/18)

Något svårbedömt för gångna säsongen. Dels om det endast handlade om ett par i Strandstuviken, Nyköping och dels hur många fåglar som egentligen rastat på Hävringe, Oxelösund under senhösten. Om vi är lite försiktiga i våra bedömningar kan vi konstatera en häckning i rapportområdet och då nära parkeringen vid just Strandstuviken där ett par uppehöll sig under våren och sommaren, och där föda till ungar konstaterats. I övrigt sju fåglar under våren/sommaren, varav fyra sjungande hanar, samt ca nio individer under hösten. Siffran för hösten beräknad på sex individer på Hävringe. Detta innebär näst högsta årsnoteringen och endast slaget av rekordåret 2020 då vi summerade 30 individer.

Häckningar: Sannolikt ett par då hane och hona setts. Vid ett tillfälle med föda åt ungar. Lilla Strandstugan, Strandstuviken, Nyköping 7.5 - 22.7 (Mikael Ackelman, Ragnar Falk, Jan Karlsson m.fl.).

Stare (*Sturnus vulgaris*)

Under januari noterades närmare 400 exemplar i rapportområdet vilket är betydligt mycket mer än förra året. I december, som till stor del blev kall, noterade dock enbart 31 individer och det är en klar minskning från förra året. Arten är svår att förutse övervintring för och fortsätter att variera ganska kraftigt.

Taltrast (*Turdus philomelos*)

Arten har varit så gott som årlig övervintrare under de senaste tio åren. Därför får man väl ändå säga att det är anmärkningsvärt att ingen taltrast sågs under januari månad detta år. Årets första rapport gäller nämligen en rastande fågel vid Brandholmens reningsverk, Nyköping den 14:e mars. Även december månad var ovanligt bister, vilket resulterade i blott ett fynd i inledningen av månaden. Det är väl rimligt att säga att detta snarare var årets sista taltrast på flytt, snarare än ett övervintringsförsök.

Vinterfynd (januari, december): 1 ex rastande Branäs våtmark, Oxelösund 3.12 (Tommy Knutsson).

Taltrast. Foto: Leif Nyström

Dubbeltrast (*Turdus viscivorus*)

Vi nöjer oss med att, vad gällande vinterfynd, publicera janarifynd. Precis som med så många andra arter så är det lättare att under januari (jämfört med december) avgöra hur pass många fåglar som faktiskt övervintrar. Därmed är det också lättare att göra jämförelser mellan åren. Under årets januarimånad så var dels täckningen hyfsad (i stora drag Leif Carlsson) längs med Mälarstranden, men det sågs också en del dubbeltrastar utmed kusten i framförallt Nyköpings kommun. Det totala antalet dubbeltrastar under januari månad uppgår till ungefär 60 individer i rapportområdet, vilket är något över medel. Under perioden 15.9-15.10 räknades sträcket ihärdigt vid Horns båtvarv, Nyköping. Under denna period räknades inte mindre än 3143 dubbeltrastar passera förbi, varav hiskeliga 1775 ex den 1.10! Detta är ett nytt sörmäländskt sträckrekord med råge.

Stora antal (>500 exemplar): 1775 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 1.10 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Jan Hägg m.fl.).

Rödvingetrast (*Turdus iliacus*)

Ett mycket dåligt övervintringsår för arten. Arten är sådan som, likt t.ex. björktrast, styrs av födotillgång och i viss mån mildvåder. Detta år gjordes blott fem fynd i januari och ett i december. Därmed kan vi nog konstatera att även inledningen på 2024 kommer bli mycket dålig. Årets första rödvingetrast som var våranländ får nog anses vara den som sjöng vid Krons-kogen, Eskilstuna den 19:e mars (Johan Mellquist).

Vinterfynd (januari, december): 1 ex. Björkvägen, Flen 4.1 (Andreas Grabs). 1 ex. rastande Aspa gård, Oxelösund 7.1 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell). 1 ex. rastande Södra sundet, Hjälmaresund, Eskilstuna 9.1 (Lennart Andersson). 1 ex. födosökande Frösäng, Oxelösund 9.1 (Peter Skoglund). 3 ex. förbiflygande Furholmens skans, Trosa 27.1 (Örjan Jitelius). 1 ex. rastande Tomtaklint, Trosa 8.12 (Örjan Jitelius).

Ringtrast (*Turdus torquatus*)

Ett medelmåttigt år med nio fynd av elva fåglar. Årets första sågs i Nynäs naturreservat i Trosa kommun den 12:e april, vilket är något tidigare än genomsnittet. Majoriteten av alla rapporter gäller dock fåglar observerade under sista veckan av april och första veckan av maj, precis som sig bör. Inget höstfynd det här året. Höstfynd görs regelbundet med åtta fynd de senaste tio åren.

Samtliga fynd: 1 hane födosökande Ogensjö gård, Nynäs naturreservat, Trosa 12.4 (Janne Oldebring, Torbjörn Winqvist). 1 ex. rastande Björkbacken, Råby-Rekarne kyrka, Eskilstuna 23-27.4 (Bengt Andersson, Niklas Holmström). 1 hane rastande Mellangården SV Billsbro, Vingåker 23-26.4 (Ronny Nilsson, Lillemor Däckfors m.fl.)

och 1 hona rastande på samma plats 23.4 (Daniel Andersson). 1 ex. rastande f.d. Våtmarkskojan, Brännäs våtmark, Oxelösund 24.4 (Tommy Knutsson). 3 ex. rastande Hävringe, Oxelösund 2.5 (Kalle Brinell, Samuel Wivstad, Niklas Liljebäck). 1 adult hane förbiflygande Öster-Malma, Ekbacken, Nyköping 2.5 (Olle Grönberg). 1 ex. födosökande Stora Lövan, Gnesta 4.5 (Ida Larsson). 1 hane födosökande Nävertorp, Duveholmssjön, Katrineholm 10.5 (Bo Hallman).

Grå flugsnappare (*Muscicapa striata*)

Den grå flugsnapparen brukar ha lämnat vårt rapportområde i slutet av september varför fynd efter denna tid är fortsatt ovanliga. Därför kan det vara värt att uppmärksamma årets två sista rapporter. Vi har sedan tidigare endast fyra oktoberfynd av arten och gällande rekordnotering är 7/10 från 2018.

Sena höstfynd: 1 ex. Smaragdvägen, Sjösa, Nyköping 30.9 (Morgan Andersson). 1 ex. födosökande Lötbacka, Gorsingeholm, Strängnäs 2.10 (Kjell Thorsén).

Grå flugsnappare. Foto: Leif Nyström

Rödhake. Foto: Leif Nyström

Rödhake (*Erithacus rubecula*)

Fyndbilden för övervintrande rödhakar består med gott om fynd från våra samhällen Eskilstuna, Strängnäs, Nyköping, Oxelösund samt Trosa medan de är sparsamt förekommande i Katrineholm, Vingåker och Flen. Från Gnesta saknas det helt fynd från vintermånaderna.

Näktergal (*Luscinia luscinia*)

Fynd i slutet av april fortsätter att vara ovanliga. Tidigaste godkända fyndet hittills i vårt rapportområde är 28/4 från 2010. Senast vi hade ett aprilfynd var 2018.

Tidigt vårfynd: 1 ex. födosökande Trangången, Bryngelstorp, Nyköping 30.4 (Monika Dalhäll, Fredrik Lundberg).

Blåhake (*Luscinia svecica*)

Vi brukar uppmärksamma vårfynd och då konstatera att de flesta sådana är från Hävringe under första halvan av maj. Våren 2023 utgör inget undantag utan samtliga vårfynd är från just Hävringe utanför Oxelösund under perioden 12-17/5 (Kalle Brinell, Samuel Wivstad, Niklas Liljebäck). Det har rört sig om 1-5 individer per dag.

Näktergal. Foto: Leif Nyström

Tajgblåstjärt (*Tarsiger cyanurus*) (-2022:4/4) (2023:1/1)

Det mest anmärkningsvärda med årets fynd är att det är tredje året i rad som arten återfinns inom vårt rapportområde. Det är även tredje gången som den upptäcks i fält. De första två fynden från 1993 och 2010 gällde ringmärkta fåglar. Arten är notoriskt svårfunnen i fält, men möjligen är det ökningen av fynd under häckningstid i norra Sverige och Finland som ger effekt. Tid och plats annars de förväntade.

Samtliga fynd: 1 honfärgad rastande SSAB, Oxelösund 6.10 (Göran Altstedt).

Halsbandsflugsnappare (*Ficedula albicollis*) (-2022:49/49) (2023:5/5)

Om vi antar att det är nya individer på Hävringe 12.5 jämfört med 7.5 får vi alltså ihop fem exemplar denna vår. Uppträdandet på öar i skärgården under början av maj är typiskt för arten. Detta blev femte året i rad med fynd på Hävringe.

Samtliga fynd: 1 2K hane rastande Hävringe, Oxelösund 7.5 (Kalle Brinell, Niklas Liljebäck, Samuel Wivstad). 2 2K hane rastande Hävringe, Oxelösund 12.5 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Niklas Liljebäck). 1 hane spel/sång Godahoppsudden, Askö, Trosa 12.5 (Göran Andersson, Örjan Jitellius, Janne Oldebring). 1 2K hona rastande Hävringe, Oxelösund 17.5 (Niklas Liljebäck).

Halsbandsflugsnappare, Foto: Leif Nyström

Mindre flugsnappare (*Ficedula parva*)

Från gångna säsongen kan vi glädjande nog notera en konstaterad häckning med minst två flygga ungar. Vid genomgång av rapporteringen de senaste 30 åren från vårt rapportområde finns flera misstänkta häckningar, men ingen konstaterad. Örstignäs utanför Nyköping har dock regelbundet besök av arten så det var ingen högoddsare

att det snart skulle ske. En till två sjungande hanner samt minst en hona på platsen under maj och juni innan ungfåglar sågs i början av juli. I övrigt kan vi summera tio fåglar från vår och försommar samt fyra från hösten. På det hela taget rätt normalt utfall för denna art som varierar kraftigt mellan åren.

Häckning: Ett par med 2 pulli Örstignäs, Östra skogen, Nyköping 4-5.7 (Jan Karlsson, Jan Sjöstedt, Lennart Wahlén).

Svart rödstjärt (*Phoenicurus ochruros*)

Från säsongen 2022 konstaterade vi att det rörde sig om sämsta häckningssäsongen på 20-talet år varför det var med viss bävan resultatet för 2023 skulle analyseras. Summerar man nedanstående ser vi ut att ligga kvar på samma låga nivå avseende häckningar som under 2022. För 2023 kan man sammanfatta det som sex revir besatta med stationära par där det konstaterats flygga ungar i ett fall.

Sammanfattning per kommun: Eskilstuna, här noteras enstaka spridda fynd av sjungande hanner samt två revir på väster med etablerade par, men utan noterade ungfåglar eller högre häckningskriterier. Nyköping, enstaka spridda fynd geografiskt och i tiden som brukligt. Därutöver fynd med möjlig, trolig eller konstaterad häckning på fyra lokaler (Björksunds gård, Hemgårdens industriområde, Sunlight och Nöthagen). Oxelösund, brukar vara ett säkert kort avseende konstaterade häckningar, men från gångna säsongen endast noterade fåglar från flytten samt ensamma sjungande hanner i lämpliga miljöer. Enstaka fynd från Gnesta samt Trosa, och inga fynd alls från Flen, Katrineholm, Strängnäs eller Vingåker.

Svart rödstjärt. Foto: Leif Nyström

Järnsparv (*Prunella modularis*)

Arten börjar bli regelbunden vintertid och inget undantag i år. Med det sagt börjar det bli lite osäkert att göra bedömningar för när arten anländer till rapportområdet, men årets första troliga våranländare sjöng i Sjösa, Nyköping den 11:e mars (Morgan Andersson).

Vinterfynd (januari, december): 1 ex. rastande Brandholmens jordtipp, Nyköping 7-13.1 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell m.fl.). 1 ex. födosökande Alkvägen, Vallsund, Oxelösund 18-23.1 (Mikael Ackelman). 1 ex. födosökande Gamla Oxelösund, Oxelösund 21.1 (Lillemor Däckfors, Bernth Andersson, Ulrika Ahlblom). 1 ex. rastande Solö, Fogdö k:a, Strängnäs 4.12 (Magnus Brandel). 1 ex. födosökande Palmtorps allé, Oxelösund 20-28.12 (Jan Karlsson). 1 ex. Björkvägen, Flen 25.12 (Andreas Grabs).

Gulärta (*Motacilla flava*)

Första fynd: 3 ex. förbiflygande Ekeby våtmark, Eskilstuna 24.4 (Niklas Holmström, Arne Nielsen m.fl.).

Sista fynd: 1 ex. rastande Horns båtvarv, Nyköping 10.10 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Teet Sirotkin).

Säkerställd häckning av underarten sydlig gulärta (*flava*) finns i år rapporterad enbart från Marsäng, Nyköping. Denna låga siffra speglar nog snarare hur det rapporterats än antalet faktiskt lyckade häckningar. Underarten nordlig gulärta (*thunbergi*) har rapporterats rasta på fyra olika lokaler. Under 2022 var motsvarande siffran elva lokaler.

Forsärta, Foto: Leif Nyström

Järnsparv.

Foto: Per Thyren, www.flickr.com/photos/71812399@N02

Citronärta (*Motacilla citreola*) (-2022:14/14) (2023:2/2)

Efter ett år utan observationer, så gjordes i år två fynd. Den första fågeln var en hona som kom insträckande till Hävringe och som endast rastade kortvarigt innan fågeln försvann. Det andra fyndet, även det en hona, var också en kortvarig observation utan en rastande hona vid Brannäs våtmark. Fynd från slutet av april-början av juni dominerar helt i vårt rapportområde. Fram till dags dato så finns det nämligen bara 3 höstfynd i rapportområdet. Att bägge årets fynd dessutom gjordes ute vid kusten är även det är ett typiskt uppträdande. Tretton (utav totalt sexton) fynd i rapportområdet är nu nämligen gjorda längs med kusten i Nyköpings- och Oxelösunds kommuner.

Samtliga fynd: 1 hona rastande Hävringe, Oxelösund 4.5 (Kalle Brinell, Samuel Wivstad). 1 honfärgad rastande Brannäs våtmark, Oxelösund 28.5 (Jan Gustafsson).

Forsärta (*Motacilla cinerea*)

Fortsatt ökning. Under året så har 14 säkra häckningar rapporterats och därtill fåglar vid möjliga lokaler på ytterligare 36 platser. Detta är ett nytt rekord i rapportområdet, men det är inte orimligt att det antalet par i verkligheten är långt många fler. Arten behöver nämligen inte forsar för att häcka, utan det räcker ibland med mycket små rinnande bäckar eller vid åar där det knappt är strömt. Mörkertalet är således förmodligen väldigt stort.

Vinterfynd (januari, december): 1 ex. födosökande Torshälla-slussarna, Eskilstuna 1-15.1 (Niklas Holmström m.fl.). 1 ex. födosökande Ekeby våt-

Trädpiplärka. Foto: Leif Nyström

mark, Eskilstuna 6.1 - 27.2 (Niklas Holmström m.fl.). 1 ex. stationär Reningsverksdiket, Gorsingeholm, Strängnäs 24.1 - 18.2 (Markku Kemppi m.fl.). 1 ex. födosökande Forssjö, Katrineholm 28.1 (John-Erik Nyman, Marie-Louise Nyman). 1 ex. stationär Ekeby våtmark, Eskilstuna 1-21.12 (Arne Nielsen m.fl.). 2 ex. stationär Täppan, Brännäs våtmark, Oxelösund 2-30.12 (Samuel Wivstad, Tommy Knutsson m.fl.).

Större pipilärka (*Anthus richardi*) (-2012:20/20) (2023:1/1)

Fortsatt en mycket ovanlig art i vårt rapportområde. Senast arten sågs före årets fynd var på samma lokal i september 2020. Både tid och plats får väl anses förväntade, även om en klar majoritet av våra tidigare fynd är från sista veckan av september.

Samtliga fynd: 1 ex. rastande Marsäng, Nyköping 5.10 (Jan Sjöstedt, Monika Dalhäll, Fredrik Lundberg).

Trädpiplärka (*Anthus trivialis*)

Årets första trädpiplärka rapporterades som vanligt kring mitten av april. I år den 19:e april vid Lilla Mossbro, Nyköping (Hans Norelius, Eva

Edmert), vilket dock är något senare än mediandatumet. Årets sista trädpiplärkor var fem sträckande fåglar vid Horns båtvarv, Nyköping den 1:a oktober (Samuel Wivstad, Kalle Brinell m.fl.). Även detta är tämligen normalt och inte sent på något sätt. Under hösten finns det två rapporter om >1000ex, bägge från Horns båtvarv, Nyköping.

Stora antal (>1000 exemplar): 1183 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 17.8 (Kalle Brinell, Samuel Wivstad). 1053 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 22.8 (Samuel Wivstad).

Rödstrupig pipilärka (*Anthus cervinus*)

Arten är inte längre årligen förekommande under vårsträcket, men för fjärde året i rad så sågs arten under våren. I år två fynd och bägge ute vid kusten i mitten av maj. Under hösten gjordes fler fynd (uppskattningsvis 25) än de föregående två åren, samtidigt som det totala antalet rödstrupiga pipilärkor höll sig på en ganska normal nivå om man ser tillbaka de senaste tio åren. Här bör det samtidigt påpekas att skapligt god sträckbevakning vid Horns båtvarv, Nyköping resulterade i 11 ex bara på den lokalen, d.v.s. 44 % utav alla rapportområdets rödstrupiga pipilärkor under

hösten. Utan denna sträckbevakning så hade höstsumman varit ännu mer katastrofal än vad den redan är.

Vårfynd: 1 ex rastande Nyköpingsån, Skavstaron-dellen, Nyköping 13.5 (Kalle Brinell). 1 ex. rastande Snäckviksmaden, Nyköping 15.5 (Lennart Wahlén m.fl.).

Ängspiplärka (*Anthus pratensis*)

Inga renodlade vinterfynd gjordes i år, men däremot så sågs det en ängspiplärka vid Labro ängar, Nyköping den 12:e februari (Fredrik Enoksson). Då detta är extremt tidigt för en våranländ fågel, så är det rimligare att denna ängspiplärka faktiskt har övervintrat i området utan att ses förrän då. Vårstöten inleddes med att det sågs en ängspi-plärka vid Lövsund, Nyköping den 10:e mars och efterföljande vecka så började det fylla på sen. Under hösten så var det ganska måttligt sträck av arten utmed kusten. Sträcket bevakades ihärdigt vid Horns båtvarv, Nyköping under perioden 15:e september-15:e oktober. Under denna tid passerade blott 6802 ängspiplärkor lokalen, med som flest 1027 ex den 4:e oktober. Årets sista rapport gäller en fågel vid Visen, Vingåkers-slätten den 20.11 (Ronny Nilsson). Således inga decemberfynd för denna art heller.

Stora antal (>1000 exemplar): 1027 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 4.10 (Kalle Brinell, Adam Stålnäbb).

Skärpiplärka (*Anthus petrosus*)

Årets första rapport gäller ett ex på Loskärshäl-larna, Nyköping den 20.3 (Janne Oldebring). Rimligen anländer arten tidigare än så, men besök i yttre skärgården görs sällan i någon större utsträckning före mitten av mars så vi har inte riktigt koll på när det första faktiskt anländer. Årets sista fågel sågs förvånansvärt tidigt på säsongen, nämligen den 11:e november på Hävringe, Oxelösund (Samuel Wivstad, Niklas Liljebäck). Det rapporterades 26 par på häckningslokaler under året. Skärgården täcks av hyfsat väl i samband med inventeringar och även fast det såklart finns fler par, så rör det sig sannolikt inte om fler än 70-100 par i rapportområdet. I samband med en nästan heltäckande kustfågelinventering år 2015 så sågs arten på 53 olika öar, men då ska man ha i åtanke att arten förekommer med flera par på vissa ö. Under året gjordes inte mindre än fyra fynd på inlandslokaler. Inlandsfynd görs långt ifrån årligen i vårt rapportområde, vilket ändå är lite märkligt.

Inlandsfynd: 2 ex rastande Tureholmsfälten, Trosa 26-27.3 (Göran Andersson m.fl.). 1 ex. sträckande O Norrsundet, Hjälmaresund, Eskilstuna 8.4 (Niklas Holmström). 1 ex. sträckande SV Kviksundsbron, Eskilstuna 22.9 (Jacob Rudhe). 1 ex. sträckande S Kviksundsbron, Eskilstuna 1.10 (Johan Mellquist).

Skärpiplärka. Foto: Leif Nysröm

Stenknäck (*Coccothraustes coccothraustes*)

Stenknäck är en art vi normalt inte kommenterar i årsrapporten numera, men årets höga sträckssiffra från Horns båtvarv är värd att uppmärksamma.

Höga antal (>70 ex): 160 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 1.10 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Jan Hägg m.fl.).

Tallbit (*Pinicola enucleator*)

Under året gjordes endast ett fynd av arten i rapportområdet. Det gällde en kort rastande fågel vid Brannäs våtmark, Oxelösund.

Samtliga fynd: 1 ex. spel/sång Brannäs våtmark, Oxelösund 6.11 (Lennart Wahlén).

Rosenfink (*Carpodacus erythrinus*)

Årets första rosenfink dök upp 12:e maj. Detta är ganska förväntat och ligger i linje med de senaste åren. Från året finns rapporter på drygt 46 sjungande hanar, där majoriteten är i de kustnära kommunerna. Kärnområdet för arten är därmed fortsatt längst kusten och bara enstaka fynd görs normalt i inlandet.

Första och sista fynd: 1 ex. spel/sång Örstignäs, Östra skogen, Nyköping 12.5 (Olle Pers, Bertil Karlsson). 1 ex. rastande Hävringe, Oxelösund 25.8 (Jan Karlsson).

Vinterhämpling (*Linaria flavirostris*)

Antalet vinterobservationer varierar från år till år. Under året gjordes tolv fynd om 106 fåglar under vintermånaderna. Arten kan variera kraftigt och årets summa är i nivå med förra året, men betydligt lägre än åren dessförinnan.

Största antalet (januari, december): 40 ex. förbiflygande Marviken, Brannäs våtmark, Oxelösund 19.12 (Tommy Knutsson).

Hämpling (*Linaria cannabina*)

Vinterfynd av arten fortsätter att vara ovanligt i vårt rapportområde. Under vintermånaderna gjordes det bara två fynd av arten. Ett fynd i januari om två fåglar samt ett fynd i december om två fåglar.

Vinterfynd (januari, december): 2 ex. födosökande Hemgårdens industriområde, Nyköping 1-30.1 (Per Flodin, Göran Andersson, Jukka Väyrynen m.fl.). 2 ex. födosökande Nyäng (ridanläggningen), Nyköping 27.12 (Albert Ellestad).

Stenknäck. Foto: Leif Nyström

Rosenfink. Foto: Leif Nyström

Hämpling. Foto: Jan Karlsson

Snösiska, Foto: Niklas Liljebäck

Snösiska (*Acanthis flammea exilipes*)

Under året gjordes det sju fynd om åtta fåglar i vårt rapportområde, vilket är något fler än förra året. Samtliga fynd är från perioden 4.11 - 5.12. Således gjordes det inga vårfynd.

Samtliga fynd: 1 ex. rastande Hävringe, Oxelösund 4.11 (Niklas Liljebäck). 1 ex. rastande Hävringe, Oxelösund 6.11 (Samuel Wivstad, Niklas Liljebäck). 1 ex. födosökande Vagnhärads kyrka, Trosa 30.11 (Kauno Hämeenkorpi). 2 hane födosökande Kylvattendammen, Oxelösund 1.12 (Lennart Wahlén). 1 ex. födosökande Travrakan Snytberga - Kumla, Strängnäs 2.12 (Ulf Gustafsson). 1 ex. födosökande Kennelklubben (Aspalägret), Aspa gård, Oxelösund 3.12 (Peter Skoglund). 1 ex. födosökande Kennelklubben (Aspalägret), Aspa gård, Oxelösund 5.12 (Peter Skoglund).

Bändelkorsnäbb (*Loxia bifasciata*)

Under året finns det fem fynd om åtta fåglar i rapportområdet. Detta är lite färre än föregående år, men relativt normalt utprädat utanför år med invasion. Fynden är mest koncentrerade till hösten med fyra fynd och endast ett fynd under våren.

Samtliga fynd: noterad lockläte, övriga läten Marsång, Nyköping 6.2 (Jonny Werdin). 1 ex. födosökande Skårbyskogen, Vagnhärads kyrka, Trosa 2.9 (Kauno Hämeenkorpi). Noterad, lockläte, övriga läten Brännäs våtmark, Oxelösund 15.9 (Tommy Knutsson). 1 ex. lockläte, övriga läten Alla Hel-

gona kyrka, Nyköping 25.10 (Peter Lantz). 4 ex. förbiflygande Trangången, Bryngelstorp, Nyköping, Nyköping 29.10 (Sofi Nordfeldt).

Lappspurv (*Calcarius lapponicus*)

Under vårsträcket gjordes två fynd om tre fåglar, medans det observerades 18 individer från sju olika lokaler under höststräcket (3.9 - 18.10). Som mest observerades fyra individer åt gången, resterande fynd rör en eller två fåglar.

Vårfynd: 1 hane rastande Öster- Kolsta, Råby-Rekarne kyrka, Eskilstuna 24.4 (Johan Mellquist). 2 ex. sträckande N Hävringe, Oxelösund 4.5 (Jan Karlsson).

Snöspurv (*Plectrophenax nivalis*)

Arten observeras så gott som årligen under vintermånaderna i vårt rapportområde. Under det gångna året gjordes sex fynd under vintern, varav fem i januari och endast ett i december. Toppen för arten blev tveklöst vårsträcket (15.2-13.4) där över 800 individer noterades. Det är betydligt mer än vanligt. Vad det höga antalet beror på är svårt att säga. Höststräcket (25.9-21.11) blev inte alls lika påtagligt som vårsträcket, men även här sågs det fler individer än vad det gjort de senaste åren. Strax över 300 individer noterades under hösten.

Vinterfynd (januari, december): 7 ex. rastande Ekekulla, Nyköping 1.1 (Samuel Wivstad). 1 ex. Våmedet, Strandstuviken, Nyköping 14.1 (Mi-

Snösparv, Foto: Per Thyren, www.flickr.com/photos/71812399@N02

kael Ackelman). 2 ex. födosökande Träbron, Lilla Kungsladugården, Nyköping 18.1 (Monika Dalhäll, Fredrik Lundberg). 1 adult hane födosökande Lundbyfältan, Eskilstuna 26.1 (Åsa Tärnlund, Kent Carlsson). 1 ex. förbiflygande Tornmaden, Strandstuviken, Nyköping 27.1 (Lennart Wahlén). 15 ex. födosökande Lilla Kungsladugården, Nyköping 28-31.1 (Samuel Wivstad, Monika Dalhäll, Fredrik Lundberg m.fl.). 1 ex. Loskär, Ramnöflagen, Nyköping 29.12 (Mikael Ackelman).

Höga antal (>99 ex.): 220 ex. Fälten V Alvesta, Eskilstuna 1.4 (Niklas Holmström). 100 ex. födosökande Kafjärdsslätten, Eskilstuna 1.4 (Elias ernvik). 120 ex. födosökande Sundbyholms naturreservat, Eskilstuna 1.4 (Björn Skogsberg).

Sävspurv (*Emberiza schoeniclus*)

Från januari finns det fynd av sävspurv från nio olika lokaler, utspritt på tre kommuner. Summerar man högsta noteringen från respektive lokal blir den totala summan 15 individer. Det är en ökning från föregående år. Det är färre fynd än vad som skulle kunna anses normalt i vårt rapportområde.

Från höststräcket finns det också en mycket bra sträckssiffra från Horns båtvarv i Nyköping. Hela 641 sävsparvar räknades in på sträck 1.10. Detta är den högsta sträckssiffran någonsin rapporterad i landskapet Södermanland.

Vinterfynd (januari): 5 ex. stationär Ekeby våtmark, Eskilstuna 1-28.1 (Bengt Alpe, Eva Olofsson, Simon Olofsson m.fl.). 1 ex. födosökande Vårbroddstigen, Ångstugeområdet, Nyköping 1.1 (Fredrik Lundberg, Monika Dalhäll). 1 ex. rastande Kylvattendammen, Oxelösund 6.1 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell). 3 ex. födosökande Nedre Näsudden, Oxelösund 13.1 (Björn Rödseth). 1 ex. lockläte, övriga läten Diket och diket utlopp, Brandholmen, Nyköping 20-22.1 (Kalle Brinell, Peter Lantz, Sofi Nordfeldt). Noterad, lockläte, övriga läten Brandholmens jordtipp, Nyköping 21.1 (Kalle Brinell). 1 ex. lockläte, övriga läten Ångstugans fågeltorn, Nyköping 22.1 (Samuel Wivstad). Noterad, Ångstugeområdets båthamn, Nyköping 28.1 (Morgan Andersson). 1 ex. rastande Sältingen, Marsäng, Nyköping 31.1 (Jan Karlsson).

Stora sträckssiffror (>120 ex.): 641 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 1.10 (Samuel Wivstad, Kalle Brinell, Jan Hägg m.fl.).

Videsparv (*Emberiza rustica*)

Arten är fortsatt sällsynt i rapportområdet men enstaka fynd görs näst intill varje år, och då framförallt under höststräcket. Från året finns det två godkända fynd om tre fåglar. Samtliga av dessa rör sträckande fåglar vid Horns båtvarv, Nyköping.

Samtliga fynd: 2 ex. sträckande SV Horns båtvarv, Nyköping 24.9 (Kalle Brinell, Samuel Wivstad, Jan Hägg m.fl.). 1 ex. sträckande V Horns båtvarv, Nyköping 1.10 (Teet Sirotkin).

Sävspurv. Foto: Leif Nyström

